

בעזרת השם יתברך

קונטרס

מאמרי חג הסוכות

מלוקטים מספר

הזהר הקדוש

עם ביאור הנפלא

מתוק מדבש

מאת הגאון הקדוש המקובל

רבי דניאל פריש זצוקללה"ה

מפרסמים עושה מצוה

שלוחה ברכה מעומקא דלבא, להנגידים החשובים
ידידי ומשתתפי ומקימי אירגון שיעורים בזוהר
הקדוש ע"פ מתוק מדבש, והמסיעים בהדפסת

והפצת קונטרסים לזכוי הרבים

כל אחד בשמו יבורך ה"ה

ר' הערש'ל זועבער הי"ו

ר' טוביה ראובן שראן הי"ו

ר' שמואל יוסף ריעדער הי"ו

ר' זאב פינחס נוסענצווייג הי"ו

ר' אליהו כהן הי"ו

ר' א. ריעדער הי"ו

ר' אליעזר פרוכטר הי"ו

ר' ישי שלמה בן אסתר חסיה הי"ו

בעילום שם - קנדה

זכותו של התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי תהיה
להם למליץ יושר שימלא ה' כל משאלות לבם לטובה
ולברכה להתברך בברכת בני חיי ומזוני רויחי, פרנסה
בשפע ובניקל, בריאות גופא, ונחת דקדושה מכל יוצ"ח
ואורך ימים ושנות חיים טובים ומבורכים אכ"ר

בברכת הכבוד

ארגון שיעורים בזוהר ע"פ מתוק מדבש

לעסוק בהפצת הרעיון של לימוד דף היומי בזהר הקדוש

כ' כסלו תשס"ב

הסכמת רבותינו הגואה"צ הביד"צ שליט"א

הנה הגיש לפנינו הרח"צ רבי דניאל פריש שליט"א הסכמות מהרבנים הגאונים הצדיקים גדולי ירושלים מדור הקודם משנת תרצ"א וכו' שביקשו לפרסם גדולת לימוד הזהר הקדוש, ולבקש מבני תורה וכו' שכל מי שאפשר לו ישתדל ללמוד דף זהר בכל יום בל"נ.

ועתה קם והתעורר הרב הנ"ל וברצונו לעשות ולסדר לוח יומי ללימוד דף זהר בכ"י, לפי דפי דפוס וילנא, וביקש הסכמה מאתנו על כך.

וראינו כי בשעתו חתמו על קריאה קדושה למען הפצת רעיון הקדוש הנ"ל, כ"ק מרן הגר"ח זוננפלד זצוק"ל הגאב"ד דפעה"ק ת"ו ואתו עמו חבל נביאים גדולי ישראל זצוק"ל וזי"ע וגם הגאון"צ חברי ביד"צ של עדתינו זצ"ל וחתמו בקריאות קודש על כך בניסן תרצ"א.

וברעיא מהימנא קדישא (פרשת נשא דף קכ"ד ע"ב) כבר הביא ואמר "ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילני דחיי דאיהו האי ספר הזהר יפקון מן גלותא ברחמי", ובתקונים דף מ' איתא: בדרא בתראה בסוף יומיא בגיני' וקראתם דרור בארץ וכו'.

והנה בעת כזאת שעת צרה היא ליעקב בגשמיות ורוחניות ברחבי אה"ק ת"ו ובתפוצות ישראל בארצות פזורינו, עיננו נשואות לאבינו שבשמים, שיתעוררו רחמיו על שארית פליטתנו ושומר ישראל ישמור שארית ישראל וכו' ושנוכה לראות בקרוב בהתגלות כבוד שמו ית' על עמו ארצו ונחלתו ובכל העולם ובישועת ה' בביאת משיח צדקנו וברחמים גדולים יקבצנו מארבע כנפות הארץ לארצנו

דבר גדול מאד הוא להנהיג כנ"ל, והוא כתריס בפני הפורעניות ולבטל גזירות קשות וכו' ולהשפיע שפע קודש על עם הקודש, ואשרי המקיימים כן בכ"י.

ודבר חשוב מאד עשה הרח"צ רבי דניאל פריש הנ"ל שהו"ל ספר הזהר"ק בכ"ב כרכים עם פירושו "מתוק מדבש" שכשמו כן הוא, שמבאר כל מלה בלשון ומובן לכל בעזה"י.

לכן מן הראוי שיהא הזהר"ק הזה בכל בתי ישראל למען ירוץ הקורא בו שיבין כל מלה ויזכו ללמוד כנ"ל בקדושה וטהרה ובדחור"ר בס"ד.

וזכות התנא האלקי הרשב"י שילמדו תורתו בטהרה בוודאי תעמוד לנו ולכל ישראל להיושע בכלל ובפרט שנוכה בקרוב לראות בישועתן שמחתן ונחמתן של ישראל בביאת גוא"צ ברחמים גדולים בב"א, ומלאה הארץ דעה כמים לים מכסים בב"א.

Handwritten signature in Hebrew

Handwritten signatures and text in Hebrew

Large handwritten signature and text in Hebrew at the bottom of the document

הודעה חשובה

בחסדי השי"ת עלה בידינו לארגן ולייסד למעלה ממאה ושישים שיעורים פעילים בארץ ישראל וגם ברחבי העולם כולו, בהם משתתפים תלמידי חכמים מופלגים לצד בעלי בתים יהודים יקרים, השיעורים נמסרים על ידי מגידי שיעורים שחלקם עברו הכשרה מיוחדת על ידינו לשם כך.

השיעורים מותאמים לרמת המשתתפים, אברכים עוסקים בנסתרות הזהר, ובעלי בתים בנגלות הזהר הקדוש, כאשר כולם מודים ומהללים בברכת אשרי העם שככה לו, ואשרי דורינו שזכה לכך.

ואכן כך הוא, כי השיעורים בביאור "מתוק מדבש" על כל הזהר כולו, הינם ערכה וסגולה נפלאה המשלבת לצד הביאור גם דרך מוסר וחכמה, המביאה להתפעלות וחיות בעבודת השם, והיא הינה כמים קרים על נפש עיפה.

זה הוא חזונו של רשב"י המתקיים ממש בדורנו, שאמר כי בסמוך לביאת המשיח רבים יעסקו בחיבור הזהר ואפילו נערים, והיינו דוקא בדרך הנ"ל שהיא דרך חיות ועבודה, והיא היא השווה כיום לכל נפש.

ובכן יהודי יקר, גם אתה יכול, כי הזהר הקדוש שייך גם לך, טעם וראה מיינה של תורה ותרווה את נפשך, שאל את חברך המשתתפים בשיעורים הרבים ועמוד על זכייתם, ומכאן עיין ברשימת השיעורים לדוגמא המצורפת כאן ומצא את השיעור

הקרוב אליך, ואם אינו מתקיים עדיין באזורך פנה אלינו ונניסד שיעור גם במקומך שלך, ותזכה להיות ממזכה הרבים, ובזה תשיג הארה וחיות לנפשך וגם ברכת הגשם תשרה בכל מעשה ידיך. ומה גם שתזכה להחיש את גאולת הכלל בלימודך, שכן הובטחנו על ידי משה רעיא מהימנא כי בזכות הלימוד בספר הזהר הקדוש נזכה לצאת חיש קל מהרה מן הגלות וברחמים, אמן.

ומכאן אנו פונים בבקשה, לכל מי שיכול לעזור ולסייע לנו ביסוד שיעורים חשובים אלו, שכפי הידוע ההוצאות בהחזקתם הם רבות: החזקת מגידי שיעורים, הסעת מגידי שיעורים, ועוד ועוד, שיפנה לטל המפורסם כאן למטה, הנה לזכות רבה תחשב לו, והוא בכלל ברוך אשר יקים את התורה הזאת, וזכות רשב"י תעמוד לו להתברך בבני חיי ומזוני רויחי וכל טוב, אמן.

טל לפרטים 02-532-7853

ת.ד. 5315 ירושלים עיה"ק

רשימת הערים בהם מתקיימים שיעורים

בזוהר הקדוש ע"פ מתוק מדבש

חולון

חיפה

חיפה - נוה שאנן

חיפה נשר - בין דור

מכרה

ירושלים

ירושלים - הר חומר

ירושלים - גאולה/מאה שערים

ירושלים - קטמון

ירושלים - בקעה

ירושלים - נחלאות

ירושלים - עמרת המזרח

ירושלים - גילה

ירושלים - גבעת מרדכי

ירושלים - גבעת שאול

ירושלים - רמות

ירושלים - רמת אשכול

אור יהודה

אלון שבות

אלעד

אשדוד

אשקלון

באר יעקב

בית שאן

בית שמש

ביתר עילית

בני ברק

בני ברק - קרית הרצוג

בני ברק - רמת אלחנן

בת חפר

בת ים

גבעת שמואל

הרצליה

חדרה

ירושלים - פסגת זאב

ניצן

ירושלים - הר נוף

נשר

ירושלים - גילה

נתניה

ירושלים - שערי חסד

עמנואל

ירושלים - תל ציון

פסגות

ירושלים - רמות ד'

פרדס חנה

ישוב איתמר - ליד שכם

פתח תקוה

ישוב יצהר

צפת

כפר סבא

שכונת רמת רוים צפת

מגדל העמק

קרית אתא

מושב בית אלעזרי

קרית מלאכי

מושב בית גמליאל

ראשון לציון

מושב ביתן אהרן

רכסים

מושב ברכיה - ליד אשקלון

רכסים - לב אליהו

מושב חמד

רמת גן

מושב פורת - ליד תל מונד

רמת השרון

מושב פקיעין

תל אביב - קרית שלום

נהריה

תל אביב - יד אליהו

נוף איילון

תל אביב - תל כביר

הקדמה

בקונטרס זה ליקטנו מאמרים נכבדים מן הזהר הקדוש עם ביאור "מתוק מדבש" הסובבים על חג הסוכות והמצוות הרבות התלויות בו.

הנה חג הסוכות הוא אחד מג' רגלים, ולתפארת רוממתו נתעטר במצוות רבות, שעיקריהם הם מצות הסוכה, ומצות ארבעת המינים, ומהם ענפים ופארות רבים כגון ענין האושפיזין קדישין וניסוך המים ושמחת בית השואבה, ועוד ועוד. בנוסף לזה הנה קובעים לעצמם מקום ברכה יום הושענא רבא, וכן יום שמחת תורה, שמעלתם גבה למעלה רום, ובשמים עליותם.

ובחביון עוז בצל ספר הזהר הקדוש מצינו פניני הדר בביאור מצוות אלו, שיש בהם לעורר את הלב בחשיבותם, על כן לקטנו בקונטרס זה כעמיר גורנה לקוטי שושנים במעלתם, והדפסנו אותם בסדר נאה ובעריכה נכונה, בפונדק אחד בקונטרס שלפנינו.

את הקונטרס חתמנו במאמר "חג האסיף וחג הסוכות לעתיד" אשר בו מבאר הזהר הקדוש כי לעתיד לבוא גם יום גאולתינו יקרא בשם "חג האסיף וחג הסכות", ובכן ייתי ונחמי בקרוב, אכ"ר.

רוב המאמרים שליקטנו מתבארים גם על דרך הנגלה, ועל כן הדפסנו אותם בביאורינו באותיות מרובעות, והמאמרים שמתבארים על דרך הנסתה הדפסנו אותם על פי רוב באותיות רש"י רגילות, או בשילוב מאמרי הנגלה עם ציון אותיות רש"י קטנות מוקפות.

הנה כאמור קונטרס זה נערך מתוך ביאור הענק לזהר "מתוק מדבש" הנדפס בכ"ב כרכים מהודרים ומפוארים ומנוקדים, וזכה דורינו האחרון למתנת שמים בחיבור זה, שהוגים בו רבים בכל רחבי תבל יומם וליל, וערבים ונעימים עליהם הביאורים למכביר, וכבר מתקיימים בס"ד שיעורים רבים שהוגים בו בקביעות, ואכן זו היא בשורה טובה לקראת יום הגאולה הקרוב וכפי שאמר רשב"י הקדוש כי בדור האחרון רבים יעסקו בספר הזהר דנן.

ויהי רצון שנשא ברכה בעמלנו, ויתקדש שם שמים על ידינו בכל מקום, ונזכה לזכות את הרבים בקביעות, והא"ל הטוב יפרוס את סוכת שלומו עלינו, ובסוכת עורו של לויתן יושיבנו, ורשב"י הקדוש יהא למליץ יושר להחיש את גאולתינו, וכפי שאמר בפנים ספר הזהר שבזכות הלימוד בספר הזהר הקדוש נזכה לצאת מן הגלות במהרה וברחמים, אמן.

דברים בשער

זכינו כי דורינו דור אחרון קבל מתנת שמים - ספר הזהר הקדוש עם ביאור מתוק מדבש - המבאר כל מלה ומלה בו, בדרך השווה לכל נפש, אשר צורבא דרבנן דפקיע שמייהו עוסקים בו בעיון, ולצדם ישראל קדושים הנהנים ממלאכת כפים הוגים בו בקביעות ובערגה. וכולם שותים מבאר מים חיים תורת הרשב"י.

זכינו מיום הילולת הרב הגאון המקובל בעל "מתוק מדבש" (י"ד שבט תשס"ו) להדפיס ולהפיץ בכל רחבי תבל יותר ממליון קונטרסים, ובהם ליקוטי מאמרים מן הזהר בענינים נכבדים, קונטרסים אלו חולקו על ידינו בחינם לויכוי הרבים, ורבים נאותים לאורם. ואי"ה בקרוב יצאו לאור קונטרסים רבים נוספים בענינים העומדים על הפרק.

בסייעתא דשמיא זכינו לייסד להקים שיעורים רבים בספרי הזהר הקדוש בכל רחבי הארץ, וכן לייסד שיעורי הדרכה מיוחדים למגנדי שיעורים בספרי הזהר הקדוש, ועדיין אין הקומץ משביע את הארי, כי הפניות רבות רבות הם, ועם זאת עוד חיד נטויה בחסדי ה' להלאה.

מטרתנו בהפצת הזהר הקדוש באופן שכל אדם יוכל ללמודו בהבנה, היא להאיר את אור האמונה היינו את דרך עבודת ה' הצרופה בחיות באהבה וביראה, וכפי המסורת שקבלנו מאבותינו ורבתינו המקובלים ובעלי המוסר הגדולים, שלמדונו והורונו כי חזון רשב"י שאמר כי בדור האחרון יעסקו בספר הזהר רבים ואפילו נערים, היא רק בדרך של התעוררות של אהבת ה' ויראתו, ובפרט בדורינו האחרון שההסתר בו גדול, נחוי עד מאוד הפצת הזהר הקדוש באופן הנ"ל ובאופן זה הלימוד בזהר הק' הינו שווה לכל נפש ומותר לכל אדם לעסוק בו. וזאת מלבד הסגולה הגדולה והנעלה שיש בגירסתו לטהר את הנפש.

ולתלמידי חכמים אשר יראתם קודמת לחכמתם, ועסקין באורייתא תדיר, ובהקדמות החכמה הישרות המסורות מרבינו הארי"ל, הנה להם השיעורים בזהר הקדוש מיוסדים בדרך עליה ובפנימיות הנסתר, ועליהם נאמר בנים אתם לה"א, ופעולתם ושכרם עין לא ראתה וגו'.

החזון והתוכנית אשר לפנינו, היא להמשיך ולהרבות פעלים לחכמה זו בכל רחבי תבל, ביתר שאת וביתר עוז, והכל בהסכמת גדולי הדור שרי התורה שליט"א, ומכאן להלאה לייסד בסייעתא דשמיא כוללים מיוחדים בלימוד הזהר בכל אתר, ולרבים הצמאים לקבוע לימוד העמוד היומי בספר הזהר הקדוש, עדי תמלא הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים, אמן.

מפתח הענינים

א. "מאמר צל האמונה הקדושה" ומבואר בו כי מצות הישיבה בסוכה היא להראות לכל שיש לנו חלק בקדושת השכינה הנקראת אמונה, וכשאנו יושבים בצל האמונה אנו מורים כי אין לנו פחד מן המקטרגים כי הורחקו הם מעלינו על ידי עבודת יום הכפורים.

ב. "מאמר סגולת הישיבה בסוכה" ומבואר בו כי היושב בסוכה זוכה לחירות ומנחילה לבניו לעולם, אבל הנמנע מלישב בסוכה גורם גלות לו ולזרעו. ומוכיח זאת מאליעזר עבד אברהם שהיה מזרע כנען שנתקלל בארור ובעבדות, ומשום שחסה תחת צל האמונה של אברהם איש החסד, ולשמשו, זכה לצאת מכלל ארור ונתברך בברוך ויצא לחירות.

ג. "מאמר הסוכה מגנת ומצלת" ומבואר בו כי היושב בסוכה גורם יחוד, ושכרו הוא שהקב"ה מסכך עליו בעולם הבא באור סוכת שלום שהיא הארה ממדת הבינה. ועוד זוכה כי כשיוצא מהעולם תהיה לנשמתו הגנה בדרך עלייתה לעולם הבא, ולא יוכלו החיצונים להזיק או לעכב את עלית נשמתו.

ד. "מאמר אושפיזין קדישין" ומבואר בו כי כשהאדם יושב בסוכה בצל האמונה, אזי שבעת הרועים שהם האבות הקדושים שמים דירתם עמו, ובכל יום מגיע אושפיז אחד כעיקר ועמו מצטרפים האחרים. ולכן צריך האדם להיות בשמחה לכבודם ולהזהר מאד מכעס ועצבות. ומבאר עוד כי ענין האושפיזין הוא קדושה יתרה, ולכן צריכים הם להזמנה, וכך היה מנהגו של רב המנונא סבא שהיה עומד בפתח הסוכה בשמחה ומזמינם בדבור.

ה. "מאמר חלק וברכת האושפיזין" מאמר זה הוא המשך למאמר הקודם, ומבואר בו כי חלק האושפיזין שייך לעניים, והם נהנים בזה שהאדם מאכיל לעניים, ולכן צריך האדם לשמח את העניים ולהאכילם כפי יכולתו ואינו מחוייב ליתן להם יותר מיוכלתו. ומבאר כי מי שאינו מאכיל לעניים בסוכות גורם להחתים על עצמו גזרות קשות, והאושפיזין שהיו רגילים בחסדים מכריזים על שולחנו גנאי, ומסתלקים מסוכתו. ומבואר כי יכול האדם לשלוח מעות לעני ואין צריך בדוקא שישב העני על שולחנו. אבל המשמח ומאכיל לעניים זוכה שהקב"ה שמח עמו, והאושפיזין מכריזים עליו פסוקי ברכה והצלחה.

ו. "מאמר סדר האושפיזין" הנה לעיל מבואר כי שבעת הרועים הם האושפיזין קדישין, ובפשטות סדר ויחס האבות שזכו להיות מרכבה להארות הספירות הוא בכל מקום בזהר כך: אברהם בחסד, יצחק בגבורה, יעקב בתפארת, משה בנצח, אהרן בהוד, יוסף ביסוד, ודוד במלכות. וכן מנהג רבים מישראל לייחס את

מפתח הענינים

יא

סדר האושפיזין לימי הסוכות. אך יש שנוהגים באושפיזין להקדים את יוסף למשה ואהרן, ומקורם טהור ממאמר הזהר שלפנינו שבו מיוחסים קרבנות החג לסדר זה.

ז. "מאמר זכות האושפיזין" ומבואר בו כי חג הסוכות הוא שבעה ימים כנגד שבעה האושפיזין, ובזכותם עתיד הקב"ה לעתיד לבוא להעביר ולבטל את שבעים האומות, וישארו רק הקב"ה ועם ישראל. וזהו הוראת פרי החג המתמעטים והולכים. ומבאר כי יום שמיני עצרת הוא רמז לעתיד כנגד ישראל לבדם. ומפרש כי הגם שיבוטל יצר הרע לעתיד, עם כל זאת ישאר ממנו איזו בחינה שעל ידה יקיימו ישראל קדושים מצות פריה ורביה.

ח. "מאמר סוד קרבנות החג" ומבואר בו כי שבעים פרי החג, הם כנגד השבעים שרי מעלה של האומות, ועל ידי אלו הקרבנות שאנו מקריבים הם נוטלים חלק שפע וחיות בשמחתינו, וזאת עשה הקב"ה כדי שגם האומות יהיו אוהבים שלנו. ומבאר כי הקרבנות הם לקב"ה, רק שהקב"ה בזכות זאת משפיע גם שפע לאומות. ומסיק כי היום השפע ניתן לאומות על ידי שאנו מזכירים את הקורבנות בתפלת המוספין.

ט. "מאמר ארבעת המינים סימן לנצחון בדין" מאמר זה מיוסד על ב' מאמרים: במאמר הראשון מבואר כי על ידי מצות נטילת ארבעת המינים, ישראל מכניעים את הקליפות ומעבירים רוחות וטללים רעים מהעולם, לפי שארבעת המינים הם סימנים שנצחנו בדין ונתכפרו עוונותינו. ומביא לכך משל כי היוצא זכאי בדינו מניף סימן בידו. והאומות בראותם זאת, משבחים ואומרים אשרי העם שככה לו. ובמאמר השני שבתקוני הזהר מבואר טעם הענין בפנימיות, כי הקטרוג הוא סוד הדין, והלולב ומיניו הם סוד המשכת החסדים, וכשאנו נוטלים את ארבעת המינים אנו מורים על תגבורת החסדים הדוחים את הגבורות והדינים, וזו הוראה לנצחוננו.

י. "מאמר סוד איחוד ארבעת המינים" ומבואר בו כי ארבעת המינים רומזים לארבעה אותיות שם הוי"ה ב"ה, ולכן צריך לאחוז אותם יחד שלא לגרום פרווד בשם הקדוש, רק יחוד.

יא. "מאמר מצוה לחזור אחר ארבעת המינים" ומסופר בו על יהודי מקובל מכפר ראמין, שהניח את לימודו ויצא כשליח מצוה להשתדל אחר ארבעת המינים למצות החג, ובדרכו פגש את תלמידי רשב"י שהם רבי חייא ורבי יוסי, ודרש לפניהם בענין סגולות הארבעה מינים שעל ידם אנו מרצים לקב"ה שישליטנו על אומות העולם. ואחר כך ביאר את מעלת יום שמיני עצרת שבו שמחים ישראל לבדם עם הקב"ה.

מפתח הענינים

יב. "מאמר בחג נדונים על המים" ומבואר בו כי בראש השנה נדון האדם כלול מגוף ונשמה, לפי שבו נולד אדם הראשון ונתנה בו גוף ונשמה. ולפי שנדון ביום זה לכן עשה סימן לבניו שיהא יום ראש השנה יום הדין לדורות. ומבאר עוד כי בחג הסוכות נדונים על ענין המים, ומבאר את המצוות התלויות במים.

יג. "מאמר הוראת צלם האדם בהושענא רבה" ומבואר בו כי לאדם יש שתי צלמים שעל ידם הוא נשמר מן החיצונים, ולפני פטירתו הם מסתלקים ממנו והאדם הוא בלי שמירה. ומבאר כי בראש השנה אז נכתבים הפתקין וביום הכפורים נעשה החותם הראשון, וחותם זה תלוי עד ליל הושענא רבה שאז נחתמין הפתקין בחותם שני, ועם כל זה אפשר עד יום שמיני עצרת להשיב ולבטל את הפתקין על ידי תשובה. ומבאר שהקדמונים ידעו סימן בצל גופו של האדם המתראה בליל שמיני עצרת, על הוראת חותמו וקביעות צלמו.

יד. "מאמר הצדיקים מבקשים רחמים על החיים" ומבואר בו כי ביום ראש השנה הצדיקים מבקשים רחמים על קרוביהם החיים, ובמוצאי ראש השנה הם עולים לשמוע את פסקי הדין, ופעמים שהם מודיעים זאת ברמז לקרוביהם בחלום. ומבאר כי בליל הושענא רבה הולכים הצדיקים לראות בצללי בני אדם שהוסרו, והם מכריזים זאת לשאר מתים. ומבאר כי הצללים נבחנים על ידי מלאך מט"ט לידע ולהכשיר את מקומם בגן עדן.

טו. "מאמר עליית ג"ן פרשיות התורה" ומבואר בו כי כל פרשה בתורה הנקראת בצבור, היא תקון בפני עצמו השייך לשבת זו, ולכן אסור להקדים או לאחר בקריאת הפרשה בשבת. ומבאר כי בשמחת תורה עולים ג"ן הפרשיות ומעידות על קריאתם בשבת, ואז הקב"ה קורא למלאך הממונה עם ג"ן מרכבותיו לעטר ולהעלות את אלו הפרשיות לפני הקב"ה. והם חוזרות ומעידות לפני הקב"ה על קריאת ישראל קדושים בהם בשבת. והם מתעטרות בכסא הכבוד שהיא השכינה הקדושה, וגורמות ליחוד.

טז. "מאמר חג האסיף וחג הסוכות לעתיד" ומבואר בו כי זמן שיבוא בו המשיח יקרא בשם "חג האסיף" להורות על אסיפת וקבוץ בני ישראל מגלותם, שאז יוסיף ה' על גאולה ראשונה שהיתה במצרים, ויגאלנו שנית. ומבאר עוד כי יקרא גם בשם "חג הסוכות" כי אז כל המדרגות והספירות העליונות הקדושות יחפו ויכסו על ישראל כסוכה. בב"א.

צל האמונה הקדושה

(א) בַּסְּפוֹת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים וְגו' (ויקרא כג מב), פְּקוּדָא דָּא לִישְׁב בַּסּוּפָה, וְהָא אוֹקִימְנָא, בְּגִין לְאַחְזָא, דִּישְׂרָאֵל יִתְבִּי בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא בְּלֵא דְחִילוּ פְּלֵל, דְּהָא מְקַטְרְגָא אֲתַפְרֵשׁ מִנְיֵיהּ, וְכָל מֵאן דְּאִיהוּ בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא, יִתִּיב בַּסּוּפָה, פְּמָה דְאוֹקִימְנָא, דְכְּתִיב פֶּל הָאֲזַרְח בְּיִשְׂרָאֵל יִשְׁבוּ בַּסְּפוֹת, מֵאן דְּאִיהוּ בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא, וּמִזְרַעָא וְשִׂרְשָׁא דִישְׂרָאֵל, יִשְׁבוּ בַּסְּפוֹת, וְרִזָּא דָּא אֲתַמַּר בְּכֶמָה דְּוֹכְתִי.

מתוק מדבש

"מאמר צל האמונה הקדושה" ומבואר בו כי מצות הישיבה בסוכה היא להראות לכל שיש לנו חלק בקדושת השכינה הנקראת אמונה, וכשאנו יושבים בצל האמונה אנו מורים כי אין לנו פחד מן המקטרגים כי הורחקו הם מעלינו על ידי עבודת יום הכפורים.

(מקור המאמר זוהר פרשת אמור צרעיה מהימנא דף קג ע"ג, וצניאור מסוק מדבש כרך יא ע"ג)

(תרג-מרד)

בַּסְּפוֹת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים כֹּל הָאֲזַרְח בְּיִשְׂרָאֵל יִשְׁבוּ בַּסְּפוֹת, פְּקוּדָא דָּא לִישְׁב בַּסּוּפָה מְצוּהָ זוּ הִיא לִישְׁב בַּסּוּכָה, וְהָא אוֹקִימְנָא וְהִיא בִיאֲרֵנוּ טַעַם יִשִּׁיבָה בַּסּוּכָה, בְּגִין לְאַחְזָא, דִּישְׂרָאֵל יִתְבִּי בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא בְּלֵא דְחִילוּ פְּלֵל כְּדִי לְהִרְאוֹת לְכָל, שִׂישְׂרָאֵל יוֹשִׁבִים בַּסּוּד הָאֲמוּנָה בְּלֵא פַחַד כָּל מִן הַמְקַטְרִיגִים, דְּהָא מְקַטְרְגָא אֲתַפְרֵשׁ מִנְיֵיהּ כִּי הַמְקַטְרֵג נִפְרַד מֵהֶם בְּיוֹם הַכְּפוּרִים עַל יְדֵי הַשְּׁעִיר לְעִזָּאזֵל, וְכָל מֵאן דְּאִיהוּ בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא יִתִּיב בַּסּוּפָה וְכָל מִי שֶׁהוּא בַּסּוּד הָאֲמוּנָה יוֹשֵׁב בַּסּוּכָה, דִּהִינּוּ מִי שִׁישׁ לוֹ חֵלֶק בַּקְּדוּשַׁת הַשְּׁכִינָה, שְׁבָה הוּא סוּד הָאֲמוּנָה, פְּמָה דְאוֹקִימְנָא כְּמוֹ שְׂבִיאֲרֵנוּ עַל מַה דְכְּתִיב פֶּל הָאֲזַרְח בְּיִשְׂרָאֵל יִשְׁבוּ בַּסְּפוֹת, מֵאן דְּאִיהוּ בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא מִי שֶׁהוּא בַּסּוּד הָאֲמוּנָה, וּמִזְרַעָא וְשִׂרְשָׁא דִישְׂרָאֵל וּמוֹרַע וּשׁוֹרֵשׁ יִשְׂרָאֵל יִשְׁבוּ בַּסְּפוֹת, וְרִזָּא דָּא אֲתַמַּר בְּכֶמָה דְּוֹכְתִי וְסוּד זֶה נֹאמַר בְּכֶמָה מְקוּמוֹת. וְרַצָּה לֹאמַר כִּי יִשְׂרָאֵל יוֹשִׁבִים בַּסּוּכָה שֶׁהִיא סוּד צֵל אֹר הַמְקִיף דַּחְסָדִים דַּאימָא הַמְקִיף אֶת הַשְּׁכִינָה שֶׁהִיא סוּד הָאֲמוּנָה, וְאֵנוּ מִמְשִׁיכִים אֵלֵינוּ מִן אֹר הַמְקִיף הַהוּא. וְהַעֲנִין הוּא כִּי צֵל הַסּוּכָה נִקְרָא "צֵלֵא דְמַהִימְנוּתָא" לְפִי שְׁאִין לֶךְ בְּכָל הַמְצוֹת שֶׁמְפֹרְסֶמֶת לְכָל כְּמוֹ מְצוֹת סוּכָה שְׁעוֹשִׂים אוֹתָהּ עַל הַגְּגוֹת וּבְשׁוּקִים וּבְרַחוּבוֹת, וּבִזֶּה אֵנוּ מְרַאִים לְכָל רוֹאֵה שְׁאֵנוּ מְסֻתּוֹפִים בְּצֵלוֹ שֶׁל הַקַּב"ה, וְהִיא רְאוּיָה שִׁתְּגַרֵּה בְּנוֹ הַשְּׁטֵן וְיִקְטֵרַג עֲלֵינוּ שְׁאִין תּוֹכְנוּ כְּבִרְנוּ, רַק שְׁאִין אֵנוּ חוֹשְׁשִׁים לָזֶה כִּי כְּבֵר נִתְרַצָּה וּפִירֵשׁ מֵאֲתַנּוּ עַל יְדֵי הַשְּׁעִיר לְעִזָּאזֵל, וּמִכַּאֵן שְׁאִין לְשׁוּם חִיצוֹנִי חֵלֶק בִּזֶּה הַצֵּל, אֵלֵא דוֹקָא כֹּל הָאֲזַרְח בְּיִשְׂרָאֵל יִשְׁבוּ בַּסְּפוֹת, דִּהִינּוּ מִי שְׁמוֹשֵׁרֵשׁ בַּתְּפֹאֲרַת יִשְׂרָאֵל הַעֲלִיּוֹן. (הַאֲרִיז"ל וְרַמ"ק וּמְפֹרְשִׁים)

סגולת הישיבה בסוכה

(ב) **פְּתִיב** (הושע יב ח) **פְּנֵעַן בְּיָדוֹ מֵאֲזֵנֵי מֶרְמָה, דָּא אֱלִיעֶזֶר עֶבֶד אַבְרָהָם, וְתָא חֲזִי פְתִיב אַרְוֵר פְּנֵעַן, וּבִגְיִן דְּזָכָה פְּנֵעַן דָּא לְשִׁמְשָׁא לְאַבְרָהָם, פִּינּוֹן דְּשִׁמְשׁ לְאַבְרָהָם, יְתִיב תַּחְתּוֹת צִלָּא דְמַהִימְנוּתָא, זָכָה לְמִיפֵק מֵהָהוּא לְטִיָּא, וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְכְּתִיב בֵּיהּ בְּרָכָה, דְכְּתִיב (בראשית כד לא) וַיֹּאמֶר בּוֹא בְרוּךְ יְהוָה, מֵאִי קָא מִיִּירִי, דְכָל מָאן דִּיתִיב תַּחְתּוֹת צִלָּא דְמַהִימְנוּתָא, אַחְסִין חִירוֹ לִיהּ וְלִבְנוֹי לְעֶלְמִין, וְאַתְבְּרָךְ בְּרַכְתָּא עֲלָאָה, וּמָאן דְּאִפִּיק גְרַמְיָה מִצִּלָּא דְמַהִימְנוּתָא, אַחְסִין גְּלוּתָא לִיהּ וְלִבְנוֹי, דְכְּתִיב וַיִּלְחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשֶׁב מִמֶּנּוּ שְׂבִי.**

מתוק מדבש

"מאמר סגולת הישיבה בסוכה" ומבואר בו כי היושב בסוכה זוכה לחירות ומנחילה לבניו לעולם, אבל הנמנע מלישב בסוכה גורם גלות לו ולזרעו. ומוכיח זאת מאליעזר עבד אברהם שהיה מזרע כנען שנתקלל בארור ובעבדות, ומשום שחסה תחת צל האמונה של אברהם איש החסד, ולשמשו, זכה לצאת מכלל ארור ונתברך בברוך ויצא לחירות.

(מקור המאמר זוהר פרשת אמור דף קג ע"א, וצניאור מתוך מדגש כרך יא עמ' תל-תרכ)

פְּתִיב פְּנֵעַן בְּיָדוֹ מֵאֲזֵנֵי מֶרְמָה, דָּא כְנֵעַן זֶה רוֹמוֹ עַל אֱלִיעֶזֶר עֶבֶד אַבְרָהָם שְׁהִיָּה מִזְרַע כְּנֵעַן וְהִיָּה מוֹשֶׁרֶשׁ בֵּין הַחִיצוֹנִים הַנִּקְרָאִים מֶרְמָה, וְתָא חֲזִי בָּא וְרָאָה, כִּי פְתִיב אַרְוֵר פְּנֵעַן הָרִי שְׁאֵלִיעֶזֶר הִיָּה בְכָלֵל אַרְוֵר, וּבִגְיִן דְּזָכָה פְּנֵעַן דָּא לְשִׁמְשָׁא לְאַבְרָהָם וּלְפִי שׁוֹכָה אֵלִיעֶזֶר שְׁהוּא כְנֵעֲנִי לְשִׁמְשׁ אֶת אַבְרָהָם, (ה"ג הרמ"ק) וְכִינּוֹן דְּשִׁמְשׁ לִיָּה יְתִיב תַּחְתּוֹת צִלָּא דְמַהִימְנוּתָא כִּינּוֹן שְׁשִׁימֵשׁ אוֹתוֹ וְהִיָּה יוֹשֵׁב אֲצִלוֹ תַּחַת צֵל הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה, זָכָה לְמִיפֵק מֵהָהוּא לְטִיָּא זָכָה לְצֵאת מֵאוֹתוֹ הַקְלֵלָה שְׁנִתְקַלֵּל כְּנֵעַן, וְלֹא עוֹד אֶלָּא דְכְּתִיב בֵּיהּ בְּרָכָה וְלֹא עוֹד אֵלָּא שְׁכָתוּב בּוֹ בְרָכָה, וַיֹּאמֶר לְבִן אֵלִיעֶזֶר בּוֹא בְרוּךְ יְהוָה, מֵאִי קָא מִיִּירִי מַה בָּא לוֹמֵר בּוֹה, אֵלָּא בָּא לְהוֹרוֹת כְּמוֹ שְׁאֵלִיעֶזֶר עַל יְדֵי שִׁישֵׁב בְּצֵל הַקְדוּשָׁה אֲצֵל אַבְרָהָם, זָכָה לְצֵאת מִכָּלֵל קִלְלָה וּלְיִכְנֵס לְכָלֵל בְּרָכָה שְׁהִיָּה הַקְדוּשָׁה, וַיִּצֵּא לְחִירוֹת, כְּמוֹ כֵּן דְּכָל מָאן דִּיתִיב תַּחְתּוֹת צִלָּא דְמַהִימְנוּתָא כֹּל מִי שִׁישֵׁב תַּחַת צֵל קְדוּשַׁת הַסּוּכָה שְׁהִיָּה צֵל הָאֲמוּנָה, אַחְסִין חִירוֹ לִיָּה וְלִבְנוֹי לְעֶלְמִין מִנְחִיל חִירוֹת לוֹ וְלִבְנוֹי לְעוֹלָם, כִּי צֵל הַסּוּכָה הוּא מְאוּר הַמְקִיף שֶׁל מֵדַת הַבֵּינָה שְׁבָה מִקּוּם הַחִירוֹת, וְאַתְבְּרָךְ בְּרַכְתָּא עֲלָאָה וּמִתְבְּרַךְ בְּבִרְכָה עֲלִיוֹנָה, וּמָאן דְּאִפִּיק גְרַמְיָה מִצִּלָּא דְמַהִימְנוּתָא וּמִי שְׁמוּצִיא אֶת עֲצָמוֹ מִצֵּל הָאֲמוּנָה שְׁהִיָּה קְדוּשַׁת הַסּוּכָה, אַחְסִין גְּלוּתָא לִיָּה וְלִבְנוֹי מִנְחִיל גְלוּת לוֹ וְלִבְנוֹי, דְכְּתִיב בְּכְנֵעֲנִי, וַיִּלְחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשֶׁב מִמֶּנּוּ שְׂבִי דְהֵינּוּ שְׁלַקַּח עֲבָדִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּשִׁבִי. (רמ"ק ומפּרֵשׁוֹס)

הסוכה מגנת ומצלת

(ג) וּמֵאֵן דְּעֵבִיד לִיה סְפָה, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְסַפֵּף עֲלֵיהּ בְּהֵהוּא
עֲלֵמָא, וְאַגִּין עֲלֵיהּ מְפֵל מְלֵאכֵי חֲבֵלָה פֶּד נְפִיק מֵהַאי עֲלֵמָא
וְאַזִּיל לְהֵהוּא עֲלֵמָא.

מתוק מדבש

"מאמר הסוכה מגנת ומצלת" ומבואר בו כי היושב בסוכה גורם יחוד, ושכרו הוא שהקב"ה מסכך עליו בעולם הבא באור סוכת שלום שהיא הארה ממדת הבינה. ועוד זוכה כי כשיוצא מהעולם תהיה לנשמתו הגנה בדרך עלייתה לעולם הבא, ולא יוכלו החיצונים להזיק או לעכב את עליית נשמתו.

(מקור המאמר במקומו הזהר ת' ע דף קל"ז ע"א, ונצי"אור ממוק מדנ"ט כרך ג עמ' תל"ז)

וּמֵאֵן דְּעֵבִיד לִיה סְפָה ומי שעושה להקב"ה סוכ"ה, שמספרה יאהדונה", שהוא סוד יחוד תפארת ומלכות למעלה בבינה, שהיא סוככת בכנפיה עליהם, שכרו יהיה כי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְסַפֵּף עֲלֵיהּ בְּהֵהוּא עֲלֵמָא הקב"ה מסכך עליו בעולם הבא באור סוכת שלום של מדת הבינה, וְאַגִּין עֲלֵיהּ מְפֵל מְלֵאכֵי חֲבֵלָה פֶּד נְפִיק מֵהַאי עֲלֵמָא וְאַזִּיל לְהֵהוּא עֲלֵמָא ומגין עליו מכל מלאכי חבלה כשיוצא מעולם הזה והולך לעולם הבא, אשר בדרך עלייתו צריך הגנה מהקליפות הרוצות להזיק ולעכב את עליית הנשמה.
(רמ"ק ומפרשים)

מזבא בהקדמת הספר דמשק אליעזר מהרה"ק רבי אליעזר

צבי מקאמארנא זיע"א, וזה לשונו:

שמעתי מאמור"ר זלה"ה, ששמע מפה קדוש רבינו יעקב יצחק בן מאטיל מלובלין, שרצונו הטוב היה שיהיה איש אחד בעולם שיפרש דברי הזהר הקדוש על פי פשט פשוט בכל מקום שיכול לפרש על פי פשט. וכן אני בעצמי שמעתי גם כן מהרב הצדיק הגאון מו"ה צבי זצ"ל מליסקא מארץ הגר שחשקה נפשו לראות בעיניו איזה פירוש על הזהר הקדוש שיהיה על פי פשט פשוט בכל מקום שיוכל לסבול פשט פשוט, והוא כדי שיוכל לידבק כל אחד מבני ישראל הקדושים בדברי הזהר הקדוש, כי ידוע הוא שעיקר קניית דביקות הבורא ברוך הוא באין ממש ובשמחה, הוא בא מלימוד דברי הזהר וכו', עד כאן לשונו.

אושפיזין קדישין

(ד) תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נָשׁ יְתִיב בְּמִדּוּרָא דָּא צִלָּא דְּמַהִימְנוּתָא,
שְׂכִינְתָּא פְּרָסָא גְּדַפְהָא עֲלֵיהּ מְלַעֲיָלָא, וְאַבְרָהָם וְחַמְשָׁה צְדִיקָיָא
אַחְרָנִין, שׁוּיִין מְדוּרֵיהוֹן עִמֵּיהּ.

אָמַר רַבִּי אָבָא, אַבְרָהָם וְחַמְשָׁה צְדִיקָיָא, וְדוּד מְלָפָא שׁוּיִין מְדוּרֵיהוֹן
עִמֵּיהּ, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, בְּסָפּוֹת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים, שְׁבַעַת יָמִים
כְּתִיב, וְלֹא בְּשַׁבַּעַת יָמִים, פְּגוּוֹנָא דָּא כְּתִיב (שְׁמוֹת ל"א ז') פִּי שֵׁשֶׁת יָמִים
עָשָׂה יְהוָה אֶת הַשָּׁמַיִם וְגו'.

מתוק מדבש

"מאמר אושפיזין קדישין" ומבואר בו כי כשהאדם יושב בסוכה בצל האמונה, אזי שבעת
הרועים שהם האבות הקדושים שמים דירתם עמו, ובכל יום מגיע אושפיז אחד כעיקר
ועמו מצטרפים האחרים. ולכן צריך האדם להיות בשמחה לכבודם ולהזהר מאד מכעס
ועצבות. ומבאר עוד כי ענין האושפיזין הוא קדושה יתרה, ולכן צריכים הם להזמנה, וכך
היה מנהגו של רב המנונא סבא שהיה עומד בפתח הסוכה בשמחה ומזמינם בדבור.

(מקור המאמר נזכר פרשת אמור דף קג ע"ג - קד ע"א, וצנז'ור ממוק מדגש כרך י"א עמ' תרו-תרע)

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נָשׁ יְתִיב בְּמִדּוּרָא דָּא בא וראה, בשעה שאדם יושב במדור
הזה של הסוכה בקביעות, שעושה סוכתו קבע ודירתו עראי, צִלָּא דְּמַהִימְנוּתָא שהוא
צל האמונה והקדושה, או שְׂכִינְתָּא פְּרָסָא גְּדַפְהָא עֲלֵיהּ מְלַעֲיָלָא השכינה העליונה
שהיא מדת הבינה פורשת כנפיה עליו מלמעלה, בסוד אור המקיף שלה, וְאַבְרָהָם שהוא
מקיף החסד, וְחַמְשָׁה צְדִיקָיָא אַחְרָנִין, שׁוּיִין מְדוּרֵיהוֹן עִמֵּיהּ וחמשה צדיקים אחרים,
כנגד חמשה מקיפים האחרים, שמים דירתם עמו.

אָמַר רַבִּי אָבָא הוּא מוֹסִיף ואמר כי אַבְרָהָם וְחַמְשָׁה צְדִיקָיָא וְדוּד מְלָפָא שׁוּיִין
מְדוּרֵיהוֹן עִמֵּיהּ אברהם וחמשה צדיקים וגם דוד המלך, שהוא סוד מקיף השכינה,
שמים דירתם עמו, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב זהו שכתוב בְּסָפּוֹת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים, שְׁבַעַת
יָמִים כְּתִיב שהם סוד השבע ספירות, וְלֹא כְּתוּב בְּשַׁבַּעַת יָמִים שאז היה במשמע
כפשוטו שישבו בסוכות במשך שבעת ימים, אבל עתה שכתוב בסוכות תשבו שבעת ימים,
היינו שהקב"ה מדבר עם שש אורות המקיפים ש"ל הו"ק דז"ל ועם המקיף השכינה הנקראים
שבעת ימים, ואומר להם, אתם הנקראים שבעת ימים, תשבו בסוכות עם ישראל, והם הם
האושפיזין, כי משם הוא שורש נשמות של השבעה צדיקים הבאים לסוכה. פְּגוּוֹנָא דָּא
כְּתִיב כַּעֲיִן זה כתוב פִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת הַשָּׁמַיִם ואת הארץ, ולא כתוב
בששת ימים, להורות כי הקב"ה עשה את השש ספירות חג"ת נה"י הנקראות ששת ימים,
ועל ידיהם עשה הקב"ה את השמים והארץ.

וּבְעֵי בַר נֶשׁ לְמַחְדֵי בְּכַל יוֹמָא וְיוֹמָא בְּאַנְפִין נְהִירִין, בְּאוֹשְׁפִיזִין אֲלִין
דְּשִׁרְיִין עֲמִיה.

וְאָמַר רַבֵּי אַבָּא, פְּתִיב בְּסַפּוֹת תְּשָׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים, וּלְבַתֵּר יִשְׁבוּ בְּסַפּוֹת,
בְּקִדְמִיתָא תְּשָׁבוּ, וּלְבַתֵּר יִשְׁבוּ, אֲלֵא קִדְמָאָה לְאוֹשְׁפִיזִי, תְּנִינָא
לְבַנֵי עֲלָמָא.

קִדְמָאָה לְאוֹשְׁפִיזִי, פִּי הָא דְרַב הַמְנוּנָא סָבָא, פֶּד הָוָה עֲיִיל לְסוּפָה,
הָוָה חֲדֵי, וְקָאִים עַל פְּתַחא דְסוּפָה מְלָגָאוּ, וְאָמַר נְזֻמִין
לְאוֹשְׁפִיזִין, מְסֻדֵר פְּתוּרָא, וְקָאִים עַל רְגְלוֹהִי, וּמְבָרַךְ, וְאָמַר בְּסַפּוֹת

מתוק מדבש

וּבְעֵי בַר נֶשׁ לְמַחְדֵי בְּכַל יוֹמָא וְיוֹמָא בְּאַנְפִין נְהִירִין וצריך האדם לשמוח בכל יום
יום משבעת ימי הסוכות בפנים מאירות, ויהיה כל היום בשמחה בסבר פנים יפות,
ויוזהר ביותר מלהתעצב ומלכעוס בסוכה). בְּאוֹשְׁפִיזִין אֲלִין דְּשִׁרְיִין עֲמִיה עם אלו האורחים
הנמצאים עמו, עם היות שהם באים לסוכה, אבל עיקר ביאתם הוא לשרות עם האדם
היושב בסוכה, כי אין האורחים באים אלא להיות עם הבעל הבית, ומה שצריך שמחה
מיוחדת כל יום, לפי שיש אושפיזא בכל יום בפני עצמו כנגד הבחינה של אותו היום,
וביום ההוא הוא העיקר והשאר נטפלים אליו.

וְאָמַר רַבֵּי אַבָּא, פְּתִיב בְּסַפּוֹת תְּשָׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים, וּלְבַתֵּר אַחַר כֵּךְ כְּתוּב, כֹּל הָאֲזוּרָה
בְּיִשְׂרָאֵל יִשְׁבוּ בְּסַפּוֹת, וְיֵשׁ לְשֹׂאֵל לְמָה בְּקִדְמִיתָא תְּשָׁבוּ, וּלְבַתֵּר יִשְׁבוּ לְמָה
תְּחִילָה כְּתוּב תְּשָׁבוּ בְּלִשׁוֹן נֹכַח, וְאַחַר כֵּךְ כְּתוּב יִשְׁבוּ בְּלִשׁוֹן נִסְתֵּר, וּמְשִׁיב אֲלֵא קִדְמָאָה
לְאוֹשְׁפִיזֵי אֲלֵא הָרֵאשׁוֹן הוּא לְהָאֲוֹרְחִים הָעֲלִיוֹנִים, תְּנִינָא לְבַנֵי עֲלָמָא הַשְּׁנִי הוּא לְבַנֵי
הָעוֹלָם הַזֶּה, כְּלוּמַר לְבַנֵי יִשְׂרָאֵל.

ומפרש קִדְמָאָה לְאוֹשְׁפִיזֵי הָרֵאשׁוֹן הוּא לְהָאֲוֹרְחִים הָעֲלִיוֹנִים, פִּי הָא דְרַב הַמְנוּנָא
סָבָא כְּמוֹ שְׁהִיה מְנַהֵגוּ שֶׁל רַב הַמְנוּנָא סָבָא, פֶּד הָוָה עֲיִיל לְסוּפָה הָוָה חֲדֵי
כְּשֶׁהִיה נִכְנַס לְסוּכָה הִיה שְׂמַח, כִּי עַל יְדֵי שְׂמַחַת לְבָב יִכּוּלִים לְהִרְאוֹת פְּנִים מֵאִירוֹת אֵל
הָאוֹשְׁפִיזִין, וְקָאִים עַל פְּתַחא דְסוּפָה מְלָגָאוּ וְהִיה עוֹמֵד עַל הַפְּתַח שֶׁל הַסוּכָה מִבְּפָנִים,
לְהִרְאוֹת שְׂאִין הָאוֹשְׁפִיזִין בָּאִים אֲלֵא בְּהִיּוֹת הַבַּעַל הַבֵּית כְּבַר בְּסוּכָה בְּפָנִים, וְאָמַר, (ה"ג
הרמ"ק) נְזֻמִין לְאוֹשְׁפִיזִין נְזֻמִין אֵת הָאֲוֹרְחִים, כְּלוּמַר שֶׁנְזֻמִין לָהֶם מְקוֹם הָרֵאוּי לְמִרְכַּבְתָּם,
וְהוּא הַשׁוֹלְחָן שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׂכִינָה, (וכתב הרמ"ז, כִּי רַב הַמְנוּנָא סָבָא הִיה עוֹשֶׂה הַזְּמִנָה בְּדִיבּוּר,
וְהַזְּמִנָה בְּמַעֲשֶׂה, וְהִינּוּ בְּסִידוּר שֶׁלְחַנּוּ לְהַזְמִינַת הָאֲוֹרְחִים, וּבְבִרְכַת קִידוּשׁ וּבְבִרְכַת לִישׁוּב בְּסוּכָה, וְכֹל
זֶה כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ שֶׁפַע וְקִדּוּשָׁה), לְכֵן מְסֻדֵר פְּתוּרָא וְקָאִים עַל רְגְלוֹי (ה"ג הרמ"ק) הִיה

תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים, תִּיבּוּ אוֹשְׁפִיזִין עֲלָיִן, תִּיבּוּ, תִּיבּוּ אוֹשְׁפִיזִי
מְהֵימְנוּתָא, תִּיבּוּ, אָרִים יְדוּי וְחֲדֵי, וְאָמַר זַפְּאָה חוֹלְקֵנָא, זַפְּאָה חוֹלְקֵיהוֹן
דִּישְׂרָאֵל, דְּכְתִיב (דברים לב ט) פִּי חֶלֶק יְהוָה עִמּוֹ וְגו', וְהוּא יְתִיב.

תְּנִינָא לְבָנֵי עֲלָמָא, דְּמֵאֵן דְּאִית לִיה חוֹלְקָא בְּעַמָּא, וּבְאַרְעָא קְדִישָׁא,
יְתִיב בְּצִלָּא דְּמְהֵימְנוּתָא, לְקַבְּלָא אוֹשְׁפִיזִין, לְמַחְדֵי בְּהַאי עֲלָמָא,
וּבְעֲלָמָא דְּאִתֵּי.

מתוק מדבש

מסדר את השולחן ועמד על רגליו לכבוד האורחים, וּמְבַרְךְּ ברכת לישב בסוכה, כי על
ידי הברכה היה עושה מרכבה להשכינה הנקראת סוכה שתוכל לבוא, וְאָמַר ואחר כך
היה אומר להאושפיזין במקום השכינה, הלא הקב"ה צוה לכם בְּסִפּוֹת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת
יָמִים אתם שבעת ימים שהם השבעה אורות מקיפים תשבו בסוכות, לכן תִּיבּוּ אוֹשְׁפִיזִין
עֲלָיִן, תִּיבּוּ שבו אתם אורחים הנעלים מצד שאתם קשורים במדת הבינה, שבו, תִּיבּוּ
אוֹשְׁפִיזִי מְהֵימְנוּתָא, תִּיבּוּ שבו אתם האורחים של האמונה, מצד שאתם קשורים בשכינה
הנקראת אמונה, שבו, אָרִים יְדוּי אחר כך הרים את ידיו, כדי לקשר את העשר ספירות
הנרמזות בעשר אצבעותיו, וְחֲדֵי והיה שמח כדי להמשיך להם שמחה מן מדת הבינה,
וְאָמַר, זַפְּאָה חוֹלְקֵנָא, זַפְּאָה חוֹלְקֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל אשרי חלקינו, ואשרי חלקם של
ישראל, דְּכְתִיב פִּי חֶלֶק יְהוָה עִמּוֹ מצד שבחר בהאבות, והיינו יעקב חבל נחלתו,
ואנו זכינו לכך מצד שאנו בניהם ואנו מכלל עם ה', הגם שאין אנו ראויים מצד עצמנו,
וְהוּא יְתִיב ואחר שהאושפיזין באו וישבו, ישב גם הוא. והטעם שצריך להזמין את
האורחים, לפי שענין האושפיזין בסוכה הוא קדושה יתירה על שאר המועדים, לכן הם
צריכים הזמנה.

תְּנִינָא לְבָנֵי עֲלָמָא פסוק השני שכתוב כל האזרח בישראל ישבו בסוכות, הוא לבני
העולם הזה, היינו דְּמֵאֵן דְּאִית לִיה חוֹלְקָא בְּעַמָּא כי מי שיש לו חלק בעם
הקדוש, דהיינו שיש לו נשמה קדושה מושרשת בישראל העליון שְׁהוּא ז"ל, וּבְאַרְעָא
קְדִישָׁא ויש לו חלק בארץ הקדושה שהיא סוד המלכות, יְתִיב בְּצִלָּא דְּמְהֵימְנוּתָא הוא
ראוי לישב בצל האמונה, דהיינו צִלָּא שֶׁל שְׁבַעַת אִוֹרוֹת מְקִיפִים דְּמַסְדִּים דְּלִימָא כנ"ל,
לְקַבְּלָא אוֹשְׁפִיזִין לקבל את האורחים, לְמַחְדֵי בְּהַאי עֲלָמָא ולשמוח בעולם הזה במצות
סוכה שנשמתו משתעשעת בה, וּבְעֲלָמָא דְּאִתֵּי ולשמוח בעולם הבא, שאז תעלה נשמתו
במדת הבינה שבה מקור השמחה.

חלק וברכת האושפיזין

(ה) וּבְעֵי לְמַחְדֵי לְמִסְפְּנֵי, מֵאֵי טַעְמָא, בְּגִין דְּחוּלְקָא דְּאֵינוּן אוֹשְׁפִיזִין דְּזַמִּין, דְּמִסְפְּנֵי הוּא, וְהָהוּא דִּיתִיב בְּצֵלָא דָּא דְּמַהִימְנוּתָא, וְזַמִּין אוֹשְׁפִיזִין אֲלִין עֲלָיִן, אוֹשְׁפִיזֵי מְהִימְנוּתָא, וְלֹא יְהִיב לֹון חוּלְקֵיהוֹן, פְּלָהוּ קְיִימֵי מְנִיָּה, וְאַמְרֵי (משלי כג ו) אֵל תִּלְחֶם אֶת לֶחֶם רַע עֵין וְגו', אֲשֶׁתְּכַח דְּהָהוּא פְּתוּרָא דְּתַקִּין, דִּילִיָּה הוּא, וְלֹאוּ דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עֲלִיָּה פְּתִיב (מלאכי ב ג) וְזִרְיָתִי פָּרֵשׁ עַל פְּנִיכֶם וְגו', פָּרֵשׁ חֲגִיכֶם, וְלֹא חֲגֵי, וּוִי לִיָּה לְהָהוּא בְּרַ נֶשׁ בְּשַׁעְתָּא דְּאֲלִין אוֹשְׁפִיזֵי מְהִימְנוּתָא קְיִימֵי מִפְּתוּרֵיָּה.

מתוק מדבש

"מאמר חלק וברכת האושפיזין" מאמר זה הוא המשך למאמר הקודם, ומבואר בו כי חלק האושפיזין שייך לעניים, והם נהנים בזה שהאדם מאכיל לעניים, ולכן צריך האדם לשמח את העניים ולהאכילם כפי יכולתו ואינו מחוייב ליתן להם יותר מיכולתו. ומבאר כי מי שאינו מאכיל לעניים בסוכות גורם להחתים על עצמו גזרות קשות, והאושפיזין שהיו רגילים בחסדים מכריזים על שולחנו גנאי, ומסתלקים מסוכתו. ומבואר כי יכול האדם לשלוח מעות לעני ואין צריך בדוקא שישב העני על שולחנו. אבל המשמח ומאכיל לעניים זוכה שהקב"ה שמח עמו, והאושפיזין מכריזים עליו פסוקי ברכה והצלחה.

(מקור המאמר זוהר פרשת אמור דף קד ע"א, וצנז'אר מתוק מדבש כרך יא עמ' טר-טריג)

(ה"ג ד"ו ורמ"ק) וְעַם פֶּל דָּא בְּעֵי לְמַחְדֵי לְמִסְפְּנֵי ועם כל זה צריכים לשמח את העניים, מֵאֵי טַעְמָא מהו הטעם, בְּגִין דְּחוּלְקָא דְּאֵינוּן אוֹשְׁפִיזִין דְּזַמִּין, דְּמִסְפְּנֵי הוּא לפי שחלקם של אלו האורחים שהזמין לסעודתו, הוא שייך לעניים, כי האושפיזין נהנים במה שהעניים אוכלים, כי העניים מושרשים צמלכות, והמשמחם משפיע שפע מהצנינה אל המלכות, וגם העניים מושפעים ממנה, וְהָהוּא דִּיתִיב בְּצֵלָא דָּא דְּמַהִימְנוּתָא וזה שיושב בצל הזה של האמונה, וְזַמִּין אוֹשְׁפִיזִין אֲלִין עֲלָיִן ומזמין אלו האורחים העליונים מצד הבינה, אוֹשְׁפִיזֵי מְהִימְנוּתָא האורחים של אמונה מצד המלכות, וְלֹא יְהִיב לֹון חוּלְקֵיהוֹן ואינו נותן להם חלקם מן הסעודות, שהוא חלק העניים, או פְּלָהוּ קְיִימֵי מְנִיָּה כולם עומדים מן השלחן וְאַמְרֵי ואומרים אֵל תִּלְחֶם אֶת לֶחֶם רַע עֵין פירושו אל תאכל לחם של רע עין, כי הוא מסטרא אחרא, ואכילתו הוא רק בשביל תאות גופו, לכן גורם להחתים עליו גזרות קשות, אֲשֶׁתְּכַח דְּהָהוּא פְּתוּרָא דְּתַקִּין דִּילִיָּה הוּא וְלֹאוּ דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נמצא ששולחן ההוא שתיקן והכין הוא של הרע עין ולא של הקב"ה, עֲלִיָּה פְּתִיב עליו נאמר וְזִרְיָתִי פָּרֵשׁ עַל פְּנִיכֶם ואפזר זבל על פניכם כדי לבזות אתכם, פָּרֵשׁ חֲגִיכֶם הזבל שנעשה מהסעודות של החגים שלכם, וְלֹא חֲגֵי ואין אלו נחשבים סעודות של חגי, והיינו של הקב"ה, לכן וּוִי לִיָּה לְהָהוּא בְּרַ נֶשׁ בְּשַׁעְתָּא דְּאֲלִין אוֹשְׁפִיזֵי מְהִימְנוּתָא קְיִימֵי מִפְּתוּרֵיָּה אוי לו לאותו האדם בשעה שאלו האורחים של אמונה עומדים מעל שולחנו.

וְאָמַר רַבִּי אֲבָא, אֲבָרְהֵם כָּל יוֹמוֹי קָאִים בְּפִרְשַׁת אוֹרְחִין לְזַמְנָא אוֹשְׁפִיזִין, וְלִתְקַנָּא לֹוֹן פְּתוּרֵי, הַשְּׁתָּא דְמִזְמַנִּין לִיהּ, וְלִכְלָהּוּ צְדִיקָיָא, וְלְדוֹד מְלָפָא, וְלֹא יְהִינן לֹוֹן חוּלְקִיהוֹן, אֲבָרְהֵם קָאִים מִפְּתוּרָא, וְקָרִי (במדבר מז כו) סוּרוּ נָא מֵעַל אֶהְלֵי הָאֲנָשִׁים הַרְשָׁעִים הָאֵלֶּה, וְכִלְהוּ סְלִקִין אֲבַתְרִיהּ, יִצְחָק אָמַר (משלי יג כה) וּבִטָּן רְשָׁעִים תַּחְסֹר, יַעֲקֹב אָמַר (שם כג ח) פִּתְחָה אֲכַלְתָּ תְקִיאָנָהּ, וּשְׂאָר כָּל צְדִיקָיָא אֲמָרִי (ישעיה כח ח) כִּי כָּל שְׁלַחְנוֹת מְלָאוּ קִיא צוּאָה בְּלֵי מְקוֹם.

דְּוֹד מְלָפָא אָמַר (חסר כאן) וְאֲשָׁלִים דִּינּוּי, דְּכַתִּיב (ש"א כה לח) וַיְהִי פַעֲשַׁרְתָּ הַיָּמִים, וַיִּגְוֶף יְהו"ה אֶת נֶבֶל וַיָּמַת, מֵאֵי קָא מִיָּרִי, בְּגִין דְּדוֹד

מתוק מדבש

וְאָמַר רַבִּי אֲבָא, אֲבָרְהֵם שְׁהִיה אִישׁ הַחֶסֶד, מִלְכּוּד שְׁהִיה גּוֹמֵל חֶסֶד עִם כָּל מִי שְׁבֵא לְבֵיתוֹ, עוֹד כָּל יוֹמוֹי קָאִים בְּפִרְשַׁת אוֹרְחִין לְזַמְנָא אוֹשְׁפִיזִין כָּל יְמֵיו הִיה עוֹמֵד עַל פִּרְשַׁת דְּרִכִּים לְהוֹמִין אוֹרְחִים, וְלִתְקַנָּא לֹוֹן פְּתוּרֵי וְלִתְקַן לָהֶם שׁוֹלְחַן עִם מֵאֲכִלִים טוֹבִים, כִּי הַשׁוֹלְחַן הוּא צְחִינַת מַלְכוּת, וְהִיה מְכוּיִן צְהַלְתָּ הַאֲרוּחִים לְהַצִּיחַ וְלְהַמְשִׁיךְ שִׁפְעָה לְהַשְׁכִּינָה מֵאוֹשְׁפִיזִין עֲלֵינָן, שְׁהֵם סוּד הַשְׁצַעָה אֲרוּחֹת מְקִיפִים דְּחֶסֶד דְּלִימָא, וְכֵן אֲנוּ נְרִיכִים לְכוּיִן צְהוּמְנַת הַאוֹשְׁפִיזִין כְּסוּכוֹת, הַשְּׁתָּא דְמִזְמַנִּין לִיהּ וְלִכְלָהּוּ צְדִיקָיָא וְלְדוֹד מְלָפָא וְעַתָּה בַּחַג הַסּוּכוֹת שְׁמוֹמִינִים אוֹתוֹ וְאֵת כָּל שְׂאֵר הַצְּדִיקִים וְלְדוֹד הַמֶּלֶךְ, וְלֹא יְהִינן לֹוֹן חוּלְקִיהוֹן וְלֹא נוֹתְנִים לָהֶם חֵלְקִים, אִז אֲבָרְהֵם קָאִים מִפְּתוּרָא וְקָרִי אֲבָרְהֵם עוֹמֵד מֵעַל הַשׁוֹלְחַן וְקוּרָא וּמְכַרִּיז, סוּרוּ נָא מֵעַל אֶהְלֵי הָאֲנָשִׁים הַרְשָׁעִים הָאֵלֶּה, וְכִלְהוּ סְלִקִין אֲבַתְרִיהּ וְכוּלָם מִסְתַּלְקִים וְהוֹלְכִים אַחֲרָיו, יִצְחָק אָמַר, וּבִטָּן רְשָׁעִים תַּחְסֹר וְרִשְׁעִים הַמְּמַלְאִים אֵת תְּאוּתֵיהֶם תְּמִיד בְּטַנְס חֶסְרָה וְאִינֵם שְׁבַעִים לְעוֹלָם, יַעֲקֹב אָמַר, פִּתְחָה אֲכַלְתָּ תְקִיאָנָהּ הַפֶּתַח שְׁאֲכַלְתָּ שְׁנַתֵּן לָךְ אִישׁ רַע עֵין, סוּפוּ שְׁתַּקִּיאֲנוּ מִגּוֹפֶךְ, כִּי הֵבִיט עֲלֶיךָ בְּעֵין רַעָה בַעַת אֲכַלְךָ, וּשְׂאָר כָּל צְדִיקָיָא אֲמָרִי וּשְׂאֵר כָּל הַצְּדִיקִים, דְּהִינּוּ מִשָּׁה וְאַהֲרֵן וְיוֹסֵף, אוֹמְרִים כִּי כָּל שְׁלַחְנוֹת שֶׁל הַרְשָׁעִים שְׁמוֹסוּבִים עֲלֵיהֶם וְאוֹכְלִים וְשׁוֹתִים וּמִשְׁתַּכְרִים, מְלָאוּ קִיא צוּאָה בְּלֵי מְקוֹם מְלָאוּ אוֹתָם הַקָּאָה וְשִׁלְשׁוּל הַיְצִיאָה מִבְּלֵי מְקוֹם פְּנוּי וְנָקִי, כְּדֹרֶךְ הֵינן הַמְּבִיא הַקָּאָה וְשִׁלְשׁוּל.

דְּוֹד מְלָפָא דְאֲשָׁלִים דִּינּוּי אָמַר (ה"ג הרמ"ק) דוֹד הַמֶּלֶךְ שְׁהוּא סוּד הַמַּלְכוּת, הַמְּשַׁלִּים דִּינּוּ כְּדִלְקַמֵּן, הוּא אוֹמֵר עֲלֵיו מַה דְּכַתִּיב בְּנֶבֶל שְׁלֹא רַעָה לְתַת לְדוֹד חֵלְקִים מִסְעוּדָתוֹ, וַיְהִי פַעֲשַׁרְתָּ הַיָּמִים אֲלוֹ עֶשְׂרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה שְׁהַמְתִּין לוֹ הַקְּב"ה שִׁיחִזוֹר בְּתְּשׁוּבָה, וְלֹא חִזּוּר, לְכֵן וַיִּגְוֶף יְהו"ה אֶת נֶבֶל וַיָּמַת, וְשׁוֹאֵל מֵאֵי קָא מִיָּרִי מַה עֲנִין פְּסוּקֵי זֶה לְכֹאֵן, שְׂאִינּוּ קִלְלָה אֲלֵא סִיפּוֹר דְּבָרִים בְּעַלְמָא, וּמִשְׁבִּיב בְּגִין דְּדוֹד שְׂאֵל לְנֶבֶל לְפִי שְׁדוּד בִּיקֶשׁ

שאל לנבל, ואתעביד ליה אושפיזא, ולא בעא, ודא זמין ליה, ולא ירב ליה חולקא, ובאינון עשרה יומין דדוד מלפא דאין עלמא, אתדן עליה ההוא בר נש, דאשלים ליה ביש יתיר מנבל.

אמר רבי אלעזר, אורייתא לא אטרח עליה דבר נש יתיר, אלא פמה דיכיל, דכתיב (דברים טו י) איש פמתנת ידו וגו'. ולא לימא איניש, אכול ואשבע וארווי בקדמיתא, ומה דישתאר אתן למספני, אלא רישא דכלא דאושפיזין הוא, ואי חדי לאושפיזין ורוי לון, קדשא בריה הוא חדי עמיה, ואברהם קרי עליה (ישעיה נח יד) אז תתענג על יהוה, ויצחק קארי עליה (שם נד י) כל פלי יוצר עליה לא יצלה.

מתוק מדבש

מנבל שישלח לו מסעודתו, ואתעביד ליה אושפיזא ובוזה נעשה לו לאורח, ולא בעא ונבל לא רצה לתת לו כלום, לכן נוגף ומת, ודא זמין ליה ולא ירב ליה חולקא וזה האיש היושב בסוכה והזמין את האושפיזין, ודוד הוא ביניהם, ולא נתן לו חלקו, על כן כמו שהקב"ה נפרע מנבל בעשרת ימי תשובה, כן יפרע הקב"ה מזה האיש בעשרת ימי תשובה לשנה הבאה, לכן דוד קורא עליו פסוק זה שנאמר על נבל, ומסיק דבריו ואמר ובאינון עשרה יומין דדוד מלפא דאין עלמא ובאותם עשרת ימי תשובה, שהמלכות הנקראת דוד, דנה את העולם, אתדן עליה ההוא בר נש נידון עליו זה האדם, דאשלים ליה ביש יתיר מנבל שגמל לו רע יותר מנבל, כי נבל לא הזמין את דוד לסעודתו, וזה האיש הזמינו ולא נתן לו חלקו, לכן רעתו רבה משל נבל. (רמ"ק ומק"מ ופירוט הפסוקים לפי רש"י ומלודות)

ואגב אורחין למדנו מכאן, שאין הכונה שממש יביא העני על שלחנו, אלא שישלח לו חלק מסעודתו, שהרי דוד לא רצה לאכול על שלחנו של נבל, אלא שביקש ממנו שישלח לו איזה חלק מסעודתו, וקראו אושפיזו, והוא הדין לימי הסוכות אם שולח לעני מנה יפה (או כסף לקנות כדי סעודה) יצא ידי חובתו. (רמ"ק ומפרשים)

אמר רבי אלעזר, אורייתא לא אטרח עליה דבר נש יתיר, אלא פמה דיכיל התורה לא הטריחה את האדם לתת יותר מיכולתו, אלא כמו שיכול ליתן, דכתיב איש פמתנת ידו כברכת ה' אלהיך אשר נתן לך. ולא לימא איניש, אכול ואשבע וארווי בקדמיתא ולא יאמר האדם, אכול ואשבע וארוה תחילה, ומה דישתאר אתן למספני ומה שישאר מסעודתי אתן לעניים, אלא רישא דכלא דאושפיזין הוא אלא ראשית הכל הוא של האורחים, דהיינו שיתן מנה יפה להעניים שהוא חלק האושפיזין, וראוי שהם יטלו חלק בראש, ואי חדי לאושפיזין ורוי לון, קדשא בריה הוא חדי עמיה ואם משמח את העניים ומשביע אותם, אז הקב"ה שמח עמו, ואברהם קרי עליה ואברהם איש החסד קורא ומכריז עליו אז תתענג על יהוה, ויצחק קארי עליה ויצחק שהוא בעל דין קורא ומכריז עליו, מה שכתוב כל פלי יוצר כל כלי זיין המחודדים, עליה לא יצלה לא יהיה להם הצלחה עליה, רצה לומר לא יזיקו לך.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאֵי, דְּדוּד מַלְפָּא אָמַר לִיה, בְּגִין דְּכָל זַיְיִנִּין דְּמַלְפָּא
 וְקַרְבִּין דְּמַלְפָּא בִּידוּי דְּדוּד אַתְּפַקְדוּ, אֲבָל יִצְחָק קָאָמַר (תהלים קיב
 ב) גַּבּוֹר בְּאַרְץ יְהִיָּה זֶרְעוֹ וְגו', הוּן וְעוֹשֶׁר בְּבֵיתוֹ וְגו'.

יַעֲקֹב אָמַר (ישעיה נח ח) אֲזַ יִבְקַע פְּשַׁחַר אֲוֶרְךָ וְגו', שְׁאָר צְדִיקָיָא אָמְרִי
 (שם שם יא) וְנִחְךָ יְהו"ה תְּמִיד וְהַשְׁבִּיעַ וְגו', דְּדוּד מַלְפָּא אָמַר (שם
 נד יז) כָּל כְּלִי יוֹצֵר עָלֶיךָ לֹא יִצְלַח, דְּהָא הוּא עַל כָּל זַיְיִנִּי עֲלֵמָא
 אַתְּפַקְדוּ.

זַפְּאָה חוּלְקִיָּה דְּבַר נֶשׁ דְּזַכִּי לְכָל הָאֵי, זַפְּאָה חוּלְקִיָּהוּן דְּצְדִיקָיָא
 בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְּאֵתִי, עָלֵיָּהוּ כְּתִיב (שם ס כא) וְעַמְּךָ כָּלָם
 צְדִיקִים וְגו'.

מתוק מדבש

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאֵי פְּסוּק זֶה שֶׁל כָּל כְּלִי יוֹצֵר וְגו' דְּדוּד מַלְפָּא אָמַר לִיה דוּד
 הַמֶּלֶךְ אֹמֵר אוֹתוֹ, שֶׁהוּא סוּד הַמַּלְכוּת, בְּגִין דְּכָל זַיְיִנִּין דְּמַלְפָּא וְקַרְבִּין דְּמַלְפָּא,
 בִּידוּי דְּדוּד אַתְּפַקְדוּ לְפִי שְׁכַל כְּלִי הַזַּיְיִנִּים שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וּמַלְחָמוֹת הַמֶּלֶךְ, בִּידוּי שֶׁל דוּד
 נִפְקְדוּ וּנְמַסְרוּ, אֲבָל יִצְחָק קָאָמַר פְּסוּק אַחַר, וְהוּא מַה שְׁכָתוּב גַּבּוֹר בְּאַרְץ יְהִיָּה זֶרְעוֹ
 וְגו' מִצַּד הַגְּבוּרָה שֶׁל יִצְחָק, הוּן וְעוֹשֶׁר בְּבֵיתוֹ וְגו' כִּי גַם הַעוֹשֶׁר בֹּא מִצַּד הַגְּבוּרָה.

יַעֲקֹב אָמַר, אֲזַ כְּשֶׁתַּחַן צְדָקָה, יִבְקַע פְּשַׁחַר אֲוֶרְךָ יֵאִיר אֹר הַצְּלַחְתְּךָ כַּעֲמוּד הַשַּׁחַר
 הַבּוֹקֵעַ בַּעֲבִים וּמֵאִיר לְעוֹלָם, וְאֵרוּכְתְךָ מֵהֵרָה תִצְמַח וּרְפוּאֲתְךָ תִצְמַח מֵהֵרָה, שְׁאָר
 צְדִיקָיָא אָמְרִי שֶׁאֵר הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם מִשָּׁה וְאֵהֲרֵן וְיוֹסֵף, אֹמְרִים וְנִחְךָ יְהו"ה תְּמִיד
 הַמְּקוּם יֵנָהֵג אוֹתְךָ תְּמִיד בְּדֶרֶךְ הַטוֹב לְךָ, וְהַשְׁבִּיעַ בְּצַחְצוּחוֹת נִפְשָׁךְ, דֵּהִינּוּ בְּאוֹרוֹת צַחוּת,
 דְּדוּד מַלְפָּא אָמַר, כָּל כְּלִי יוֹצֵר עָלֶיךָ לֹא יִצְלַח, דְּהָא הוּא עַל כָּל זַיְיִנִּי עֲלֵמָא
 אַתְּפַקְדוּ כִּי הוּא נִפְקְדוּ וְנִתְמַנָּה עַל כָּל כְּלִי זַיְיִנִּים שְׁבַעוֹלָם.

זַפְּאָה חוּלְקִיָּה דְּבַר נֶשׁ דְּזַכִּי לְכָל הָאֵי אֲשֵׁרִי חֲלָקוֹ שֶׁל הָאָדָם שׁוֹכֵה לְכָל זֶה, כְּלוֹמַר
 יְהִיָּה מִי שִׁיְהִיָּה כְּדָאֵי הוּא עַל יְדֵי מִצְוָה זוֹ, לְהַנְחִילוֹ חַיִּים טוֹבִים לְעוֹלָם הַבָּא,
 זַפְּאָה חוּלְקִיָּהוּן דְּצְדִיקָיָא בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְּאֵתִי אֲשֵׁרִי חֲלָקִים שֶׁל הַצְּדִיקִים
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, עָלֵיָּהוּ כְּתִיב עֲלֵיהֶם נֹאמַר וְעַמְּךָ כָּלָם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ
 אֶרֶץ, נִצַּר מִטְעֵי מַעֲשֵׂה יְדֵי לְהַתְּפָאָר. (רמ"ק ומפרכסים)

סדר האושפיזין

(1) וּשְׁעִיר עִזִּים אֶחָד חֲטָאת, לְכַפֵּרָה עַל סְאִיבוֹ מִקֹּדֶשׁ אֲדָמָה אֲוִמִי
 עֲלֵמָא. בְּיוֹמָא תְּנִינָא לְקַבֵּל דְּרֵגָא דִּיצְחָק, בְּיוֹמָא תְּלִיתָא
 לְקַבֵּל דְּרֵגָא דִּיעֶקֶב, בְּיוֹמָא רְבִיעָא לְקַבֵּל דְּרֵגָא דִּיוֹסֵף, בְּיוֹמָא חֲמִישָׁא
 לְקַבֵּל דְּרֵגָא דְּמֹשֶׁה, בְּיוֹמָא שְׁתִּיתָא לְקַבֵּל דְּרֵגָא דְּאַהֲרֹן.

מתוק מדבש

"מאמר סדר האושפיזין" הנה לעיל מבואר כי שבעת הרועים הם האושפיזין קדישין,
 ובפשטות סדר ויחס האבות שזכו להיות מרכבה להארות הספירות הוא בכל מקום בזהר
 כך: אברהם בחסד, יצחק בגבורה, יעקב בתפארת, משה בנצח, אהרן בהוד, יוסף ביסוד,
 ודוד במלכות. וכן מנהג רבים מישראל לייחס את סדר האושפיזין לימי הסוכות. אכן יש
 שנוהגים באושפיזין להקדים את יוסף למשה ואהרן, ומקורם טהור ממאמר הזהר שלפנינו
 שבו מיוחסים קרבנות החג לסדר זה, כדלקמן.

(מקור המאמר זה שמטות הזהר ח"א סימן כה דף רס"א ע"א, וצנז'ור מתוק מדבש כרך השמטות הזהר
 עמ' קנט)

והקריבו בכל יום מימי חג הסוכות וּשְׁעִיר עִזִּים אֶחָד חֲטָאת, לְכַפֵּרָה עַל סְאִיבוֹ
 מִקֹּדֶשׁ אֲדָמָה אֲוִמִי עֲלֵמָא לְכַפֵּר עַל טוֹמֵאת הַמִּקְדָּשׁ שְׁטִמְאוֹהוּ אוֹמוֹת
 העולם בעבודה זרה שהכניסו בו. בְּיוֹמָא תְּנִינָא לְקַבֵּל דְּרֵגָא דִּיצְחָק בְּיוֹם הַשְּׁנִי הַקְּרִיבוּ
 הַקְּרַבְנוֹת כְּנֶגֶד מִדְּרַגְתּוֹ שֶׁל יִצְחָק שֶׁהִיא מוֹשְׁרֵשׁ בְּגוֹבֹרָה, בְּיוֹמָא תְּלִיתָא לְקַבֵּל דְּרֵגָא
 דִּיעֶקֶב בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי כְּנֶגֶד מִדְּרַגְתּוֹ שֶׁל יַעֲקֹב שֶׁהִיא מוֹשְׁרֵשׁ בְּתַפְאֵרֶת, בְּיוֹמָא רְבִיעָא
 לְקַבֵּל דְּרֵגָא דִּיוֹסֵף בְּיוֹם הַרְבִּיעִי כְּנֶגֶד מִדְּרַגְתּוֹ שֶׁל יוֹסֵף שֶׁהִיא בִּיסוּד, וְהֵינּוּ כִשְׁעֵלָה
 הִיסוּד בְּתַפְאֵרֶת, שֶׁאֵזוּ הוּא נֶחֱשֵׁב לְסַפִּירָה הַרְבִּיעִית, וּמִמִּילָא בְּיוֹמָא חֲמִישָׁא לְקַבֵּל
 דְּרֵגָא דְּמֹשֶׁה בְּיוֹם הַחֲמִישִׁי הוּא כְּנֶגֶד מִדְּרַגְתּוֹ שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁהִיא בְּנִצְחָה, בְּיוֹמָא שְׁתִּיתָא
 לְקַבֵּל דְּרֵגָא דְּאַהֲרֹן בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי כְּנֶגֶד מִדְּרַגְתּוֹ שֶׁל אַהֲרֹן שֶׁהִיא מוֹשְׁרֵשׁ בְּהוֹד.

זכות האושפיזין

(1) דָּבָר אַחֵר, דְּבִגְיֵנְהוּן דְּשִׁבְעָה צְדִיקָא, זְמַן קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְאַעְבְּרָא לְכָל אוֹמְיָן דְּעֵלְמָא, וְלֹא יִשְׁתָּאֵר בְּעֵלְמָא אֲלֵא
 קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי, וְיִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד, בְּגִין כֶּף הֶכָּא שִׁבְעָה
 יוֹמִין, תָּא חֲזִי, דְּבִגְיָן כֶּף מִתְמַעְטִין וְהוֹלְכִין.

וּבְיוֹמָא תְּמִינָאָה שְׁלֹטִין יִשְׂרָאֵל לְחֻדְיָהוּ בְּעֵלְמָא, וּמְקַרִּיבִין פֶּר אֶחָד
 אִיל אֶחָד רְזָא דִּיחֻדָּא. שִׁבְעָה כְּבָשִׂים, לְקַבֵּל שִׁבְעָה דְּרִגְיָן.
 שְׁעִיר עֲזִים, אֶף עַל גַּב דְּבַהּהוּא זְמָנָא יַעְבְּרִינָה קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 מְעֵלְמָא, עִם כָּל דָּא יִשְׁתָּאֵר מְנִיָּה דְּלָא יִתְבַּטְלוּן מִפְּרִיָּה וּרְבִיָּה.

מתוק מדבש

"מאמר זכות האושפיזין" ומבואר בו כי חג הסוכות הוא שבעה ימים כנגד שבעה האושפיזין, ובזכותם עתיד הקב"ה לעתיד לבוא להעביר ולבטל את שבעים האומות, וישארו רק הקב"ה ועם ישראל. וזהו הוראת פרי החג המתמעטים והולכים. ומבאר כי יום שמיני עצרת הוא רמז לעתיד כנגד ישראל לבדם. ומפרש כי הגם שיבוטל יצר הרע לעתיד, עם כל זאת ישאר ממנו איזו בחינה שעל ידה יקיימו ישראל קדושים מצות פריה ורביה.

(מקור המאמר צהשטטות זוהר ח"א סימן כה דף רסא ע"ג, ונציאור ממוק מדגש כרך השטטות זוהר עמ' קסא-קסב)

דָּבָר אַחֵר פִּירוּשׁ אַחֵר לְמָה חַג הַסּוּכוֹת הוּא שִׁבְעָה יָמִים, דְּבִגְיֵנְהוּן דְּשִׁבְעָה צְדִיקָא
 שְׁבִשְׁבִיל שִׁבְעָה צְדִיקִים, שֶׁהֵם אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב מִשֶּׁה אַהֲרֹן יוֹסֵף וְדוֹד, שֶׁהֵם
 שִׁבְעָה אוֹשְׁפִיזִין שְׁמֵתִגְלִים בְּסוּכוֹת, בְּזוּכוֹת זְמַן קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַעְבְּרָא לְכָל
 אוֹמְיָן דְּעֵלְמָא עֵתִיד הַקַּב"ה לְהַעֲבִיר וּלְבַטֵּל אֶת כָּל שִׁבְעִים אוֹמוֹת הָעוֹלָם, וְלֹא יִשְׁתָּאֵר
 בְּעֵלְמָא אֲלֵא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי, וְיִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד וְלֹא יִשְׂאֵר בְּעוֹלָם אֲלֵא
 הַקַּב"ה לְבַדּוֹ וְיִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם גּוֹי אֶחָד, בְּגִין כֶּף הֶכָּא שִׁבְעָה יוֹמִין בְּשִׁבִיל כֶּךָ יֵשׁ כֹּאֵן
 בְּסוּכוֹת שִׁבְעָה יָמִים, תָּא חֲזִי בֵּא וְרֵא, דְּבִגְיָן כֶּף מִתְמַעְטִין וְהוֹלְכִין שְׁבִשְׁבִיל זֶה כָּל
 יוֹם וְיוֹם הֵיוּ מִתְמַעְטִים וְהוֹלְכִים הַשִּׁבְעִים פְּרִים שֶׁהִקְרִיבוּ בְּסוּכוֹת כְּנֶגֶד הַשִּׁבְעִים אוֹמוֹת,
 לְהוֹרוֹת עַל הַמַּעֲטָתָם וּבִיטוּלָם שֶׁל אוֹמוֹת הָעוֹלָם.

וּבְיוֹמָא תְּמִינָאָה שְׁלֹטִין יִשְׂרָאֵל לְחֻדְיָהוּ בְּעֵלְמָא וּבְיוֹם שְׁמִינִי הַעֲצֵרָת, הַמּוֹרָה שֶׁאֲחֵר
 בִּיטוּל הָאוֹמוֹת יִשְׁלֹטוּ יִשְׂרָאֵל לְבַדָּם בְּעוֹלָם, וְלֹכֵן וּמְקַרִּיבִין רַק פֶּר אֶחָד אִיל
 אֶחָד, רְזָא דִּיחֻדָּא הַמּוֹרָה עַל סוּד הַיְחוּד, וּמְקַרִּיבִים שִׁבְעָה כְּבָשִׂים, לְקַבֵּל שִׁבְעָה
 דְּרִגְיָן כְּנֶגֶד שִׁבְעַת מַדְרָגוֹת הַסְּפִירוֹת הַמְּשִׁפְיעוֹת שֶׁפַּע לְיִשְׂרָאֵל, וּמְקַרִּיבִים שְׁעִיר עֲזִים שֶׁהוּא
 רֹמֵז עַל הַס"מ שֶׁהוּא הַיֵּצֵר הָרַע, אֶף עַל גַּב דְּבַהּהוּא זְמָנָא יַעְבְּרִינָה קִדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא מְעֵלְמָא אֶף עַל פִּי שְׁבוּמָן הַמְּשִׁיחַ יַעֲבִיר וּיְבַטֵּל הַקַּב"ה אֶת הַיֵּצֵר הָרַע מִן הָעוֹלָם,
 עִם כָּל דָּא יִשְׁתָּאֵר מְנִיָּה עִם כָּל זֶה יִשְׂאֵר מִמֶּנּוּ אִיזוֹ בְּחִינָה, דְּלָא יִתְבַּטְלוּן מִפְּרִיָּה
 וּרְבִיָּה כִּדִּי שְׁלֵא יִתְבַטְלוּ יִשְׂרָאֵל מִפְּרִיָּה וּרְבִיָּה, שְׁבֵא כִכֵּחַ הַתְּעוֹרוֹרוֹת שֶׁלֹּהֲבַת אֵשׁ הַגְּבוּרָה
 דְּקִדּוּשָׁה שֶׁמֶשֶׁם שׁוֹרֵשׁ הַיֵּצֵר הָרַע, אֲבָל יִקְיִמוּ אֶת הַמִּצְוָה בְּקִדּוּשָׁה וְטַהֲרָה.

סוד קרבנות החג

(ח) פְּקוּדָא בְּתַר דָּא לְקַרְבָּא קַרְבָּנָא בְּכָל יוֹמָא, וְקַרְבָּנָא דָּא לְמַהוּי חוּלְקָא בְּכֻלָּא בְּחֻדוּתָא דְבְּנוּי, בְּגִין דְּכֻלְהוּ אֶחִידָן בְּאִילְנָא, עֲנַפִּין דְּלִתְתָּא, דְּלִגְבֵי שְׂרָשָׁא דְּאִילְנָא פְּלָא אֲתַבְּרְכָן בְּגִין אִילְנָא, אִף עַל גַּב דְּלִית בְּהוּ תוּעֵלְתָּא, פְּלָא אֲתַבְּרְכָן, וּבְחֻדוּתָא דְיִשְׂרָאֵל בְּאֲבוּהוֹן דְּלַעֲיִלָּא, יְהִיבֵי חוּלְקָא דְּבְּרַכָּאן לְכָל אֵינּוֹן שְׂאָר עֲמִין, דְּאִית לוֹן אֶחִידוּ וְאֲתַאֲחִדוּ בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל.

וְכָל אֵלִין קַרְבָּנִין, לְמִיָּהב מְזוּנָא לְאֵינּוֹן מְמַנָּן דְּשְׂאָר עֲמִין, דְּהָא מְגוּ

מתוק מדבש

"מאמר סוד קרבנות החג" ומבואר בו כי שבעים פרי החג, הם כנגד השבעים שרי מעלה של האומות, ועל ידי אלו הקרבנות שאנו מקריבים הם נוטלים חלק שפע וחיות בשמחתנו, וזאת עשה הקב"ה כדי שגם האומות יהיו אוהבים שלנו. ומבאר כי הקרבנות הם לקב"ה, רק שהקב"ה בזכות זאת משפיע גם שפע לאומות. ומסיק כי היום השפע ניתן לאומות על ידי שאנו מזכירים את הקורבנות בתפלת המוספין.

(מקור המאמר צוהר פרשת אמור נרעיא מהימנא דף קג ע"ג, ונצי"אור מתוק מדבש כרך יא עמ' מרד-טרו)

פְּקוּדָא בְּתַר דָּא לְקַרְבָּא קַרְבָּנָא בְּכָל יוֹמָא המצוה שאחר מצות סוכה היא להקריב קרבנות בכל יום משבעת ימי הסוכות, והם שבעים פרי החג שמקריבים כנגד שבעים שרי מעלה של האומות, וְקַרְבָּנָא דָּא לְמַהוּי חוּלְקָא בְּכֻלָּא בְּחֻדוּתָא דְבְּנוּי וקרוב זה הוא כדי שיהיה חלק לכל בשמחת בניו של הקב"ה, דהיינו גם לשרי האומות, בְּגִין דְּכֻלְהוּ אֶחִידָן בְּאִילְנָא לפי שכל השרים אחוזים באילן העליון שטו"א, בהשתלשלות מדרגות רבות, כי כמו עֲנַפִּין דְּלִתְתָּא דְּלִגְבֵי שְׂרָשָׁא דְּאִילְנָא עֲנַפִּים של מטה הפונים אל שורש האילן, כֻּלָּא אֲתַבְּרְכָן בְּגִין אִילְנָא כולם מתברכים בשביל האילן, אִף עַל גַּב דְּלִית בְּהוּ תוּעֵלְתָּא אִף עַל פִּי שְׁאִין בְּהֵם תוּעֵלְתָּא כֻּל כָּךְ, עִם כֻּל זֶה פְּלָא אֲתַבְּרְכָן כולם מתברכים, וכמו כן החיצונים מושפעים בהשתלשלות מדרגות רבות עד לאילן העליון, אִף עַל פִּי שְׁאִין בְּהֵם תוּעֵלְתָּא כֻּל כָּךְ, ולכן הם מתברכים בשביל האילן, וּבְחֻדוּתָא דְיִשְׂרָאֵל בְּאֲבוּהוֹן דְּלַעֲיִלָּא ובשמחתם של ישראל עם אביהם שבשמים, יְהִיבֵי חוּלְקָא דְּבְּרַכָּאן לְכָל אֵינּוֹן שְׂאָר עֲמִין הם נותנים חלק מן הברכות לכל אותם שאר העמים, דְּאִית לוֹן אֶחִידוּ שיש להם אחיזה, וְאֲתַאֲחִדוּ בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל והם נאחזים בישראל, כלומר בסיגים והפסולת של החסדים וגבורות שנשמות ישראל נמשכות משם.

וְכָל אֵלִין קַרְבָּנִין לְמִיָּהב מְזוּנָא לְאֵינּוֹן מְמַנָּן דְּשְׂאָר עֲמִין וכל אלו הקרבנות שהם השבעים פרים, היו כדי לתת מזון לאותם הממונים של שאר העמים, דְּהָא מְגוּ

רְחִימוּ דְקָא רְחִים קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְבָנוּי, בְּעֵי דְכֻלָּא יְהוּן רְחִימִין
 דְלֵהוּן, וְרָזָא דָּא (משלי טו ז) בְּרָצוֹת יְהו"ה דְרָכֵי אִישׁ גַּם אוֹיְבָיו יִשְׁלִים
 אֹתוֹ, אֲפִילוּ כֹּל אֵינּוֹן מְקַטְרְגֵי עֲלָאי, כְּלָהוּ אֶהְדְּרֵן רְחִימִין לְיִשְׂרָאֵל,
 וְכַד חֲיִילִין דְלַעֲיֻלָּא אֶהְדְּרוּ רְחִימִין לְיִשְׂרָאֵל, כֹּל אֵינּוֹן דְלַתְתָּא עַל
 אַחַת כְּמָה וְכָמָה.

וְאִי תִימָא, לְהוּן הוּוּ מְקַרְבֵי קְרַבְנָא, לָאו הָכִי, אֲלֵא כֻלָּא לְקְדָשָׁא
 בְרִיךְ הוּא סְלִיק וּמְתַקְרַב, וְאִיהוּ פְרִישׁ מְזוֹנָא לְכֻלָּהוּ אוּכְלוּסִין
 דְסֻטְרִין אַחְרָנִין, דִּיתְהַנּוֹן בְּהוּא דוֹרוֹנָא דְבָנוּי, וְיִתְהַדְרוּן רְחִימִין דְלֵהוּן,
 דִּינְדְעוֹן עֵילָא וְתַתָּא, דְהָא לִית עֲמָא כְּעֲמָא דְיִשְׂרָאֵל, דְאֵינּוֹן חוּלְקִיָּה
 וְעַדבֵּיהּ דְקְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְאֶסְתַּלַּק יִקְרָא דְקְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא עֵילָא

מתוק מדבש

רְחִימוּ דְקָא רְחִים קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְבָנוּי כִּי מִתּוֹךְ הָאֲהָבָה שֶׁהִקְבִּי"ה אוֹהֵב אֶת בְּנוֹ,
 בְּעֵי דְכֻלָּא יְהוּן רְחִימִין דְלֵהוּן הוּא רוצה שְׁכַל הַשְּׂרִים יִהְיוּ אוֹהֲבִים שְׁלֵהֶם, וְרָזָא דָּא
 וְסוּד זֶה הוּא מֵה שֶׁכָּתוּב בְּרָצוֹת יְהו"ה דְרָכֵי אִישׁ כִּשְׁהִקְבִּי"ה מִתְרַצָּה בְּדִרְכֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל,
 רוצה שְׁגַם אוֹיְבָיו דִּהְיוּן הַס"מ וְכַל שְׂרֵי הָאוֹמוֹת, יִשְׁלִים אֹתוֹ דִּהְיוּן אֲפִילוּ כֹּל אֵינּוֹן
 מְקַטְרְגֵי עֲלָאי אֲפִילוּ כֹּל אוֹתָם הַמְקַטְרְגִים הָעֲלִיוֹנִים, כְּלָהוּ אֶהְדְּרֵן רְחִימִין לְיִשְׂרָאֵל
 כּוֹלָם חוֹזְרִים לְהִיּוֹת אוֹהֲבִים לְיִשְׂרָאֵל, וְכַד חֲיִילִין דְלַעֲיֻלָּא אֶהְדְּרוּ רְחִימִין לְיִשְׂרָאֵל
 וְכִשְׁהִשְׂרִים שֶׁל מַעֲלָה חוֹזְרִים לְהִיּוֹת אוֹהֲבִים לְיִשְׂרָאֵל, אוֹ כֹּל אֵינּוֹן דְלַתְתָּא עַל אַחַת
 כְּמָה וְכָמָה כֹּל אוֹתָם הָאוֹמוֹת שֶׁלֹּמְטָה וְדָאי שִׁיְהִיו אוֹהֲבִים לְיִשְׂרָאֵל. (רמ"ק ומִפְרָשִׁים)

וְאִי תִימָא לְהוּן הוּוּ מְקַרְבֵי קְרַבְנָא וְאִם תֹּאמַר וְכִי לְשְׂרֵי הָאוֹמוֹת הֵיוּ מְקַרְבִּים קְרַבְנוֹת
 בְּהַקְרַבַת הַשְּׁבָעִים פְּרִים, וְכִי אֵין זֶה נֶחֱשֵׁב כְּמִי שֶׁמְקַרְבֵי קְרַבֵּן לַעֲבוּדָה זֹרָה, וּמִשִּׁיב
 לָאו הָכִי אֵינוֹ כֵּן, כִּי לֹא לְהִשְׂרִים הֵיוּ מְקַרְבִּים אֶת הַפְּרִים, אֲלֵא כֻלָּא לְקְדָשָׁא בְרִיךְ
 הוּא סְלִיק וּמְתַקְרַב אֲלֵא כֹּל הַקְרַבְנוֹת הֵיוּ עוֹלִים עַל הַמְזֻבָּח וְנִקְרְבִים לְהַקְבִּי"ה, וְאִיהוּ
 פְרִישׁ מְזוֹנָא לְכֻלָּהוּ אוּכְלוּסִין דְסֻטְרִין אַחְרָנִין וְהַקְבִּי"ה מְפָרִישׁ וּמַחֲלֵק מְזוֹן לְכֹל
 הַהִמוֹנִים שֶׁל הַסְטְרָא אַחְרָא, דִּיתְהַנּוֹן בְּהוּא דוֹרוֹנָא דְבָנוּי כְּדִי שִׁיְהִנוּ בּוֹזֵה הַדּוֹרוֹן
 שְׁנוֹתָנִים לוֹ בְּנוֹי, וְיִתְהַדְרוּן רְחִימִין דְלֵהוּן וְיַחְזְרוּ לְהִיּוֹת אוֹהֲבִים שְׁלֵהֶם, דִּינְדְעוֹן עֵילָא
 וְתַתָּא דְהָא לִית עֲמָא כְּעֲמָא דְיִשְׂרָאֵל שִׁידְעוּ הַשְּׂרֵי מַעֲלָה וְהַעֲמִים שֶׁלֹּמְטָה כִּי אֵין עִם
 כְּעַם יִשְׂרָאֵל, דְאֵינּוֹן חוּלְקִיָּה וְעַדבֵּיהּ דְקְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא שֶׁהֵם חֲלָקוּ וְנַחֲלָתוּ שֶׁל
 הַקְבִּי"ה, וְאֶסְתַּלַּק יִקְרָא דְקְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא עֵילָא וְתַתָּא כְּדָקָא יָאוֹת וְעַל יְדֵי זֶה
 יִתְעַלָּה כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקְבִּי"ה לְמַעֲלָה וְלִמְטָה כְּרָאוּי, וְכֹל אוּכְלוּסִין עֲלָאִין פְּתַחֵי וְאֲמַרֵי

וְתָא פְדָקָא יָאוּת, וְכָל אוֹכְלוֹסִין עֲלָאִין, פְּתַחֵי וְאָמְרֵי (ש"ב ז כג) וּמִי
כְעַמְךָ פִּישְׁרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאָרְץ.

מתוק מדבש

וכל ההמונים העליונים פותחים ואומרים ומי כְעַמְךָ פִּישְׁרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאָרְץ, וגם
עתה בזמן הזה שבית המקדש חרב ואין קרבנות, עם כל זה על ידי תפלות המוספים של
חג הסוכות, שבזה אנו מקיימים מה שכתוב ונשלמה פרים שפתינו, נחשב כאילו הקרבנו
השבעים פרים בפועל, ונעשים כל התיקונים כעין שהיה בזמן שבית המקדש היה קיים.
(רמ"ק ומפרשים)

כתב המהרצ"ה בספר סוד מרע ועשה טוב, וזה לשונו:

שמעוני אחיי וריעי החברים המשתוקקים ומבקשי אמת, אמיתות
עבודת הלב לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו, נפשו תשתוחח
ותדבק בספר הזהר כאשר ידוע ומפורסם מן קדמונינו סגולת עסק ספר
הקדוש וכו', לקבוע עתים לעיין בספר הזה לידע מקור האור מתוק הוא
לעינים, שלא לצאת ידי חובתם במה שאומרים הזהר בלבד כמו איזה
פיוט, אבל צריך לעיין בו ולחפש שורש מקורו המדבר בצחות האורים
ובשיעור קומת יוצר בראשית, אשר שואלין האדם לעתיד בני צפית
במרכבה וכו', וכל ספר הזהר מיוסד ממש על זה, ומוסרים גדולים עד
אין שיעור, ובפרט להיות מרכבה ליחוד קוב"ה ושכינתיה, ומעיר עיני
ישנים מתרדמתם ומסיר לב האבן אם אבן הוא נימוח, וגם הוא סגולה
להנצל ממים הזדונים מים המרים המאררים חכמות החיצוניות, וכל
הטועם ממנו יטעום בעצמו אשר אין חכמה בעולם כחכמת עמקי סתרי
טעמי תורה, וכל החכמות מבלעדה לאפס ותוהו נחשבו, עכ"ל.

ארבעת המינים סימן לנצחון בדין

(ט) בְּיוֹמָא דָּא נִפְקֵי יִשְׂרָאֵל בְּסִימָנֵין רְשִׁימִין מִגּוּ מַלְפָּא, בְּגִין דְּאֵינּוּן נִצְחִין דִּינָא, וּמָאֵי סִימָנֵין, אֵינּוּן סִימְנֵי מְהֵימְנוּתָא חוֹתְמָא דְּמַלְפָּא עֲלָאָה.

לְתַרֵּי בְּנֵי נֶשֶׁא דְּעָאלוּ קְדָם מַלְפָּא לְדִינָא, וְלֹא יִדְעֵי עֲלָמָא מָאן מְנִיָּהּוּ נִצְחָא, נִפְקַחְדָּ לְגִיּוֹן מִפִּי מַלְפָּא, שְׁאִילוּ לוּ, אָמַר לוֹן מָאן דְּיִפּוּק וּבִידוּי סִימָנֵין דְּמַלְפָּא הוּא נִצְחָא.

מתוק מדבש

"מאמר ארבעת המינים סימן לנצחון בדין" מאמר זה מיוסד על ב' מאמרים: במאמר הראשון מבואר כי על ידי מצות נטילת ארבעת המינים, ישראל מכניעים את הקליפות ומעבירים רוחות וטללים רעים מהעולם, לפי שארבעת המינים הם סימנים שנצחנו בדין ונתכפרו עוונותינו. ומביא לכך משל כי היוצא זכאי בדינו מניף סימן בידו. והאומות בראותם זאת, משבחים ואומרים אשרי העם שככה לו. ובמאמר השני שבתקוני הזהר מבואר טעם הענין בפנימיות, כי הקטרוג הוא סוד הדין, והלולב ומיניו הם סוד המשכת החסדים, וכשאנו נוטלים את ארבעת המינים אנו מורים על תגבורת החסדים הדוחים את הגבורות והדינים, וזו הוראה לנצחוננו.

(מקור המאמר הראשון הזהר פרשת ויחי דף רכ"א ע"א, וצניאור מתוק מדבש כרך ד עמ' תלט-תמ. ומקור המאמר השני בתקוני הזהר תי' יג דף כ"ט ע"א, וצניאור מתוק מדבש כרך א עמ' תנג-תנד)

ואמר עוד כי בְּיוֹמָא דָּא נִפְקֵי יִשְׂרָאֵל בִּיּוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁל סוּכוֹת יוֹצֵאִים יִשְׂרָאֵל בְּסִימָנֵין רְשִׁימִין מִגּוּ מַלְפָּא בְּסִימָנֵין מְהֵימְנוּתָא חוֹתְמָא דְּמַלְפָּא עֲלָאָה הֵם סִימְנֵי אֵינּוּן וּמָאֵי סִימָנֵין מְנִיָּהּוּ נִצְחָא וְהֵם סִימְנֵי שְׁבִנֵי יִשְׂרָאֵל זְכוּ בְּדִין וְנִתְכַפְּרוּ עוֹנוֹתֵיהֶם, וּמָאֵי סִימָנֵין אֵינּוּן וּמָה הֵם אֵלּוּ הַסִּימָנִים, וְאֵמַר סִימָנֵי מְהֵימְנוּתָא חוֹתְמָא דְּמַלְפָּא עֲלָאָה הֵם סִימְנֵי הָאֱמוּנָה שֶׁהוּא הָאֲתֵרוּג שְׁכֵנְגַד הַמְלָכוֹת, וְחוֹתֵם מֶלֶךְ הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא הַלּוּלָב שְׁכֵנְגַד הַיִּסּוּד דו"א שְׁכוּלָא אֵת כָּל הו"ק.

ואמר לְתַרֵּי בְּנֵי נֶשֶׁא דְּעָאלוּ קְדָם מַלְפָּא לְדִינָא מִשָּׁל לְשֵׁנֵי אַנְשִׁים שְׁנַכְסוּ לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ לְדוֹן, וְלֹא יִדְעֵי עֲלָמָא מָאן מְנִיָּהּוּ נִצְחָא וְלֹא יִדְעוּ בְּנֵי הָעוֹלָם מִי מֵהֶם זָכָה בְּדִין, נִפְקַחְדָּ לְגִיּוֹן מִפִּי מַלְפָּא שְׁאִילוּ לוּ יֵצֵא שֶׁר אַחַד מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וְשָׁאֵלוּ אוֹתוֹ אִם יוֹדֵעַ מִי זָכָה בְּדִין, אָמַר לוֹן מָאן דְּיִפּוּק וּבִידוּי סִימָנֵין דְּמַלְפָּא הוּא נִצְחָא אֵמַר לָהֶם מִי שִׁיצָא וַיֵּשׁ בִּידוֹ סִימָנִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ הוּא זָכָה בְּדִין.

כָּךְ פּוֹלֵי עֲלָמָא עֲאֲלִין לְדִינָא קָדָם מַלְכָּא עֲלָאָה, וְדֵאִין לֹון מִיּוֹמָא
 דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים עַד חֲמֵשׁ סָרֵי יוֹמִין לִירְחָא, וּבִין
 כָּךְ אֲשַׁתְּפָחוּ יִשְׂרָאֵל זַפְאִין כְּלָהוּ בַתְּיּוֹבְתָא, טְרַחֲיִן בְּסַפְּהָ וְלוֹלָב
 וְאַתְרוּג, וְלֹא יְדַעֵי מֵאֵן נֶצַח דִּינָא, מַלְאֲכֵי עֲלָאֵי שְׁאֵלוּ מֵאֵן נֶצַח
 דִּינָא, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לֹון אֵינּוֹן דְּמַפְקֵי בִּידֵייהוּ סִימְנִין דִּילֵי
 אֵינּוֹן נֶצַחֲיִן דִּינָא.

בְּהַאי יוֹמָא נִפְקֵי יִשְׂרָאֵל בְּרִשְׁמוֹ דְּמַלְכָּא, בַּתּוֹשְׁבַּתָּא דְּהַלִּילָא,
 עֲאֲלִין בְּסַפְּהָ, אַתְרוּג בְּשִׁמְאֵלָא לּוֹלָב בִּימִינָא, חֲמָאֵן כְּלָהוּ
 דִּישְׂרָאֵל רְשִׁימִין בְּרִשְׁמִין דְּמַלְכָּא קִדְשָׁא, פְּתַחֵי וְאַמְרֵי (תחלים קמ"ט)
 אֲשֶׁרֵי הָעַם שְׁפָכָה לוֹ, אֲשֶׁרֵי הָעַם שְׁיִהוּ"ה אֱלֹהֵינוּ.

מתוק מדבש

כָּךְ הוּא הַנִּמְשַׁל כִּי פּוֹלֵי עֲלָמָא עֲאֲלִין לְדִינָא קָדָם מַלְכָּא עֲלָאָה כֹּל הָעוֹלָם בֵּין
 יִשְׂרָאֵל בֵּין אוֹמוֹת הָעוֹלָם נִכְנָסִים לְדִין לִפְנֵי מֶלֶךְ הָעֲלִיּוֹן ב"ה, וְדֵאִין לֹון מִיּוֹמָא
 דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים עַד חֲמֵשׁ סָרֵי יוֹמִין לִירְחָא וְדָן אוֹתָם מִיּוֹם רֵאשׁ הַשָּׁנָה
 וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים עַד חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה יוֹם לַחֹדֶשׁ (לִפִּי שְׁבוּעַת רֵאשׁוֹן שֶׁל סוּכּוֹת הוּא רֵאשׁוֹן לַחֲשׁבוֹן
 עֲנוּת לִכֵּן נִחְשָׁב כִּאִילוּ עַד אִזּוֹ נִמְשַׁךְ הַדִּין), וּבֵין כָּךְ אֲשַׁתְּפָחוּ יִשְׂרָאֵל זַפְאִין כְּלָהוּ בַתְּיּוֹבְתָא
 וּבֵין כֹּךְ כֹּל יִשְׂרָאֵל נִמְצָאִים צְדִיקִים כִּי כּוֹלָם עֲשׂוּ תְּשׁוּבָה עַד יוֹם הַכַּפּוּרִים, טְרַחֲיִן בְּסַפְּהָ
 וְלוֹלָב וְאַתְרוּג וְאַחַר כֹּךְ בִּימֵים שְׁבִין יוֹם כַּפּוּרִים לְסוּכּוֹת טוֹרַחִים לַעֲשׂוֹת סוּכָה וְלוֹלָב
 וּמִיָּנוּ וְאַתְרוּג כְּדֵי לְהַשְׁלִים זְכוּיוֹתֵיהֶם, וְלֹא יְדַעֵי מֵאֵן נֶצַח דִּינָא וְעַדִּין לֹא יוֹדְעִים מִי
 זִכָּה בְּדִין, מַלְאֲכֵי עֲלָאֵי שְׁאֵלוּ מֵאֵן נֶצַח דִּינָא מִלְּאֲכֵי מַעְלָה שׁוֹאֲלִים מִי זִכָּה בְּדִין,
 רְצָה לֹומר אִם הַקְּלִיפוֹת גָּבְרוּ אוֹ יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה חֵיל וְרוֹכֵב שָׁמַיִם בְּעוֹרָם, קִדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אָמַר לֹון אֵינּוֹן דְּמַפְקֵי בִּידֵייהוּ סִימְנִין דִּילֵי אֵינּוֹן נֶצַחֲיִן דִּינָא הַקַּב"ה מְשִׁיב
 לָהֶם כִּי אֵלוֹ שְׁמוּצִיאִים בִּידֵיהֶם הַסִּימָנִים שֶׁלֵּי הֵם זְכוּ בְּדִין.

בְּהַאי יוֹמָא נִפְקֵי יִשְׂרָאֵל בְּרִשְׁמוֹ דְּמַלְכָּא בְּיוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁל סוּכּוֹת יוֹצֵאִים יִשְׂרָאֵל
 בְּרוּשָׁם וְסִימֵן הַמֶּלֶךְ, בַּתּוֹשְׁבַּתָּא דְּהַלִּילָא וּבַתּוֹשְׁבַּחוֹת שֶׁל אֲמִירַת הַלֵּל שֶׁלֵּם,
 עֲאֲלִין בְּסַפְּהָ וְנִכְנָסִים בְּסוּכָה לְהִיּוֹת תַּחַת צֶל הַקְּדוּשָׁה וְלַהֲסַתֵּר מִן הַחֲצִיצוֹנִים, אַתְרוּג
 בְּשִׁמְאֵלָא לּוֹלָב בִּימִינָא וְאוּחוּזִים אַתְרוּג בְּשִׁמְאֵלָם לּוֹלָב בִּימִינָם, חֲמָאֵן כְּלָהוּ דִּישְׂרָאֵל
 רְשִׁימִין בְּרִשְׁמִין דְּמַלְכָּא קִדְשָׁא וְכֹל הָעוֹלָם רוֹאִים שִׁישְׂרָאֵל הֵם רְשׁוּמִים וּמְסוּמָנִים
 בְּרִשְׁמוֹת הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ ב"ה, פְּתַחֵי וְאַמְרֵי פּוֹתַחִים וְאוֹמְרִים בְּשִׁבְחָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁרֵי
 הָעַם שְׁפָכָה לוֹ אֲשִׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקַּב"ה נָתַן לָהֶם תּוֹרַת אֱמֶת, אֲשֶׁרֵי הָעַם שְׁיִהוּ"ה
 אֱלֹהֵינוּ וְאֲשִׁרֵיהֶם שֶׁהוּא אֱלֹהֵיהֶם אֲשֶׁר בִּידוֹ לְהַשְׁפִּיעַ טוֹבָה מְרֻבָּה בְּגִמּוּל מַעֲשֵׂיהֶם
 הַטּוֹבִים.

קָם רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, אָבָא אָבָא, אֲמַאי אֲתָמַר בְּיוֹמָא קְדָמָא דְסִבּוֹת, (ויקרא כג מ) וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר, אָמַר לִיהַ בְּרִי, מָאֲנִי קָרְבָּא בִּימִינָא נְטֻלִין לוֹן, וּבְאַלְיִן מָאֲנִי קָרְבָּא אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל רְשִׁימִין דְּנִצְחִין דִּינָא.

מִתַּל לְמַלְכָּא דְהוּהָ לִיהַ דִּינָא וּקְרָבָא בְּשִׁבְעִין אַוּמִין, וְלֹא הוּוּ יִדְעִין מֵאֵן נִצַּח דִּינָא, וְשָׂאֲלִין לִיהַ מֵאֵן נִצַּח דִּינָא, אָמַר תְּסַתְּפְלוּן בְּאַלְיִן דְרְשִׁימִין בְּמָאֲנִי קָרְבָּא בִּידְיָהוּ, וְתַנְדְּעוּן מֵאֵן נִצַּח דִּינָא.

מתוק מדבש

(מקור המאמר בתקוני הזהר סי' יג דף כט ע"א, צביאור מתוק מדבש כרך א עמ' תנג-תנד)

קָם רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר לְאֲבֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָבָא אָבָא, אֲמַאי אֲתָמַר בְּיוֹמָא קְדָמָא דְסִבּוֹת לְמַה נִּלְמַד צִיּוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁל חַג הַסּוּכוֹת וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר הֲלֹא צִמְשָׁה עֶשֶׂר יוֹם לַחֲדָשׁ מִשְׁרֵי הוּא חַג הַסּוּכוֹת וְלִמָּה קִרְא אֲוֹמוֹ רִאשׁוֹן, וּמִשִּׁיב אָמַר לִיהַ רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֲלֵעֶזֶר בְּרִי זַנִּי, מָאֲנִי קָרְבָּא בִּימִינָא נְטֻלִין לוֹן כְּלִי הַקֶּרֶב נְטוּלִים אֲוֹתָם צִיד יִמִּין צַח הַחֶסֶד, כְּמוֹ שְׂכַחוּב (שְׁמוֹת טו ו) 'יִמִּיךָ ה' נִלְדְרֵי צַח, דְּהֵיִינוּ נִלְדְרֵי צַח הַחֶסֶד שְׂבִימִין, וְלִכֵּן אָמַר הַכְּמוּב "צִיּוֹם הָרִאשׁוֹן" כִּי הַחֶסֶד נִקְרָא יוֹמָא דְכִלְיַל כְּלָהוּ יוֹמִי, וְהוּא הָרִאשׁוֹן לְשַׁבְעַת יַמֵּי הַצִּנּוּן, וּבְאַלְיִן מָאֲנִי קָרְבָּא וּצְאֵלוֹ כְּלִי קֶרֶב, דְּהֵיִינוּ צַח הַחֶסֶד, אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל רְשִׁימִין דְּנִצְחִין דִּינָא זַנִּי יִשְׂרָאֵל הֵם רְשׁוּמִים וְנִכְרִים שְׁנַלְחוּ אֶת הַדִּין, וְצִיטְלוּ אֶת קַטְרוֹג הַחִילוּנִים, כִּי אִין לֶךְ דְּבַר הַמוֹעִיל לְדַחוּת אֶת הַחִילוּנִים כְּמוֹ הַחֶסְדִּים, כִּי בְּגִבּוֹרוֹת יֵשׁ לְהַם אַחִיבָה. (ז"מ וּצְנִיבָה וּמִפְרָשִׁים)

מִתַּל לְמַלְכָּא מִשַׁל לְמַלְךְ שְׁהוּא מַלְךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּבָ"ה, דְּהוּהָ לִיהַ דִּינָא וּקְרָבָא בְּשִׁבְעִין אַוּמִין שְׁהִיָּה לוֹ דִּין וּמִלְחָמָה עִם כָּל הַשְּׂבָעִים אֲוֹמוֹת, לְפִי שְׁשַׁעֲזוּ צַנִּי יִשְׂרָאֵל שְׁהַם צַנִּי א"ל חַי, וְלֹא הוּוּ דְנִדְעִין מֵאֵן נִצַּח דִּינָא וְלֹא הִיוּ יוֹדְעִים מִי נִלְחַם אֶת הַדִּין, כִּי הַקַּטְרוֹג הִיָּה גְדוֹל מְאֹד, וְשָׂאֲלִין לִיהַ וְשָׂאֲלוּ אֶת הַמַּלְךְ, מֵאֵן נִצַּח דִּינָא מִי נִלְחַם אֶת הַדִּין, וְרַחַה לּוֹמַר הָאֵם יִשְׂרָאֵל זְכוּ לְצַטֵּל אֶת כַּח הַמַּקְטָרְגִּים, אָמַר הַמַּלְךְ, תְּסַתְּפְלוּן בְּאַלְיִן דְרְשִׁימִין בְּמָאֲנִי קָרְבָּא בִּידְיָהוּ תְּסַתְּכֵלוּ צְאֵלוֹ הַרְשׁוּמִים כְּכִלֵי קֶרֶב צִידיהֶם, וְרַחַה לּוֹמַר שְׁנוּטִלִים אֶת הַלּוּלָב וּמִינֵיוּ צִידיהֶם שְׁהַם סוּד הַמַּשְׁכַּת הַחֶסְדִּים, וְתַנְדְּעוּן מֵאֵן נִצַּח דִּינָא וְתַדְעוּ מִי נִלְחַם אֶת הַדִּין, כִּי עַל יַד נְטִילַת לּוּלָב וּמִינֵיוּ מִמַּתִּיקִים אֶת כָּל הַגִּבּוֹרוֹת וּזְכוּסִים צִדִּין. (שַׁע"ר ז"מ וּמִפְרָשִׁים)

אִי נִמִּי, שְׁאֵלַת רַבִּי אֲלֵעֶזֶר הִיָּתָה, כִּי הֲלֹא צִיּוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁל סוּכוֹת עוֹמְדִים כְּבַר זו"ן פִּינִים צִפְנִים, אֵם כֵּן כָּל עֵינֵן הַמַּשְׁכַּת הַחֶסְדִּים הַנְּעֵשָׂה עַל יַד נְעוּעֵי הַלּוּלָב וּמִינֵיוּ, לְמַה צְרִיכִים אֲנַחְנוּ לְהַמְשִׁיכָם, וְלִמָּה לֹא נַעֲשֶׂה מֵאֲלִיו, כְּעֵין שְׁמַצִּינוּ כְּמַה הַמַּשְׁכּוֹת שְׁנַעֲשׂוֹת מֵאֲלִיהֶם, וְאִין צְרִיכוֹת שׁוּם פְּעוּלָה מֵהַתְּחַתּוּנִים, עַל זֶה הַשִּׁיב לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּי אִין הִכִּי נִמִּי שֶׁלֹּא הֵיִינוּ צְרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ הַחֶסְדִּים, אֲלֵא עֵיקַר הַטַּעַם שְׁזֹה לָנוּ הַקְּבָ"ה עַל קִיוֹם מַנּוֹת לּוּלָב כְּדִי לְהַרְאוֹת חִיבַתָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁהַם זְכוּ צִדִּין. (שַׁע"ר)

סוד איחוד ארבעת המינים

(י) ואית מנייהו דאחידין בשמא קדישא, כגון לולב ואתרוג הדס וערבה, דכלהו אחידן בשמא קדישא לעילא, ועל דא תנינן לאחדא לון ולמעבד בהו עובדא, כגין לאתערא חדוה ההוא דאחיד ביה.

ועל דא תנינן במלין ועובדא בעיין לאחזאה מלה, כגין לאתערא מלה אחרא, הדא הוא דכתיב, כל הנקרא בשמי ולכבודי, לאתערא יקרי. בראתיו, לייחדא לי. יצרתיו, למעבד ביה עובדא. אף עשיתיו לאתערא ביה חילא דלעילא.

מתוק מדבש

"מאמר סוד איחוד ארבעת המינים" ומבואר בו כי ארבעת המינים רומזים לארבעה אותיות שם הוי"ה ב"ה, ולכן צריך לאחוז אותם יחד שלא לגרום פרוז בשם הקדוש, רק יחוד. (מקור המאמר זוהר פרשת ויחי דף רכ ע"ג, וצניאור מתוק מדבש כרך 7 עמ' תל"ח-ל"ט)

ואית מנייהו דאחידין בשמא קדישא ויש צמחים שאחוזים בשם הקדוש הוי"ה ב"ה, כגון לולב ואתרוג הדס וערבה שבהם מקיימים מצות נטילת לולב, דכלהו אחידן בשמא קדישא לעילא שכולם אחוזים בשם הקדוש למעלה, כמו שציאר האריז"ל (צטעה"כ דרוש הלולב) וזה לשונו: ד' מינים שזלולב הם רומזים אל ד' אותיות הוי"ה שבז"א, יו"ד חג"ת והס' ג' הדסים, ה"ה נו"ה והס' ז' ערבי נחל, ו"ו יסוד והוא הלולב, ה"ה אחרונה אתרוג והיא המלכות שנו, שהיא העטרה שציסוד הנקרא ראש לדיק. (ה"ג אוה"ל) ועל דא בעינן לאחדא לון ועל כן צריכים להזהר לאחדם, כדי שעל ידי זה יתחברו ד' אותיות שם הוי"ה, ולמעבד בהו עובדא ולעשות בהם מעשה מצות הנענועים, כגין לאתערא ההוא דאחיד ביה (ה"ג הרמ"ק) כדי לעורר על ידי כונת המצוה את שורש העליון שהוא השם הוי"ה שאלו הד' מינים אחוזים בו.

ועל דא תנינן ועל זה למדנו שכל מצות עשין במלין ובבעובדא בעיא לאחזאה מלה כדיבור של ברכת המצוה ובמעשה המצוה צריך להראות מהו המצוה שהוא עושה, כגין לאתערא מלה אחרא כדי לעורר על ידי זה דבר אחר שכנגדו בשורשו העליון, הדא הוא דכתיב כל הנקרא בשמי, לאתערא יקרי (ה"ג הד"א) כל הנבראים שנקראים בשמי, הם כדי לעורר את כבודי בשורש העליון כגון הד' מינים המושרשים בשם הוי"ה, בראתיו, לייחדא לי בראתי אותם כדי ליחד את שמי בכונת קיום המצות, יצרתיו, למעבד ביה עובדא יצאתי אותם כדי לעשות בהם מעשה המצוה, אף עשיתיו, לאתערא ביה חילא דלעילא אף עשיתי אותם כדי לעורר על ידם כחם העליון שבאצילות.

מצוה לחזר אחר ארבעת המינים

(יא) עד דהוּ אָזְלִי, חָמוּ חַד יוֹדָאֵי דְהָהּ אֲתִי, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָאִי בַר נָשׁ יוֹדָאֵי אִיהוּ וְאֲתַחְזִי, פַּד מָטָא גַבְיֵיהוּ שְׁאִילוּ לֵיה, אָמַר לוֹן שְׁלִיחָא דְמַצּוֹה אָנָּא, דְהָא אָנָּן דִּיִּירִי בְּכַפֵּר דְרָאמִין, וּמְטִי זְמָנָא דְחַג, וְאָנָּן צְרִיכִין לְוֹלָב וְזִינִין דְעַמִּיה, וְאָנָּא אָזִיל לְקַטְעָא לוֹן לְמַצּוֹה, אָזְלוּ פַּחְדָּא, אָמַר לְהוּ הֵהוּא יוֹדָאֵי הָנִי אַרְבַּע מִינִין דְלוֹלָב דְבִכְלָהוּ אֲתָאן לְרַצוּיִי עַל מִיא, שְׁמַעְתוֹן אֲמַאי אָנָּן צְרִיכִין לוֹן בַּחַג, אָמְרוּ לֵיה כְּבָר אֲתַעְרוּ בְּהוּ חֲבַרְיָא, אָבֵל אִי מְלָה חֲדָתָא אִיהוּ תַּחוּת יָדָךְ אִימָא לָהּ, אָמַר לוֹן וְדָאֵי הֵהוּא אֲתַר דְאָנָּן דִּיִּירִי בֵּיה הוּא זְעִיר,

מתוק מדבש

"מאמר מצוה לחזר אחר ארבעת המינים" ומסופר בו על יהודי מקובל מכפר ראמין, שהניח את לימודו ויצא כשליח מצוה להשתדל אחר ארבעת המינים למצות החג, ובדרכו פגש את תלמידי רשב"י שהם רבי חייא ורבי יוסי, ודרש לפניהם בענין סגולות הארבעה מינים שעל ידם אנו מרצים לקב"ה שישליטנו על אומות העולם. ואחר כך ביאר את מעלת יום שמיני עצרת שבו שמחים ישראל לברם עם הקב"ה.

(מקור המאמר צוהר פרשת נח ומועתק גדילוג מדף סג ע"ב - סד ע"ב, וצנז'אור ממוק מדגש כרך ב עמ' נב-נד, ועמ' נט-ס)

עד דהוּ אָזְלִי עד שהלכו רבי חייא ורבי יוסי, חָמוּ חַד יוֹדָאֵי דְהָהּ אֲתִי ראו שיהודי אחד בא ומתקרב אליהם, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָאִי בַר נָשׁ יוֹדָאֵי אִיהוּ וְאֲתַחְזִי זה האיש הוא יהודי ונראה כן ממלבושיו וממהלכו, פַּד מָטָא גַבְיֵיהוּ שְׁאִילוּ לֵיה כִּשְׁהֲגִיעַ אליהם שאלו אותו מי הוא, אָמַר לוֹן שְׁלִיחָא דְמַצּוֹה אָנָּא אמר להם אני שליח מצוה, דְהָא אָנָּן דִּיִּירִי בְּכַפֵּר דְרָאמִין כי אנו דרים בכפר של ראמין, וּמְטִי זְמָנָא דְחַג, וְאָנָּן צְרִיכִין לְוֹלָב וְזִינִין דְעַמִּיה והגיע זמן חג הסוכות ואנו צריכים לולב ומיניו, וְאָנָּא אָזִיל לְקַטְעָא לוֹן לְמַצּוֹה ואני הולך לקצץ אותם לשם מצוה, אָזְלוּ פַּחְדָּא וכולם הלכו יחד, אָמַר לֵיה הֵהוּא יוֹדָאֵי, הָנִי אַרְבַּע מִינִין דְלוֹלָב דְבִכְלָהוּ אֲתָאן לְרַצוּיִי עַל מִיא אלו הדי' מינים של הלולב שכולם הם רעננים כל השנה ולא נס ליחס, ולכן אנו באים בהם לרצות ולעורר גשמי ברכה, שְׁמַעְתוֹן אֲמַאי אָנָּן צְרִיכִין לוֹן בַּחַג השמעתם למה אנו צריכים אותם בחג, שאל אותם אם יודעים גם סוד הדי' מינים בחג, אָמְרוּ לֵיה כְּבָר אֲתַעְרוּ בְּהוּ חֲבַרְיָא אמרו לו כבר פירושווהו החברים (צוהר פרשת ו' דף ל"א), אָבֵל אִי מְלָה חֲדָתָא אִיהוּ תַּחוּת יָדָךְ אִימָא לָהּ אבל אם יש דבר חדש תחת ידך אמור אותו, וכדי לומר דבר בשם אמרו אָמַר לוֹן וְדָאֵי הֵהוּא אֲתַר דְאָנָּן דִּיִּירִי בֵּיה הוּא זְעִיר

וְכִלְהוּ עֶסְקֵי בְּאוֹרֵייתָא, וְאִית עֲלֵן צוֹרְבָא מְרַבְנֵן רַבִּי יִצְחָק בַּר יוֹסִי מְחוֹזָאָה שְׁמִיָּה, וּבְכָל יוֹמָא וְיוֹמָא אָמַר לֵן מְלִין חֲדַתִּין בְּאוֹרֵייתָא.

וְאָמַר דְּהָא בְּחַג זְמַנָּא הוּא לְשִׁלְטָאָה אַנּוּן שְׂאָר עַמִּין, אַנּוּן רַבְרַבִּין מְמַנֵּן עַל שְׂאָר עַמִּין, וּמִתְבְּרַכָּאן מִסְטְרִייהוּ דִּישְׂרָאֵל, וְקַרְיִנֵּן לֵן מִים הַיְדוּנִים, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (תהלים קכד ה) הַמַּיִם הַיְדוּנִים, וּבְגִין לְשִׁלְטָאָה עַלִּייהוּ אֲתִינָא בְּרִזָּא דְשְׁמָא קְדִישָׁא, בְּאַנּוּן אַרְבַּע מִינֵין שְׁבִלוּלָב לְרַצוּיִי לִיָּה לְקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וּלְשִׁלְטָאָה עַלִּייהוּ בְּרִזָּא דְשְׁמָא קְדִישָׁא, וּלְאַתְעָרָא עֲלֵן מִיִּין קְדִישִׁין, לְנִסְכָּא עַל גְּבִי מְדַבְּחָא.

מתוק מדבש

אמר להם אותו מקום שאנו דרים בו הוא כפר קטן אבל הוא מחזיק את המרובה, וְכִלְהוּ עֶסְקֵי בְּאוֹרֵייתָא לפי שכל הדרים בו עוסקים בתורה, וְאִית עֲלֵן צוֹרְבָא מְרַבְנֵן רַבִּי יִצְחָק בַּר יוֹסִי מְחוֹזָאָה שְׁמִיָּה ויש עלינו תלמיד חכם ששמו כך, פירוש שמנינו אותו עלינו למורה, וּבְכָל יוֹמָא וְיוֹמָא אָמַר לֵן מְלִין חֲדַתִּין בְּאוֹרֵייתָא ובכל יום ויום מלמד אותנו דברים חדשים בתורה. (כ"פ ומפרשים)

וְאָמַר דְּהָא בְּחַג זְמַנָּא הוּא לְשִׁלְטָאָה כָּל אַנּוּן רַבְרַבִּין מְמַנֵּן עַל שְׂאָר עַמִּין (ה"ג ד"ו) ואמר שבחג על ידי שמקריבים שבעים פרים כנגד הע' אומות לכן הוא הזמן של שליטת כל אותם השרים הממונים על שאר העמים, שמקבלים מנת חלקם לצורך הנהגת העולם וכל שר משפיע להאומה שממונה עליה, וּמִתְבְּרַכָּאן מִסְטְרִייהוּ דִּישְׂרָאֵל והם מתברכים מתמצית שפע של ישראל כי הם צורך העולם, וְקַרְיִנֵּן לֵן וְאֵנוּ קוֹרְאִים אוֹתָם מִים הַיְדוּנִים, כְּמָה דְּאֵת אָמַר הַמַּיִם הַיְדוּנִים לפי שהם מבחינת סיגי הגבורות הנקראים מים הזידונים בסוד גבורות גשמים, וּבְגִין לְשִׁלְטָאָה עַלִּייהוּ ולפי שעתה הוא זמן שליטתם לכן כדי שאנו נשלוט עליהם, אֲתִינָא בְּרִזָּא דְשְׁמָא קְדִישָׁא בְּאַנּוּן אַרְבַּע מִינֵין שְׁבִלוּלָב לְרַצוּיִי לִיָּה לְקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא אֵנוּ בְּאִים בְּסוּד שֵׁם הַקְּדוּשׁ הוּי"ה שְׁנַרְמָז בְּאֵלוּ הַד' מִינִים שְׁבִלוּלָב לְרַצוּת לְהַקְב"ה שִׁישְׁלִיטְנוּ עֲלֵיהֶם, וּלְשִׁלְטָאָה עַלִּייהוּ בְּרִזָּא דְשְׁמָא קְדִישָׁא וְגַם כְּדִי לְשִׁלוּט עַל הָאוֹמוֹת הַתַּחַתּוֹנוֹת בְּסוּד שֵׁם הַקְּדוּשׁ הוּי"ה הַנְרַמְזוּ בְּלוּלָב וּמִינֵיו, וּלְאַתְעָרָא עֲלֵן מִיִּין קְדִישִׁין לְנִסְכָּא עַל גְּבִי מְדַבְּחָא וְגַם שְׁעַל יְדֵי הַלוּלָב וּמִינֵיו אֵנוּ מְעוֹרְרִים עֲלֵינוּ מִים קְדוּשִׁים לְנִסְךְ עַל גְּבִי הַמְזַבֵּחַ, רַצָּה לֹאמַר אֵנוּ מְעוֹרְרִים לְהַשְׁפִּיעַ מִימֵי הַחֹסְדִים לְהַשְׁכִּינָה הַנְקִרָאָה מְזַבֵּחַ, וְעַל יְדֵי זֶה נִכְנָעִים הַמִּים הַיְדוּנִים הַנ"ל, וְהִיא תִשְׁפִּיעַ עֲלֵינוּ שְׁפַע בְּרִכּוֹת וּבֹזֵה נַהִיָּה אֲנַחְנוּ מַעֲלָה מַעֲלָה וְהָאוֹמוֹת יִרְדּוּ מִטָּה מִטָּה. (רמ"ק כ"פ ומפרשים)

כאן דרש יהודי צטודות המורה כמבואר צפנים הזהר, וכאן העמקנו רק את סיום דבריו:

לְמַלְפָּא דְזַמַּן רְחִימִיָּה בְּסַעֲוֹדָתָא עֲלָאָה דְעֵבִיד לִיָּה לְיוֹמָא רְשִׁימָא,
 הָא רְחִימִיָּה דְמַלְפָּא יָדַע דְמַלְפָּא אֲתָרְעִי בִּיָּה, אָמַר מַלְפָּא
 הַשְּׁתָּא אָנָּא בְּעִי לְמַחְדֵּי עִם רְחִימָאִי, וְדַחִילָנָא דְכַד אָנָּא בְּסַעֲוֹדָתָא עִם
 רְחִימָאִי, יַעֲלוֹן כָּל אַנּוּן קַסְטוֹרִי מְמַנָּן, וְיִתִּיבּוֹן עֲמָנָא לְפִתּוֹרָא לְמַסְעַד
 סַעֲוֹדָתָא דְחֻדּוּהָ עִם רְחִימָאִי, מָה עֲבַד אַקְדִּים הֵהוּא רְחִימָא קוּסְטוֹרִין
 דִּירוֹקִי וּבִשְׂרָא דְתוֹרִי, וְאַקְרִיב קַמִּיָּהוּ דְאַנּוּן קַסְטוֹרִי מְמַנָּן לְמִיכַל,
 לְבַתֵּר יִתִּיב מַלְפָּא עִם רְחִימִיָּה לְהֵיָּא סַעֲוֹדָתָא עֲלָאָה מְפַל עֲדוּנִין
 דְעֲלָמָא, וּבְעוֹד דְאִיָּהוּ בְּלַחֲדוּי עִם מַלְפָּא, שְׂאִיל לִיָּה כָּל צְרָפוּי וְיָהִיב
 לִיָּה, וְחֲדֵי מַלְפָּא עִם רְחִימִיָּה בְּלַחֲדוּי, וְלֹא אֲתַעְרְבִין אַחֲרָנִין בִּינִיָּהוּ,

מתוק מדבש

לְמַלְפָּא דְזַמַּן רְחִימִיָּה בְּסַעֲוֹדָתָא עֲלָאָה דְעֵבִיד לִיָּה לְיוֹמָא רְשִׁימָא מִשֵּׁל לַמֶּלֶךְ
 שֶׁהַזְמִין אֶת אוֹהֲבוֹ לְסַעֲוֹדָה חֲשׁוּבָה שַׁעֲשָׂה לוֹ בְּיוֹם מְסוּיִם, וְהֵינּוּ הַקַּב"ה הַזְמִין
 אֶת יִשְׂרָאֵל אוֹהֲבוֹ לְסַעֲוֹדָה חֲשׁוּבָה בְּיוֹם שְׁמִינִי עֲצֵרֶת, הָא רְחִימִיָּה דְמַלְפָּא יָדַע דְמַלְפָּא
 אֲתָרְעִי בִּיָּה וּבִזָּה אוֹהֲבוֹ שֵׁל מֶלֶךְ יוֹדַע שֶׁהַמֶּלֶךְ רוּצָה בּוֹ, הֵינּוּ עַל יְדֵי זֶה יִשְׂרָאֵל יוֹדַעִים
 שֶׁהַקַּב"ה רוּצָה בָּהֶם, אָמַר מַלְפָּא הַשְּׁתָּא אָנָּא בְּעִי לְמַחְדֵּי עִם רְחִימָאִי אִמַר הַמֶּלֶךְ
 עֵתָה אֲנִי רוּצָה לְשִׁמוּח עִם אוֹהֲבֵי לְבָדוֹ, הֵינּוּ עִם יִשְׂרָאֵל לְבָדִם, וְדַחִילָנָא דְכַד אָנָּא
 בְּסַעֲוֹדָתָא עִם רְחִימָאִי יַעֲלוֹן כָּל אַנּוּן קַסְטוֹרִי מְמַנָּן וְיִתִּיבּוֹן עֲמָנָא לְפִתּוֹרָא
 לְמַסְעַד סַעֲוֹדָתָא דְחֻדּוּהָ עִם רְחִימָאִי וְאֲנִי מִתִּירָא שְׁכַשְׂאֲנִי אֲשַׁב בְּסַעֲוֹדָה עִם אוֹהֲבֵי
 יִכְנָסוּ כָל הַשּׁוֹטְרִים הַמְּמוּנִים וְיִשְׁבּוּ עִמָּנוּ לְשׁוֹלְחַן לְסַעוֹדָה שְׂמַחָה עִם אוֹהֲבֵי, וְלֹא
 אוֹכֵל לְהִתְיַחַד לְשַׁבֵּת עִם אוֹהֲבֵי לְבָדוֹ, הֵינּוּ שֵׁלָא רֻצָּה הַקַּב"ה שְׁבַשְׁמִינִי עֲצֵרֶת יִבּוֹאוּ שְׂרֵי
 הָאוֹמוֹת לְתַבּוּעַ חֶלְקִם הַמְּגִיעַ לָהֶם לְצוֹרֵךְ הַנְּהַגַת הָעוֹלָם, מָה עֲבַד, אַקְדִּים הֵהוּא רְחִימָא
 קוּסְטוֹרִין דִּירוֹקִי וּבִשְׂרָא דְתוֹרִי וְאַקְרִיב קַמִּיָּהוּ דְאַנּוּן קַסְטוֹרִי מְמַנָּן לְמִיכַל מַה
 עָשָׂה אוֹהֵב הַמֶּלֶךְ הַקְדִּים תְּבַשְׁלִין שֵׁל יֶרֶק וּבִשֵּׁר שׁוֹר וְהַקְרִיב לְאֹכֹל לְפָנָי אוֹתָם הַשּׁוֹטְרִים
 הַמְּמוּנִים, הֵינּוּ שֵׁיִשְׂרָאֵל מְקַרְיָבִים בְּשַׁבְעַת יְמֵי הַסּוּכּוֹת שְׁבַעִים פְּרִים לְהַשְׁפִּיעַ מִזָּה לְעַ
 שְׂרֵי הָאוֹמוֹת מִנֵּת חֶלְקִם לְצוֹרֵךְ קִיוֹמָם, לְבַתֵּר יִתִּיב מַלְפָּא עִם רְחִימִיָּה לְהֵיָּא סַעֲוֹדָתָא
 עֲלָאָה מְפַל עֲדוּנִין דְעֲלָמָא וְאַחַר כֵּךְ יִשַׁב הַמֶּלֶךְ עִם אוֹהֲבוֹ לְאוֹתָהּ הַסַּעֲוֹדָה הַחֲשׁוּבָה
 וְאֹכֹלוּ מִכָּל מַעֲדָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְהֵינּוּ בְּשִׁמִּינֵי עֲצֵרֶת שְׁמַקְרִיבִים רַק פֶּר אֶחָד וְאִיל אֶחָד הַרְמוֹזוּ
 עַל הַסַּעֲוֹדָה שֶׁהַקַּב"ה יוֹשֵׁב עִם יִשְׂרָאֵל לְבָדִם וּמְקַבְּלִים כָּל מִינֵי הַשְּׁפַעוֹת טוֹבוֹת, וּבְעוֹד
 דְאִיָּהוּ בְּלַחֲדוּי עִם מַלְפָּא שְׂאִיל לִיָּה כָּל צְרָפוּי וְיָהִיב לִיָּה וּבְעוֹד שֶׁהָאוֹהֵב הוּא
 לְבָדוֹ עִם הַמֶּלֶךְ שׁוֹאֵל מִמָּנוּ כָּל צְרָכָיו וְנוֹתֵן לוֹ, הֵינּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שׁוֹאֵלִים מִהַקַּב"ה גְּשְׁמֵי
 בְּרַכָּה וְכֹל מִינֵי הַשְּׁפַעוֹת עַל כָּל הַשְּׁנָה וְנוֹתֵן לָהֶם, וְחֲדֵי מַלְפָּא עִם רְחִימִיָּה בְּלַחֲדוּי
 וְלֹא אֲתַעְרְבִין אַחֲרָנִין בִּינִיָּהוּ וְשִׁמַּח הַמֶּלֶךְ עִם אוֹהֲבוֹ לְבָדוֹ וְלֹא מִתְעַרְבִים אַחֲרֵים

כָּף יִשְׂרָאֵל עִם קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין כֶּף פְּתִיב בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת תַּהֲיֶה לָכֶם.

אָמְרוּ רַבֵּי יוֹסִי וְרַבֵּי חֲזִיָּא, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַקִּין אוֹרְחָא קַמָּן, זַפְאִין אַנּוּן דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרֵייתָא, אָתוּ נְשָׁקוּהוּ, קָרָא עֲלֵיהּ רַבֵּי יוֹסִי (ישעיה נד ג) וְכָל בְּנֵיךְ לְמוֹדֵי יְהוָה וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךְ.

מתוק מדבש

עמהם, דהיינו שהקב"ה שמח עם ישראל לברם ובשמחתם לא יתערב זה, כָּף יִשְׂרָאֵל עִם קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כַךְ הֵם יִשְׂרָאֵל עִם הַקַּב"ה כְּכֹל הַמִּשְׁל הַנּוֹזֵר, בְּגִין כֶּף פְּתִיב לִכְן כְּתִיב בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת תַּהֲיֶה לָכֶם פִּירוּשׁ לָכֶם וְלֹא לִשְׂאֵר הַעַמִּים לָכֶם וְלֹא לִשְׂאֵר הַמְּמוֹנִים כְּנ"ל. (רמ"ק ומפרשים)

אָמְרוּ רַבֵּי יוֹסִי וְרַבֵּי חֲזִיָּא כִּשְׁמַעוּ מֵאוּתוֹ הַאִישׁ כֹּל הַסּוּדוֹת הַלּוֹ, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַקִּין אוֹרְחָא קַמָּן הַקַּב"ה הַתַּקִּין דֶּרֶךְ טוֹבָה לַפְּנִינֵי, פִּירוּשׁ שֶׁהוּדוֹ לַהַקַּב"ה עַל שִׁזְמַן לָהֶם חִידוּשִׁים אֵלּוּ, זַפְאִין אַנּוּן דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרֵייתָא אֲשֶׁרִי לֵאלוֹ שְׁעוֹסָקִים בְּתוֹרָה, אָתוּ נְשָׁקוּהוּ בְּאוֹ וְנִשְׁקוּ לְאוּתוֹ הַאִישׁ נְסוּד יוֹדוּ דְּנִשְׁקִין, קָרָא עֲלֵיהּ רַבֵּי יוֹסִי שְׁעֵלֵי נִאֲמַר פְּסוּק זֶה וְכָל בְּנֵיךְ לְמוֹדֵי יְהוָה וְכֹל בְּנֵי הַשְּׁכִינָה יִשְׁכִּילוּ בַּחֲכָמָה כֹּאֲלוֹ הֵיוּ תַלְמִידֵי הַמְּקוּם ב"ה, וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךְ הַשְּׁלוֹם שֶׁל בֵּינֵךְ יִהְיֶה גְדוֹל מֵאֲדָר.

**כתב המהרצ"א בהוספות לספר סור מרע ועשה טוב,
זוה ל'שוננו:**

הַאִיר ה' עֵינֵינוּ עַל יְדֵי נִשְׁמַת מוֹרֵינוּ וְרַבֵּינוּ פֶּה קוֹדֵשׁ קִדְשֵׁי הָאֵרִיזוֹל
אוֹר שִׁבְעַת הַיָּמִים, וּבִידוֹ נִתֵּן הַמַּאֲצִיל הַעֲלוּיִן רִשׁוֹת לַפְּתוּחַ
הַמְּקוֹרוֹת וְהַצִּינּוֹרוֹת הַעֲלוּיִנִים בְּרִזֵּי דְאוֹרֵייתָא, וְאִמַּר לָנוּ בְּפִירוּשׁ
שֶׁהִנְסַתְרוֹת בּוֹזֵמֵן הַזֶּה הֵם כְּמוֹ הַנְּגַלּוֹת, וּמַחֲוִיבִים אֲנַחְנוּ לְתַקֵּן כֹּל אֶחָד
וְאֶחָד נִפְשׁוּ רוּחוֹ וְנִשְׁמַתוֹ אוֹתוֹ וְאֵת כֹּל הָעוֹלָם כּוֹלוֹ וְכוּ' בַּהֲתַעֲסָקוֹת
דְּבְרֵי הַזֹּהָר וְתַקּוּנֵי הַזֹּהָר עַל פִּי דְבְרֵי מוֹרֵינוּ וְרַבֵּינוּ הָאֵרִיזוֹל, אֲשֶׁר
שִׁלְחוּ אֲלֵינוּ לְפָנֵינוּ לְהַאִיר לָנוּ מִתּוֹךְ הַחֹשֶׁךְ וְהָאֵפִילָה בְּפִרְטָא
בְּעִיקְבַּתָּא דְּמִשִּׁיחָא אֲשֶׁר חוֹצֵפָא יִסְגִּי, עכ"ל.

בחג נדונים על המים

(יב) אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, מִפְּנֵי מָה פְּרָאשׁ הַשָּׁנָה דִּין הַגּוֹף וְהַנְּשָׁמָה, מִפְּנֵי שָׁבוּ נוֹלַד אָדָם הָרָאשׁוֹן, וְכוּ בַיּוֹם נַעֲשֶׂה גּוֹף, וְנִזְרְקָה בּוֹ נְשָׁמָה, וְכוּ בַיּוֹם נִידוּן, וְנִקְבַע הַדִּין לְדוֹרוֹת.

וּבַחַג נְדוּנִין עַל הַמַּיִם, עַל שֶׁהֵם מְבִיִּים בְּנִטְלֵיל יָדִים, וְעַל שֶׁהֵם מְזַלְזְלִים בְּמַקְוֹאוֹת וּבִטְהָרוֹת שֶׁהֵם בְּמַיִם, וְעַל כֵּן נְדוּנִין עַל הַמַּיִם, עַל עֲנִין הַמַּיִם.

מתוק מדבש

"מאמר בחג נדונים על המים" ומבואר בו כי בראש השנה נדון האדם כלול מגוף ונשמה, לפי שבו נולד אדם הראשון ונתנה בו גוף ונשמה. ולפי שנדון ביום זה לכן עשה סימן לבניו שיהא יום ראש השנה יום הדין לדורות. ומבאר עוד כי בחג הסוכות נדונים על ענין המים, ומבאר את המצוות התלויות במים.

(מקור המאמר צוהר חדש פרשת צרעית דף יע ע"א, וצניאור מתוק מדבש כרך א עמ' לו)

אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, מִפְּנֵי מָה פְּרָאשׁ הַשָּׁנָה דִּינֵים דִּין הַגּוֹף וְהַנְּשָׁמָה וְלֹא בּוֹמֵן אַחֵר, וּמִשִּׁיב מִפְּנֵי שָׁבוּ נוֹלַד אָדָם הָרָאשׁוֹן, וְכוּ בַיּוֹם נַעֲשֶׂה גּוֹף שֶׁל אָדָם הָרָאשׁוֹן, וְנִזְרְקָה בּוֹ נְשָׁמָה, וְכוּ בַיּוֹם נִידוּן עַל שֶׁעָבַר עַל מִצְוֹת קוּנוֹ, וְנִקְבַע הַדִּין לְדוֹרוֹת עַל אוֹתוֹ הַיּוֹם.

וּבַחַג נְדוּנִין עַל הַמַּיִם דִּהְיִינוּ עַל שֶׁהֵם מְבִיִּים בְּנִטְלֵיל יָדִים, וְעַל שֶׁהֵם מְזַלְזְלִים בְּמַקְוֹאוֹת וּבִטְהָרוֹת שֶׁהֵם בְּמַיִם, וְעַל כֵּן נְדוּנִין עַל הַמַּיִם, הֵינּוּ עַל עֲנִין הַמַּיִם.

הוראת צלם האדם בהושענא רבה

(יג) תָּא חֲזִי, הַאי צֶלֶם קִדְיָשָׁא, כַּד אָזִיל בְּר נֶשׁ וְאַתְרַבִּי, וְאַתְעֵבִיד
 מְהַאי פְּרָצוּפָא דִּיּוֹקְנָא דִּלְיָה, אֲתַעֲבִיד צוּלְמָא אַחְרָא, וּמְתַחְבְּרָן
 כַּחְדָּא, וְדָא נְטִיל לְדָא, בְּשַׁעְתָּא דְאַשְׁתַּכְּחוּ תְרִין צוּלְמִין, נְטִיר הוּא
 בְּר נֶשׁ, וְגוּפָא דִּלְיָה בְּקִיּוּמָא, וְרוּחִיָּה שְׂרִיא בְּגוּיָה, בְּשַׁעְתָּא דְקָרִיבו
 יוּמוֹי מְתַעֲבְרָן מְנִיָּה, וְדָא סָלִיק לְדָא, וְאַשְׁתָּאר בְּר נֶשׁ בְּלָא נְטִירוֹ,
 כְּדִין (שיר ב י) עַד שְׁיַפּוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ הַצִּלְלִים, תְּרִי.

תָּא חֲזִי, כַּד אֲתַעַר דִּינָא בְּעֵלְמָא, דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְתִיב עַל פְּרָסִי

מתוק מדבש

"מאמר הוראת צלם האדם בהושענא רבה" ומבואר בו כי לאדם יש שתי צלמים שעל ידם
 הוא נשמר מן החיצונים, ולפני פטירתו הם מסתלקים ממנו והאדם הוא בלי שמירה. ומבאר
 כי בראש השנה אז נכתבים הפתקין וביום הכפורים נעשה החותם הראשון, וחותם זה תלוי
 עד ליל הושענא רבה שאז נחתמין הפתקין בחותם שני, ועם כל זה אפשר עד יום שמיני
 עצרת להשיב ולבטל את הפתקין על ידי תשובה. ומבאר שהקדמונים ידעו סימן בצל גופו
 של האדם המתראה בליל שמיני עצרת, על הוראת חותמו וקביעות צלמו.

(מקור המאמר זוהר פרשת ויחי דף רכ ע"א, וצניאור ממוק מדנש כרך ד עמ' טכו-תלא)

תָּא חֲזִי, הַאי צֶלֶם קִדְיָשָׁא בַּא וְרָאָה זֶה הַצֶּלֶם הַקְּדוֹשׁ שֶׁהוּא מַלְבִּישׁ אֶת הַנִּשְׁמָה
 שֶׁמִּקְבֵּל הָאָדָם בְּשַׁעַת לִידְתּוֹ, (ה"ג וְהַלְלָה, הַרְמ"ק נִפְרַשְׁתָּ אֲמוּר) בֵּיה אָזִיל בְּר נֶשׁ
 וְאַתְרַבִּי עַל יְדו הוֹלֵךְ הָאָדָם וּמִתְגַּדֵּל, וְאַתְעֵבִיד מְהַאי פְּרָצוּפָא דִּיּוֹקְנָא עֲלָאָה צוּלְמָא
 אַחְרָא וְנַעֲשֶׂה מִזֶּה הַפְּרָצוּף שֶׁל צֶלֶם הָעֵלְיוֹן הַמְשׁוּתָף עִם הַגּוּף צֶלֶם אַחֵר, וּמְתַחְבְּרָן
 כַּחְדָּא וְאֵלּוּ הֵב' צִלְמִים מִתְחַבְּרִים יַחַד, וְדָא נְטִיל לְדָא צֶלֶם הָרָאשׁוֹן שֶׁהוּא יוֹתֵר דַּק
 נוֹשֵׂא אֶת צֶלֶם הַשְּׁנַי וְכוּלְלוּ עִמּוֹ, וְאָמַר כִּי בְּשַׁעְתָּא דְאַשְׁתַּכְּחוּ תְרִין צוּלְמִין נְטִיר הוּא
 בְּר נֶשׁ בְּשַׁעַת שְׁנִמְצִיאִים בְּאָדָם הַשְּׁנַי הַצִּלְמִים עַל יְדֵי זֶה נִשְׁמַר הָאָדָם מֵאַחִיזַת הַחִיצוֹנִים,
 וְגוּפָא דִּלְיָה בְּקִיּוּמָא וְרוּחִיָּה שְׂרִיא בְּגוּיָה וְגוּף שְׁלוֹ הוּא בְּקִיּוּם וּבְכִרְיָאוֹת וְהַרוּחַ
 שׁוֹרָה בְּקִרְבוֹ. אֲבָל בְּשַׁעְתָּא דְקָרִיבו יוּמוֹי בְּשַׁעַת שְׁמִתְקָרְבִים יְמֵי לְמוֹת, מְתַעֲבְרָן מְנִיָּה
 אֵז מִסְתַּלְקִים מִמֶּנּוּ אֵלּוּ הַצִּלְמִים, וְדָא סָלִיק לְדָא וְצֶלֶם הָרָאשׁוֹן לוֹקַח וּמְסַלֵּק עִמּוֹ אֶת
 הַצֶּלֶם הַשְּׁנַי, וְאַשְׁתָּאר בְּר נֶשׁ בְּלָא נְטִירוֹ וְאֵז נִשְׂאֵר הָאָדָם בְּלֵא שְׁמִירָה עֲלִיוְנָה, כְּדִין
 מֵה כְּתוּב עַד שְׁיַפּוּחַ הַיּוֹם פִּירוּשׁ קוֹדֵם שִׁמְיָ חַיִּי שֶׁל אָדָם יִפְיָחוּ וְיִלְכוּ לָהֶם, אֵז וְנָסוּ
 הַצִּלְלִים נִסִּים וּמִסְתַּלְקִים מִמֶּנּוּ הַצִּלְלִים, תְּרִי כְּתוּב צִלְלִים בְּלִשׁוֹן רַבִּים הַמּוֹרִים עַל ב'־
 צִלְמִים שֶׁמִּסְתַּלְקִים מִן הָאָדָם בְּעַת מוֹתוֹ.

תָּא חֲזִי, כַּד אֲתַעַר דִּינָא בְּעֵלְמָא בַּא וְרָאָה כְּשִׁמְתַּעוֹרֵר הַדִּין כְּעוֹלָם דִּהֵינּוּ בְּרָאשׁ

הַשְּׁנָה, דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְתִיב עַל פְּרָסִי דִּינָא לְמִידָן עֲלָמָא שְׂאֵז הַקְּבִיָּה

דדינא למידן עלמא, בעי בר נש לאתערא תשובה דיישוב מחובוי,
דהא ההוא יומא פתקין פתיבו, ומשתפחי פלהו באחמתא הא כתיבין,
אי זכי בר נש דיישוב קמי מאריה, קרעין פתקין דעליה.

לכתר קדשא בריה הוא זמין קמיה דבר נש יומא דכפורי, יומא
דתשובה, אי תב מחטאוי טב, ואי לא פקיד מלפא למחתם
פתקין, ווי דהא תשובה בעיא לאסתלקא מניה, אי זכי בתשובה ולא
שלימתא פדקא יאות, תליין ליה עד ההוא יומא בתראה דעצרת דהוא
תמינאה לחג, ואי עבד תשובה שלימתא לקמי מאריה אתקרעו, ואי
לא זכי, אינון פתקין נפקין מבי מלפא, ואתמסרן בידי דסנטירא,
ודינא מתעביד, ופתקין לא מהדרן תו לבי מלפא.

מתוק מדבש

יושב על כסא דין לדון את העולם, בעי בר נש לאתערא תשובה דיישוב מחובוי אז
צריך האדם להתעורר בתשובה שישוב מחטאיו, דהא ההוא יומא פתקין פתיבו כי
באותו היום כותבים פסק דינו בפתקין, ומשתפחי פלהו באחמתא הא כתיבין ונמצאים
כל הפתקין של כל בני אדם כתובים באוצר המלכות שהיא האוצר המקבל הכל, אי זכי
בר נש דיישוב קמי מאריה קרעין פתקין דעליה אם זכה האדם לשוב בתשובה לפני
קונו בעשרת ימי תשובה קורעים גזר דינו שכתוב בפתקין.

לכתר קדשא בריה הוא זמין קמיה דבר נש יומא דכפורי יומא דתשובה אחר
כך מזמין הקב"ה לפני האדם יום הכפורים שהוא יום המיוחד לתשובה, אי תב
מחטאוי טב אם שב האדם מחטאיו הרי טוב, ואי לא ואם לא שב גם ביום הכפורים,
פקיד מלפא למחתם פתקין מצוה המלך ב"ה לחתום הפתקין שנכתבו בראש השנה,
והיינו בשעת תפילת נעילה, ווי דהא תשובה בעיא לאסתלקא מניה אוי לזה האדם
כי מדת התשובה רוצה להסתלק ממנו, רצה לומר אם היה שב ביום הכפורים היה מספיק
תשובה מועטת לפי שאז מדת הבינה שהיא מדת התשובה שולטת, אבל אחר יום כפור
שמדת התשובה מסתלקת צריך תשובה גדולה יותר ויותר כדי שיקרעו גזר דינו, אי זכי
בתשובה ולא שלימתא פדקא יאות ואם אחר יום כפור זכה לעשות תשובה אבל לא
היתה תשובה שלימה כראוי, תליין ליה עד ההוא יומא בתראה דעצרת דהוא תמינאה
לחג תולים לו עד יום האחרון שהוא שמיני עצרת, ואי עבד תשובה שלימתא לקמי
מאריה אתקרעו ואם עד אז עשה תשובה שלימה לפני קונו קורעין את גזר דינו, ואי
לא זכי ואם לא זכה לעשות תשובה שלימה, אינון פתקין נפקין מבי מלפא אותם
הפתקין עם הפסק דין שבו יוצאים מבית המלך, ואתמסרן בידי דסנטירא ודינא
מתעביד ונמסרים בידיו של המקטרג והדין נעשה, ופתקין לא מהדרן תו לבי מלפא
והפתקין לא חוזרים עוד לבית המלך, והדין נפעל על ידי מלאכי הדין. (רא"ג ומק"מ ומפרשים)

וּכְדֵיִן צוֹלְמִין אֲתַעְבְּרוּ מַנְיָה וְלֹא מִשְׁתַּפְּחִין עִמָּיהָ, פִּיּוֹן דְּמִתְעַבְּרִין מַנְיָה, הָא וּדְאֵי טוּפְסָקָא דְּמַלְפָּא יַעֲבֹר עָלֶיהָ, וְיִטְעוּם פְּסָא דְּמוֹתָא, וּבִהָהוּא לִילְיָא דְּחֻגָא בְּתַרְאָה, סְנַטִּירִין זְמִינִין וּפְתָקִין נְטִלִין, בְּתַר דְּנְטִלִי לֹון, צוֹלְמִין מִתְעַבְּרִין וְלֹא מִשְׁתַּפְּחִין, וְאֵי מִשְׁתַּפְּחִין גְּרִיעִין, יַעֲבֹר עָלֵי מַרְעִין, וּמַרְעִין בִּישִׁין בְּגַרְיעוּתָא דְּלַהוֹן, וְהָא אוֹקִימָנָא לְהָא. וּבִסְפָרֵי קְדָמָי אָמְרֵי יִתִּיר, פַּד רִישָׁא אַגְרַע וְיִשְׁתַּפַּח גּוּפָא, בְּרִיָּה אוּ אֲנַתְתִּיָּה יִשְׁתַּפְּחוּ וְהוּא יִסְתַּלֵּק, וְהַנִּי מִיֵּלִי, פַּד לָא אֲהַדְר פֶּל

מתוק מדבש

הנה דע שיש ב' חתימות, אחת בנעילת יום הכפורים, וזו החתימה תלויה ועומדת עד לילי הושענא רבה שאז נחתמים הפתקין בחותם שני, ואז נמסרים הפתקין ביד המקטרג שהוא הס"מ ושליחיו, אבל עם כל זה עדיין לא ניתן לו רשות לפעול הדין עד יום שמיני עצרת, ואם ביום הושענא רבה יחזור האדם בתשובה גמורה או יחזור ליקח את הפתקין מיד הס"מ ויבטלו ממנו את הגזרה, ומה שכתוב וּפְתָקִין לָא מְהַדְרִין תּוּ לְבֵי מַלְפָּא, הוא כי בדרך כלל מי שלא שב עד הושענא רבה שוב לא ישוב, אבל אם ימצא מי שישוב בתשובה שלימה ביום הושענא רבה ודאי יחזור ליקח את הפתקין מיד הס"מ, ומה שעובר הצלם כליל הושענא רבה הוא כדי לעורר את האדם לעשות תשובה שלימה, כי הסתלקות הצלם הוא הוראה שנגזר עליו מיתה רח"ל, והנה אחר שנסתלק הצלם כליל הושענא רבה אחר כך חוזר אליו הצלם עד שלשים יום לפני המיתה שאז מסתלק לגמרי. (מק"מ משע"כ דרוט הו"ר)

וזה שאמר וּכְדֵיִן צוֹלְמִין אֲתַעְבְּרוּ מַנְיָה וְלֹא מִשְׁתַּפְּחִין עִמָּיהָ אז כליל הושענא רבה הצלמים מסתלקים מהאדם שנגזר עליו מיתה ואינם נמצאים עמו פִּיּוֹן דְּמִתְעַבְּרִין מַנְיָה כיון שהצלמים נסתלקו ממנו, הָא וּדְאֵי טוּפְסָקָא דְּמַלְפָּא יַעֲבֹר עָלֶיהָ וְיִטְעוּם פְּסָא דְּמוֹתָא אז ודאי שעונש המלך יעבור עליו ויטעום כוס של מיתה, וּבִהָהוּא לִילְיָא דְּחֻגָא בְּתַרְאָה וּבְלִיל האחרון של חג הסוכות דהיינו כליל הושענא רבה, סְנַטִּירִין זְמִינִין וּפְתָקִין נְטִלִין מלאכי הדין מוכנים והם נוטלים את הפתקין, בְּתַר דְּנְטִלִי לֹון צוֹלְמִין מִתְעַבְּרִין וְלֹא מִשְׁתַּפְּחִין ואחר שנטלו את הפתקין הצלמים מסתלקים ואינם נמצאים עוד באדם, וְאֵי מִשְׁתַּפְּחִין גְּרִיעִין ואם נמצא בו הצלם גרוע ודק כאדם שהוא חלש, יַעֲבֹר עָלֵי מַרְעִין בִּישִׁין בְּגַרְיעוּתָא דְּלַהוֹן (ה"ג המק"מ ונספר ד"ב) הוא סימן שיעברו עליו חלאים רעים בחלשות גדולה, וְהָא אוֹקִימָנָא לְהָא וכבר פירשנו ענין זה במקום אחר.

וּבִסְפָרֵי קְדָמָי אָמְרֵי יִתִּיר ובספרים של הקדמונים מבארים את הענין יותר ואומרים, פַּד רִישָׁא אַגְרַע וְיִשְׁתַּפַּח גּוּפָא כשצל ראשו נגרע ונראה רק צל גופו, בְּרִיָּה אוּ אֲנַתְתִּיָּה יִשְׁתַּפְּחוּ וְהוּא יִסְתַּלֵּק זה סימן שבנו או אשתו ישארו בחיים והוא ימות, כי הראש מורה על האיש שהוא הגדול והראש של הבית, וְהַנִּי מִיֵּלִי ובמה הדברים אמורים פַּד לָא אֲהַדְר פֶּל הוּא זְמָנָא בְּתִיּוּבָתָא אם לא חזר כל אותו הזמן דהיינו

ההוא זמנא בתְּיוֹבְתָא, אֲבָל אֵי אַהֲדַר, טַעְמָא דְּמוֹתָא יִטְעַם וְיִתְסִי, וְאֵי גּוֹפָא לֹא אֲתַחְזִי וְיִשְׁתַּפַּח רִישָׁא, אֵינּוּן סֻלְקִין וְהוּא אֲתַקְיִים, וְהֲנִי מִיֵּלִי פִד בְּרִיה זַעִירָא בְּרִשׁוּתִיהָ.

וְאֵי יְדוּי פְּגִימוֹ, עֲבִידְתָּא דִּידוּי פְּגִימִין, רַגְלוּי, מְרַעִין רְדִפִין עֲלֵיהָ, עֶרְק צוּלְמָא וְאַהֲדַר עֶרְק וְאַהֲדַר, עֲלֵיהָ פְּתִיב (דְּבָרִים כח טו) בְּבִקְרָ תֵּאמֵר מִי יִתֵּן עָרְב, וְהֵאֵי פִד נְהָרָא סִיְהָרָא, וְלִילֵיא אֲתַתְקֵן בְּנַהוּרָא. אֲבָל זַפְּאֵי חֲסִידֵי, בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא מְסַתְפְּלִי בְּלַפְיֵיהוּ פְּאָלוּ הֵהוּא יוֹמָא מְסַתְפְּלִי מְעֻלְמָא, וְעַבְדִּין תְּיוֹבְתָא שְׁלִימְתָא קָמִי מְאָרִיהוֹן, וְלֹא יַצְטָרְכוּן לְמַלְהָ אַחְרָא, זַפְּאָה חוּלְקֵהוֹן בְּעֻלְמָא דִּין וּבְעֻלְמָא דְּאֲתִי.

מתוק מדבש

ביום הושענא רבה בתשובה, אֲבָל אֵי אַהֲדַר, טַעְמָא דְּמוֹתָא יִטְעַם וְיִתְסִי אבל אם חזר בתשובה מאחר שכבר נגזר עליו המיתה לכן יטעום טעם מיתה ואחר כך יתרפא מחליו, וְאֵי גּוֹפָא לֹא אֲתַחְזִי וְיִשְׁתַּפַּח רִישָׁא ואם צל גופו לא נראה וימצא רק צל ראשו, אֵינּוּן סֻלְקִין וְהוּא אֲתַקְיִים הוא סימן שבני ביתו יסתלקו והוא יתקיים בחיים, וְהֲנִי מִיֵּלִי ובמה הדברים אמורים פִּד בְּרִיה זַעִירָא בְּרִשׁוּתִיהָ כשכנו עדיין קטן והוא ברשותו. וְאֵי יְדוּי פְּגִימוֹ ואם הצל של ידיו פגום, עֲבִידְתָּא דִּידוּי פְּגִימִין הוא סימן שמעשה ידיו יתקלקלו, רַגְלוּי אם הצל של רגליו פגום מְרַעִין רְדִפִין עֲלֵיהָ הוא סימן שמחלות רודפות אחריו, כי ברגליו הוא הולך לעשות פעולותיו ואם הם פגומות מורות שיסורים יבואו עליו ולא יוכל להלך ברגליו, עֶרְק צוּלְמָא וְאַהֲדַר עֶרְק וְאַהֲדַר אם רואה שהצל בורח וחוזר, ושוב בורח וחוזר עֲלֵיהָ פְּתִיב בְּבִקְרָ תֵּאמֵר מִי יִתֵּן עָרְב שמורה על חולי כבד שיבוא עליו רח"ל עד שיאמר בבקר מי יתן ערב, רצה לומר מי יתן והייתי בחולי של ערב העבר שלא היה כבד כל כך, וְהֵאֵי וְכָל זֶה הַסִּימָן הוּא רַק פִּד נְהָרָא סִיְהָרָא כאשר הלבנה מאירה וזורחת באור מבהיק, וְלִילֵיא אֲתַתְקֵן בְּנַהוּרָא והלילה מתוקן באור והיינו אחר חצות שאז מאירה הלבנה כליל הושענא רבה, ואם בודק אז בצל שלו ורואה אלו הסימנים אפשר לדעת מה שנגזר עליו. וכתב הרמ"ק ושמענו מפי זקנים שיש לזה שעה ידועה כלילה, וגם צריך להיות הצל כמדת האדם ממש ולא יהיה צלו ארוך ממנו שאז אין כח באותו הצל, וסיים וכתב ואין אתנו יודע עד מה.

אֲבָל זַפְּאֵי חֲסִידֵי אבל הצדיקים החסידים, בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא מְסַתְפְּלִי בְּלַפְיֵיהוּ פְּאָלוּ הֵהוּא יוֹמָא מְסַתְפְּלִי מְעֻלְמָא בכל יום ויום מסתכלים ומתבוננים בלבם כאילו בזה היום מסתלקים מן העולם, וְעַבְדִּין תְּיוֹבְתָא שְׁלִימְתָא קָמִי מְאָרִיהוֹן ועושים תשובה שלימה לפני קונם, וְלֹא יַצְטָרְכוּן לְמַלְהָ אַחְרָא ואינם צריכים לדבר אחר לראות בצל שלהם, זַפְּאָה חוּלְקֵהוֹן בְּעֻלְמָא דִּין וּבְעֻלְמָא דְּאֲתִי אשרי חלקיהם בעולם הזה ובעולם הבא. (רמ"ק רל"ג ומק"מ)

הצדיקים מבקשים רחמים על החיים

(יד) בְּיוֹמָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה דְעֵלְמָא אַתְדָן, וְכִרְסִיא דְדִינָא קְיִימָא לְגַבֵּי מְלַפָּא עֲלָאָה לְמִידָן עֲלְמָא, כֹּל נַפְשׁ וְנַפְשׁ מְשֻׁטָּן, וּבְעָאן רַחְמֵי עַל חַיֵּי.

בְּלִילְיָא דְנִפְקָא יוֹמָא דְדִינָא, אֲזֵלִין וְקָא מְשֻׁטָּין לְמִשְׁמַע וּלְמַנְדַּע מְאִי הוּוּ דִינָא דְאַתְדָן עַל עֲלְמָא, וּלְזַמְנִין דְקָא מוֹדִיעִין בְּחַזְוּוּא לְחַיֵּי, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (אויב לג טו) בְּחִלּוּם חַזְיוֹן לֵילָה בְּנַפּוּל

מתוק מדבש

"מאמר הצדיקים מבקשים רחמים על החיים" ומבואר בו כי ביום ראש השנה הצדיקים מבקשים רחמים על קרוביהם החיים, ובמוצאי ראש השנה הם עולים לשמוע את פסקי הדין, ופעמים שהם מודיעים זאת ברמז לקרוביהם בחלום. ומבאר כי בליל הושענא רבה הולכים הצדיקים לראות בצללי בני אדם שהוסרו, והם מכריזים זאת לשאר מתים. ומבאר כי הצללים נבחנים על ידי מלאך מט"ט לידע ולהכשיר את מקומם בגן עדן.

(מקור המאמר זוהר פרשת תרומה דף קמג ע"א-ב, וצניאור ממוק מדגש כח ז עמ' קנא-קנט)

בְּיוֹמָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה דְעֵלְמָא אַתְדָן בְּיוֹם רֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁהַעוֹלָם נִידוּן, וְכִרְסִיא דְדִינָא קְיִימָא לְגַבֵּי מְלַפָּא עֲלָאָה לְמִידָן עֲלְמָא וְכִסָּא הַדִּין עוֹמַד לִישֵׁב עֲלֵיו מֶלֶךְ הַעֲלִיּוֹן לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם, וְהֵייוּ הַצִּינָה הַנִּקְרָאֵת מֶלֶךְ הַמִּשְׁפָּט יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא הַדִּין, וְנַפְשׁוֹת הַצַּדִּיקִים חֲרִידִים עַל דִּינוֹ, לְכֵן כֹּל נַפְשׁ וְנַפְשׁ מְשֻׁטָּן, וּבְעָאן רַחְמֵי עַל חַיֵּי כָל נַפְשׁוֹת הַצַּדִּיקִים מְשׁוֹטְטוֹת וּמַתְחַבְּרוֹת יַחַד לְבַקֵּשׁ רַחְמִים עַל בְּנֵי אָדָם הַחַיִּים, הֵייוּ שְׁמַקְדִּימוֹת תַּפְּלָה בְּעוֹד לֵילָה עַל קְרוֹבֵיהֶם שְׁלֵא יֵאבְדוּ מַחֲמַת חֲטָאִים.

בְּלִילְיָא דְנִפְקָא יוֹמָא דְדִינָא בְּלִיל מוֹצָאֵי יוֹם שְׁנֵי שֶׁל יוֹם הַדִּין אַחַר שִׁכְבַּר נִגְמַר הַדִּין, נַפְשׁוֹת הַצַּדִּיקִים אֲזֵלִין וְקָא מְשֻׁטָּין לְמִשְׁמַע וּלְמַנְדַּע מְאִי הוּוּ דִינָא דְאַתְדָן עַל עֲלְמָא הוֹלְכוֹת וּמְשׁוֹטְטוֹת לְשִׁמּוֹעַ וּלְדַעַת מְנַשְׁמַת אִיזָה צַדִּיק מַה הִיָּה הַדִּין שְׁנִגּוֹר עַל הָעוֹלָם, וְאַחַר שֶׁהִיא יוֹדַעַת וּלְזַמְנִין דְקָא מוֹדִיעִין בְּחַזְוּוּא לְחַיֵּי לְפַעֲמִים הֵן מוֹדִיעוֹת בְּחִלּוּם הַלֵּילָה אֶל הַחַיִּים, רִצָּה לוֹמַר אִם תִּפְגַּע נַפְשׁ הַצַּדִּיק בְּנַשְׁמַת אָדָם יִשָּׁן כְּשֶׁעוֹלָה לְמַעְלָה וְיִכִּירוּהוּ, מוֹדִיעָה לוֹ הַגּוֹזֵר, אִם טוֹב כְּדֵי לְבַשְׂרוֹ, וְאִם לְהַפֵּךְ כְּדֵי שִׁישׁוּב אֶל ה' וְיִרְחַמְהוּ, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר שְׁנַפְשׁ הַצַּדִּיק מוֹדִיעָה לְאָדָם חֲטָאֵיו בְּחִלּוּם חַזְיוֹן לֵילָה פִּירוּשׁ בְּמַרְאוֹת הַלֵּילָה, בְּנַפּוּל תְּרַדְמָה עַל אַנְשִׁים וְגו' אוֹ בַּעַת שְׁנוֹפְלַת

תִּרְדְּמָה עַל אַנְשֵׁים וְגו', אִז יִגְלֶה אֶזֶן אַנְשֵׁים, וּבְמוֹסְרָם יַחְתּוּם, מֵאִי מוֹסְרָם, דָּא נִפְשׁ דְּאִיהִי קְיִימָא וַחֲתִים לְבַנֵּי נֶשָׂא מְלִין, לְקַבְּלָא מוֹסֵר. בְּלִילְיָא בְּתַרְאָה דְּחַגָּא, דְּקָא נִפְקֵן פְּתַקִּין מִבֵּי מְלָפָא, וְהָהוּא צֶל אַעֲדִיאוּ מִבְּנֵי גְרִיעוּ דְּהָאִי עֲלֵמָא, הָהוּא נִפְשׁ דְּקַאֲמָרְן, אֲזֵלָא וּמִשְׁטָטָא.

וְחַד מְמָנָא סְרְכָא בְּרָזָא גְלִיפָא בְּעִזְקָא בְּכַתֵּב מִפְרֵשׁ, יְדוּמִיע"ם, דְּפַקִּיד בְּכַתֵּב דְּזִיּוּא גְלִיפָא וּבְגו' חֲזוּן עֲלָאִין, בְּהָהוּא לִילְיָא נְחִית, וְכַמָּה אֶלְף אֶלְפִין וְרַבּוּא רַבּוּן עֲמִיה, וְנִטְלִין לְהָהוּא צֶל מְפָל חַד וְחַד, וְסִלְקִין לִיה לְעִילָא.

מתוק מדבש

על האנשים שינה עמוקה, אִז יִגְלֶה אֶזֶן אַנְשֵׁים אז מראה להם נפש הצדיק בחלום דבר הדומה למה שחטאו, ואם לא השכילו לדעת על ידי החלום ולא שבו בתשובה, אז וּבְמוֹסְרָם יַחְתּוּם תשלים את ההודעה במוסר, ושואל מֵאִי מוֹסְרָם מה פירושו, ואמר דָּא נִפְשׁ דְּאִיהִי קְיִימָא וַחֲתִים לְבַנֵּי נֶשָׂא מְלִין זו היא נפש הצדיק שהיא עומדת ומודיעה לבני אדם חתימת גזר דינם, לְקַבְּלָא מוֹסֵר כדי לקבל על ידי זה מוסר וישוּבו בתשובה. ענין הכל המוצא להלן הוא לזוֹש רוחני אל הנשמה ואֲמַנְעִי בִּין הגוף לנשמה, ועל ידי הכל נשמרת הנשמה מן החילונים שלא יאֲחַזוּ בָהּ, עֵיין גְּאוּרְךָ מַעֲנִין זֶה נְשֵׁמָה"כ דְּרוֹשׁ ו' דְּסוּכוֹת.

וזה שאמר בְּלִילְיָא בְּתַרְאָה דְּחַגָּא דְּקָא נִפְקֵן פְּתַקִּין מִבֵּי מְלָפָא בליל האחרון של חג הסוכות דהיינו בליל הושענא רבא כשיוצאים הפתקין מבית המלך שבו כתובים פסקי הדינים הראוים לבא על בני אדם, וְהָהוּא צֶל אַעֲדִיאוּ מִבְּנֵי גְרִיעוּ דְּהָאִי עֲלֵמָא ואז מסירים את הצל מאותם בני אדם שנגזר עליהם להיותם נגרעים ונחסרים מזה העולם, דהיינו למות בשנה זו, ואז הָהוּא נִפְשׁ דְּקַאֲמָרְן נפש ההיא מנפשות הצדיקים שאמרנו, אֲזֵלָא וּמִשְׁטָטָא הולכת ומשוטטת בעולם לראות בצללים המסתלקים מבני אדם.

ומפרש מי הוא המסלק את הצל כדי שממנו תדע הנפש מי הם העתידים למות בשנה זו, ואמר וְחַד מְמָנָא סְרְכָא פִירוּשׁ שוֹטֵר שֶׁהוּא מְמוּנָה בְּרָזָא גְלִיפָא בְּעִזְקָא בְּכַתֵּב מִפְרֵשׁ על סוד הנשמות המצויירות בפרגוד כעין הצורה המפותחת בטבעת החותם בכתב מפורש, הנקרא יְדוּמִיע"ם, דְּפַקִּיד בְּכַתֵּב דְּזִיּוּא גְלִיפָא שֶׁהוּא מְמוּנָה בְּכַתֵּב שֶׁל זִיו ואור המפותח על הפרגוד, וּבְגו' חֲזוּן עֲלָאִין וממונה על מראות העליונות של הנשמות, כי צורות הנשמות חקוקות בפרגוד שהוא הפרוכת שבהיכל הנשמות, ומצויירות שם בציור בולט כעין צורות אותיות הבולטות בטבעת החותם, בְּהָהוּא לִילְיָא נְחִית בליל האחרון של חג יורד הממונה הנ"ל, וְכַמָּה אֶלְף אֶלְפִין וְרַבּוּא רַבּוּן עֲמִיה וכמה אלף אלפים ורבוּא רבבות מלאכים באים עמו, וְנִטְלִין לְהָהוּא צֶל מְפָל חַד וְחַד וְסִלְקִין לִיה

וְהָיָה נֶפֶשׁ דְּקָאֲמָרְן אֲזֵלָא וּמִשְׁטָטָא, וְחִמָּאת לְהָהוּא צֶל, וְתָב לְאַתְרֵיהּ
 גוֹ קִבְרָא, וְקָא מִכְרֹזַת לְשָׂאָר מִתִּיבָא פְלוּנֵי אֲתִי לְגַבְנָן פְלוּנֵי
 אֲתִי לְגַבְנָן, אִי זַפְאָה טְבָא אִיהוּ פְלָהוּ חֲדָאן, וְאִי לָאו פְלָהוּ אֲמַרִי ווִי.
 פִּד סְלִקִין הֵהוּא צֶל, סְלִקִין לִיה לְגַבֵי הֵהוּא עֶבֶד מְהִימָן דְשָׁמִיָּה
 מִטְטֵרוּ"ן, וְנָטִיל הֵהוּא צֶל לְגַבֵיָּה, וְסָלִיק לִיה לְאַתְרֵיהּ, פְּמָה דְאַתְּ
 אָמַר (א״ב ז״ב) פְּעֶבֶד יִשְׂאָף צֶל, יִשְׂאָף צֶל וְדֵאִי.

מִהֵהִיא שְׁעָתָא וְאֵילָף מִתְתַקְנָא דְוִכְתָּא לְהֵהִיא נְשָׁמָה דְהֵהוּא פִּרְ נֶשׁ,
 וְדוּכְתָא לְרוּחַ בְּגַנְתָּא דְעֵדָן, וְדוּכְתָא לְנֶפֶשׁ לְנִיחָא, וְלֵאֲתַהֲנָא
 בְּשְׁעָתָא דְמִשְׁטָטָא וְאֲזֵלָא.

מתוק מדבש

לְעֵילָא ולוקחים את הצל מכל אחד ואחד שנגזר עליו למות בשנה זו, ומעלים אותו כדי
 להראותו למעלה להכין לו מקום מנוחה כראוי לו, (ואמר כך ממזירים את הכל למקומו, ואינו
 מסמלק מן האדם לגמרי אלא שלשים יום לפני מותו).

וְהָיָה נֶפֶשׁ דְּקָאֲמָרְן אֲזֵלָא וּמִשְׁטָטָא וְחִמָּאת לְהָהוּא צֶל וּנְפֵשׁ הַצְדִיק הֵיִיא שְׁאֲמֵרְנוּ
 הוֹלַכְתָּ וּמִשׁוּטְטָת וְרוּאָה אֶת הַצֶּל הֵהוּא בִיד זֶה הַמְמוּנָה, וּמִזֶּה הִיא יוֹדַעַת שׁוּזָה
 הָאָדָם עֵתִיד לְמוֹת בְּשָׁנָה זֹאת, וְתָב לְאַתְרֵיהּ גוֹ קִבְרָא וְחִזְרֹתָ לְמִקּוּמָה תוֹךְ הַקִּבְרָא, וְקָא
 מִכְרֹזַת לְשָׂאָר מִתִּיבָא, פְלוּנֵי אֲתִי לְגַבְנָן, פְלוּנֵי אֲתִי לְגַבְנָן וּמִכְרֹזַת לְשָׂאָר הַמֵּתִים כִּי
 פְלוּנֵי בָּא אֵלֵינוּ, וּפְלוּנֵי בָּא אֵלֵינוּ, אִי זַפְאָה טְבָא אִיהוּ פְלָהוּ חֲדָאן אִם הוּא צְדִיק
 טוֹב אִז כּוֹלָם שְׁמַחִים, וְאִי לָאו פְלָהוּ אֲמַרִי ווִי וְאִם לָאו כּוֹלָם אֹמְרִים א״וִי.

פִּד סְלִקִין הֵהוּא צֶל כְּשֶׁהַמְמוּנָה וְהַמְלָאכִים הַנִּלְמַעִים אֶת צֶל הֵהוּא, סְלִקִין לִיה לְגַבֵי
 הֵהוּא עֶבֶד מְהִימָן דְשָׁמִיָּה מִטְטֵרוּ"ן מְעֵלִים אֹתוֹ אֶל עֶבֶד הַנְּאֻמָּן שְׁשֵׁמוּ מִט"ט,
 וְנָטִיל הֵהוּא צֶל לְגַבֵיָּה וְסָלִיק לִיה לְאַתְרֵיהּ וְהוּא לּוֹקַח צֶל הֵהוּא אֵלָיו וּמְעֵלָה אֹתוֹ
 לְמִקּוּמוֹ הָרְאוּי לוֹ, פְּמָה דְאַתְּ אָמַר כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר פְּעֶבֶד הֵיִינוּ מִלֶּאךְ מִט"ט הַנִּקְרָא עֶבֶד, יִשְׂאָף
 צֶל פִּירוּשׁוֹ יִשְׂאָף צֶל וְדֵאִי שִׂישָׁף אֶת הַצֶּל בְּקִרְבוֹ כְּדִי לְבַדּוֹק אֹתוֹ לְדַעַת מְעֵלַת הָאָדָם
 בְּעַל הַצֶּל, כִּי הַצֶּל הוּא אֲמַצְעֵי בֵין הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף, וְבוֹ מִצְטִיירִים כֹּל מַעֲשֵׂה בְנֵי אָדָם, וְעַל יְדֵי
 הַצֶּל מְכִיר מִט"ט מְעֵלַת הָאָדָם לְדַעַת אֲצֵל אִיזָה צְדִיק כְּמוֹהוּ הוּא רְאוּי לְהִיּוֹת בְּגֵן עֵדָן.

מִהֵהִיא שְׁעָתָא וְאֵילָף מִתְתַקְנָא דְוִכְתָּא לְהֵהִיא נְשָׁמָה דְהֵהוּא פִּרְ נֶשׁ מִשְׁעָה הֵיִיא
 וְאֵילָךְ הוֹכֵן מִקּוּם לְנִשְׁמָה הֵיִיא שֶׁל הָאָדָם בְּמִקּוּם הַשְׁכִּינָה בְּגֵן עֵדָן הַעֲלִיּוֹן,
 וְדוּכְתָא לְרוּחַ בְּגַנְתָּא דְעֵדָן וּמִקּוּם לְרוּחַ בְּגֵן עֵדָן הַתַּחְתּוֹן, וְדוּכְתָא לְנֶפֶשׁ לְנִיחָא
 וּמִקּוּם מְנוּחָה לְנֶפֶשׁ בְּקִבְרָא כְּדִי לְהַנְצִיל שֵׁם מִהַמְזִיקִים, וְלֵאֲתַהֲנָא בְּשְׁעָתָא דְמִשְׁטָטָא
 וְאֲזֵלָא וְלִיהֵנוּת בְּהַתְחַבְּרוּתָה עִם הַרוּחַ בְּשַׁעַת הַהוֹלַכְתָּ וּמִשׁוּטְטָת בְּעוֹלָם.

עליית ג"ן פרשיות התורה

(טו) אָסִיר לִיה לְמֵאן דְקָאָרִי בְאֹרֵייתָא, לְמִפְסַק פְּרָשְׁתָּא אוּ אֲפִילוּ מְלָה חֲדָא, אֶלָּא בְּאַתְר דְּפִסַּק מֹשֶׁה פְּרָשְׁתָּא לְעֵמָא קְדִישָׁא, יַפְסִיק, וְלֹא יַפְסִיק מְלִין דְּפְרָשְׁתָּא דְשַׁבְּתָא דָּא, בְּפְרָשְׁתָּא דְשַׁבְּתָא אַחְרָא.

רְזָא דָּא, בְּשַׁעְתָּא דְאִיפְסִיקוּ פְרָשְׁיִין, פֶּל חַד וְחַד אַתְעֵטְרָא וְקִימָא קָמִי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, פִּינֵן דְאֲשְׁלִימוּ לְמִפְסַק הַגִּי פְרָשְׁיִין דְכָל שַׁתָּא,

מתוק מדבש

"מאמר עליית ג"ן פרשיות התורה" ומבואר בו כי כל פרשה בתורה הנקראת בצבור, היא תקון בפני עצמו השייך לשבת זו, ולכן אסור להקדים או לאחר בקריאת הפרשה בשבת. ומבאר כי בשמחת תורה עולים ג"ן הפרשיות ומעידות על קריאתם בשבת, ואז הקב"ה קורא למלאך הממונה עם ג"ן מרכבותיו לעטר ולהעלות את אלו הפרשיות לפני הקב"ה. והם חוזרות ומעידות לפני הקב"ה על קריאת ישראל קדושים בהם בשבת. והם מתעטרות בכסא הכבוד שהיא השכינה הקדושה, וגורמות ליחוד.

(מקור המאמר צוהר פרשת ויקהל דף רז ע"ג, וצנצנאור ממוק מדצט כרך ח עמ' טז-טז)

ואמר כי אָסִיר לִיה לְמֵאן דְקָאָרִי בְאֹרֵייתָא לְמִפְסַק פְּרָשְׁתָּא אסור לו למי שקורא בתורה להפסיק את הפרשה, כלומר שלא יפסיק ולא יחלק את הג"ן פרשיות שבתורה ליותר חלקים, או אֲפִילוּ מְלָה חֲדָא או אפילו דבר אחד, כלומר שיקפיד על סדר הפתוחות והסתומות כהלכתן, אֶלָּא בְּאַתְר דְּפִסַּק מֹשֶׁה פְּרָשְׁתָּא לְעֵמָא קְדִישָׁא לְאֲשְׁלָמָא (ה"ג הרמ"ק) אלא במקום שפסק משה את הפרשה לעם הקדוש להשלים ולסיים, יַפְסִיק שם יפסיק, וְלֹא יַפְסִיק מְלִין דְּפְרָשְׁתָּא דְשַׁבְּתָא דָּא בְּפְרָשְׁתָּא דְשַׁבְּתָא אַחְרָא ולא יפסיק קריאת פרשה של שבת זו בפרשה של שבת אחרת, כלומר שלא יסיים את קריאת פרשה אחת בתוך פרשה אחרת.

רְזָא דָּא בְּשַׁעְתָּא דְאִיפְסִיקוּ פְרָשְׁיִין סוד זה הוא כי בשעה שהפסיקו וסיימו קריאת כל פרשה ופרשה של כל שבת ושבת, אז פֶּל חַד וְחַד אַתְעֵטְרָא וְקִימָא קָמִי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא כל אחת ואחת מתעטרת ועומדת לפני הקב"ה, פִּינֵן דְאֲשְׁלִימוּ לְמִפְסַק הַגִּי פְרָשְׁיִין דְכָל שַׁתָּא כיון שהשלימו והפסיקו את קריאת כל הג"ן פרשיות של כל

אתַעֲטְרוּ קַמִּיה קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאִמְרֵי אֲנָא מְשַׁבֵּת פְּלוּנִי מְצַבּוּרָא פְּלוּנִי, וְאֲנָא מְשַׁבֵּת פְּלוּנִי מְצַבּוּרָא פְּלוּנִי.

בְּהֵיא שְׁעָתָא קָרָא לְיוֹפִיא"ל רַב מְמָנָא, וּלְחַמְשִׁין וּתְלַת רְתִיכִין קַדִּישִׁין דְּתַחוּת יְדִיה, דְּאֵתְמַנּוּן בְּשִׁמוּשָׁא דְאֹרִייתָא, וְכָל רְתִיכָא וּרְתִיכָא, מְנִי לִיה לְהַאי רְתִיכָא עַל פְּרִשְׁתָּא פְּלוּנִי דְבִשְׁבַת פְּלוּנִי, וּרְתִיכָא פְּלוּנִי עַל פְּרִשְׁתָּא פְּלוּנִי דְשַׁבַּת פְּלוּנִי, וְכָל חַד וְחַד מְשַׁמְשָׁא לְאֹרִייתָא דֵּהֵוּא שַׁבַּת דִּילִיה.

וְאִסִּיר לָן לְעַרְבָא אֲלִין בְּאֲלִין, וְלֹא לְאֵעְלָא רְתִיכָא בְּרְתִיכָא דְחִבְרִיה, אֲפִילוּ כְּמֵלֵא נִימָא, וְאֲפִילוּ בְּחַד תִּיבָה אוּ אֲפִילוּ בְּאֵת חַד, אֲלֹא כָּל חַד וְחַד כְּמָה דְפְסִיק לֹון קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכִמָּה דְמְנִי לֹון בְּאֵינוּן פְּרִשְׁיִין כָּל חַד וְחַד עַל מְטְרִיה.

מתוק מדבש

השנה, דהיינו בשמחת תורה, אתַעֲטְרוּ קַמִּיה קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מתעטרות כולם לפני הקב"ה וְאִמְרֵי אֲנָא מְשַׁבֵּת פְּלוּנִי מְצַבּוּרָא פְּלוּנִי, וְאֲנָא מְשַׁבֵּת פְּלוּנִי מְצַבּוּרָא פְּלוּנִי ואומרות אני הפרשה משבת פלוני ומצבור פלוני, ואני משבת פלוני ומצבור פלוני.

בְּהֵיא שְׁעָתָא קָרָא לְיוֹפִיא"ל רַב מְמָנָא באותה השעה קורא הקב"ה למלאך זה שהוא גדול הממונים, וּלְחַמְשִׁין וּתְלַת רְתִיכִין קַדִּישִׁין דְּתַחוּת יְדִיה דְּאֵתְמַנּוּן בְּשִׁמוּשָׁא דְאֹרִייתָא ולג"ן מרכבות קדושות שתחת ידו שנתמנו לשמש את התורה, והם כנגד הג"ן פרשיות שבתורה, והיינו וְכָל רְתִיכָא וּרְתִיכָא מְנִי לִיה לְכָל מִרְכָּבָה וּמִרְכָּבָה מִינָה אותה הקב"ה לְהַאי רְתִיכָא עַל פְּרִשְׁתָּא פְּלוּנִי דְבִשְׁבַת פְּלוּנִי למרכבה זו על פרשה פלונית של שבת פלוני וּרְתִיכָא פְּלוּנִי עַל פְּרִשְׁתָּא פְּלוּנִי דְשַׁבַּת פְּלוּנִי ומרכבה פלונית על פרשה פלונית של שבת פלוני, וְכָל חַד וְחַד מְשַׁמְשָׁא לְאֹרִייתָא דֵּהֵוּא שַׁבַּת דִּילִיה וכל אחת ואחת משמשת את התורה בשבת שלה.

וְאִסִּיר לָן לְעַרְבָא אֲלִין בְּאֲלִין ואסור לנו לערב אלו באלו, וְלֹא לְאֵעְלָא רְתִיכָא בְּרְתִיכָא דְחִבְרִיה אֲפִילוּ כְּמֵלֵא נִימָא ולא להכניס מרכבה במרכבה של חברתה אֲפִילוּ כַּחוּט השערה, וְאֲפִילוּ בְּחַד תִּיבָה אוּ אֲפִילוּ בְּאֵת חַד אֲפִילוּ בְּתִיבָה אחת או אֲפִילוּ באות אחת, אֲלֹא כָּל חַד וְחַד כְּמָה דְפְסִיק לֹון קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אלא כל אחת ואחת כמו שפסק אותם הקב"ה, וְכִמָּה דְמְנִי לֹון בְּאֵינוּן פְּרִשְׁיִין כָּל חַד וְחַד עַל מְטְרִיה וכמו שמינה והפקיד את המרכבות על פרשיות האלו כל אחת ואחת על משמרתה, כדי להעלות את הבל וקול ודבור של קריאת התורה לפני הקב"ה.

ועל דא פד מתעטרא פּרשְתָא דא, סְלִקְנָא אינון מְלִין דִּהְהִיא פּרשְתָא דאשְתְּלִים בְּצַבּוּרָא, וְנָטִיל לֹון הֵהוּא רְתִיכָא דִמְמַנָּא בְּהִיא פּרשְתָא, וְסָלִיק לֹון קִמִּי קִדְשָא בְּרִיף הוּא, וְאַלִין מְלִין מִמֶּשׁ קְיִימִין קִמִּיה, וְאַמְרִין אָנָא פּרשְתָא פְּלַנְיָא דְאַשְלִימוּ לִי צַבּוּרָא פְּלוּנִי הָכִי וְהָכִי.

אִי אשְתְּלִים פְּדָקָא חֲזִי לִיה, סְלִקִין אינון מְלִין, וּמִתְעַטְרִין עַל פּוּרְסִיָּא קִדִּישָא, וְהֵהוּא רְתִיכָא מְשֻׁמְשָא קִמִּיה, פֶּל רְתִיכָא וְרְתִיכָא פּרשְתָא דְכָל שַׁבְתָּא וְשַׁבְתָּא, וְכִלְהוּ מִתְעַטְרִין בְּגוּ פּוּרְסִיָּא קִדִּישָא, וּבְהוּ אִיהִי סְלִקָא לְאַתִּיחְדָא לְעִילָא לְעִילָא, וְאַתְעֵבִיד פְּלָא פְּלָא חֲדָא, בְּגִין פֶּךָ זַפְּאָה חוּלְקִיה מֵאַן דְאַשְלִים פּרשְתָא דְכָל שַׁבְתָּא וְשַׁבְתָּא פְּדָקָא יָאוּת, פְּמָה דְאַפְסִיקוּ לְעִילָא.

מתוק מדבש

ועל דא פד מתעטרא פּרשְתָא דא ועל כן כשמתעטרת פרשה זו, סְלִקְנָא אינון מְלִין דִּהְהִיא פּרשְתָא דְאַשְתְּלִים בְּצַבּוּרָא עוּלִים אוּתִם הַדְּבוּרִים שֶׁל פְּרֻשָׁה הֵיא שְׁנִשְׁלֵמָה בְּצַבּוּר, וְנָטִיל לֹון הֵהוּא רְתִיכָא דִמְמַנָּא בְּהִיא פּרשְתָא וּמִקְבֵּלֵת אוּתִם אוּתָהּ הַמְרַכְבָּה הַמְּמוּנָה עַל פְּרֻשָׁה הֵיא, וְסָלִיק לֹון קִמִּי קִדְשָא בְּרִיף הוּא וּמַעֲלָה אוּתִם לַפְּנֵי הַקְּב"ה, וְאַלִין מְלִין מִמֶּשׁ קְיִימִין קִמִּיה וְאַלוּ הַדְּבוּרִים מִמֶּשׁ עוּמְדִים לַפְּנֵי וְאַמְרִין אָנָא פּרשְתָא פְּלַנְיָא דְאַשְלִימוּ לִי צַבּוּרָא פְּלוּנִי הָכִי וְהָכִי וְאוּמְרִים אִנִּי פְּרֻשָׁה פְּלוּנִית שֶׁהִשְׁלִימוּ אוֹתִי צַבּוּר פְּלוּנִי כֵךְ וְכֵךְ בְּאוּפֵן וּבְכוּנָה זו, וְהַעֲנִין הוּא כִי הָאֲדָם חוֹצֵב לְהַבּוֹת אֶשׁ בְּהַבֵּל פִּי, לַפִּי שְׁאוּתוֹת הַתּוֹרָה שְׁקוּרָא עוּלוֹת בְּאוּיר וּמִתְגַּלְמוֹת וְהַמְּלֵאכִים מַעֲלִים אוּתִם לַפְּנֵי הַקְּב"ה.

אִי אשְתְּלִים פְּדָקָא חֲזִי לִיה אִם נִשְׁלֵמָה הַפְּרֻשָׁה כְּרָאוּי לֵה, סְלִקִין אינון מְלִין וּמִתְעַטְרִין עַל פּוּרְסִיָּא קִדִּישָא עוּלִים אִלוּ הַדְּבוּרִים שֶׁל אוּתָהּ הַפְּרֻשָׁה וּמִתְעַטְרֵת עַל הַכֶּסֶּא הַקְּדוֹשׁ שֶׁהוּא הַמְּלִכּוֹת, וְהֵהוּא רְתִיכָא מְשֻׁמְשָא קִמִּיה וְאוּתָהּ הַמְרַכְבָּה מִשְׁמֶשֶׁת לַפְּנִיָּה, פֶּל רְתִיכָא וְרְתִיכָא פּרשְתָא דְכָל שַׁבְתָּא וְשַׁבְתָּא כֹּל מְרַכְבָּה וּמְרַכְבָּה מִשְׁמֶשֶׁת לַפְּרֻשָׁה שֶׁלָּה שְׁבַכְל שַׁבַּת וּשְׁבַת, וְכִלְהוּ מִתְעַטְרִין בְּגוּ פּוּרְסִיָּא קִדִּישָא וְכוּלָם מִתְעַטְרוֹת בְּתוֹךְ כֶּסֶא הַקְּדוֹשׁ, כְּלוּמַר שְׁעוּלוֹת לְמַלְכוּת נְסוּד עֲלִיית מ"ן, וּבְהוּ אִיהִי סְלִקָא לְאַתִּיחְדָא לְעִילָא לְעִילָא וּזְנַח אוּתִם הַמ"ן עוּלָה הַמְּלִכּוֹת לְהַתִּיחַד לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה עַס ז"ל, וְאַתְעֵבִיד פְּלָא פְּלָא חֲדָא וְכִשְׁנִשְׁלֵמוֹת כֹּל הַג"ן פְּרֻשִׁיּוֹת נַעֲשֶׂה הַכֹּל כֹּלל אַחַד, בְּגִין פֶּךָ זַפְּאָה חוּלְקִיה מֵאַן דְאַשְלִים פּרשְתָא דְכָל שַׁבְתָּא וְשַׁבְתָּא פְּדָקָא יָאוּת לְכֹן אִשְׂרֵי חִלְקוּ מִי שֶׁהִשְׁלִים הַפְּרֻשָׁה שֶׁל כֹּל שַׁבַּת וּשְׁבַת כְּרָאוּי, פְּמָה דְאַפְסִיקוּ לְעִילָא כְּמוֹ שֶׁהַפְּסִיקוּ אוּתָהּ לְמַעֲלָה. (רמ"ק וּמְפֻרְשִׁים)

חג האסיף וחג הסוכות לעתיד

(טז) וּבַהֲהוּא יוֹמָא יִתֵּי מְלָפָא מְשִׁיחָא וַיִּתְקְרִי (שם לד כב) חג האסיף, דִּיכְנִישׁ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּיה גְּלוּתָא דְעַמִּיה, הָדָא הוּא דְכַתִּיב (ישעיה י"א) וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יוֹסִיף אֲדֹנָי שְׁנֵית יְדוֹ לְקִנּוֹת אֶת שְׂאֵר עַמּוֹ, וַיִּתְקְרִי חג הספּוֹת, דְּכֻלְהוּ שְׁבַעַה דְרַגִּין חֲפִיִּין עַל יִשְׂרָאֵל פְּסוּפָה.

מתוק מדבש

"מאמר חג האסיף וחג הסוכות לעתיד" ומבואר בו כי זמן שיבוא בו המשיח יקרא בשם "חג האסיף" להורות על אסיפת וקבוץ בני ישראל מגלותם, שאז יוסיף ה' על גאולה ראשונה שהיתה במצרים, ויגאלנו שנית. ומבאר עוד כי יקרא גם בשם "חג הסוכות" כי אז כל המדרגות והספירות העליונות הקדושות יחפו ויכסו על ישראל כסוכה. בב"א.

(מקור המאמר זה שמטות הזהר מ"א סימן כה דף רס"א ע"א, וצניאור מתוק מדבש כרך השמטות הזהר עמ' קנח)

וּבַהֲהוּא יוֹמָא יִתֵּי מְלָפָא מְשִׁיחָא וּבֵאוּתוֹ הַיּוֹם דְּהֵינּוּ בֵאלֶף הַשְּׁשִׁי יבא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, וַיִּתְקְרִי וַיִּקְרָא חג האסיף מהטעם דִּיכְנִישׁ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּיה גְּלוּתָא דְעַמִּיה שיאסוף ויקבץ הקב"ה את עמו מן הגלות, הָדָא הוּא דְכַתִּיב וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא שֶׁל בֵּיאַת הַמְּשִׁיחַ, יוֹסִיף אֲדֹנָי שְׁנֵית יְדוֹ לְקִנּוֹת אֶת שְׂאֵר עַמּוֹ כִּי מֵאֵז קָנָה אֶת יִשְׂרָאֵל מִבֵּית עַבְדִּים מִיַּד מִצְרַיִם, וְעַתָּה יוֹסִיף ה' שְׁנֵית יְדוֹ לְקִנּוֹת אֶת הַנְּשֹׂאִים בְּגוּלָה, וְכָתוּב אַחַר כֵּךְ "וּנְשֵׂא נֹס לְגוּיִם וְאֶסֶף נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל, וְנִפְּצוֹת יְהוּדָה יִקְבֹּץ מֵאַרְבַּע כְּנָפוֹת הָאָרֶץ", וַיִּתְקְרִי וַאֲזִי יִקְרָא חג הספּוֹת מֵהַטַּעַם דְּכֻלְהוּ שְׁבַעַה דְרַגִּין חֲפִיִּין עַל יִשְׂרָאֵל פְּסוּפָה שְׁכַל שְׁבַעַת הַמְּדֻרְגוֹת וְהַסְּפִירוֹת יִחְפוּ וְיִכְסוּ עַל יִשְׂרָאֵל כְּסוּכָה.

מודעה חשובה

קונטרס מאמרי חג הסוכות

← הוא חלק מסדרת ליקוטים המופיעים בעמוד הבא

אשר יצאו לאור ע"י

ארגון שיעורים בזהר הקדוש ע"פ מתוק מדבש

למען הרבות לימוד בספר זהר הקדוש בכל תפוצות ישראל

ב"ה עד היום זכינו להדפיס ולהפיץ

יותר ממליון קונטרסים בארץ ובחול

כל מי שמעוניין לזכות בחלק מעבודתינו לזיכוי הרבים

או להזמין קונטרסים עבור שמחה, יארציט, וכדומה

ניתן להתקשר לטלפון 074-414-9949 ובחול ל 516-874-5262